

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร

สารนิพนธ์

ของ

นางสาวปณิดา วิโรจน์กุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2545

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

658.021

ป 147 ก

๖๓

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวปณิดา วิโรจน์กุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2545

๒ 147876

25 ส.ย. 2545

ปณิตา วิโรจน์กุล. (2545). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ ขนาดย่อม ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล แหล่งข้อมูล เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพณิชยการพระนคร จำนวน 283 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม สร้างตามกรอบแนวคิดของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์ – ไอเซน (Fishbein & Ajzen) ค่าความเชื่อมั่นของแต่ละตอนของแบบสอบถาม อยู่ระหว่าง 0.9331 ถึง 0.9603 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน สหสัมพันธ์พหุคูณ การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มปัจจัยเป็นขั้น ๆ (Stepwise) การวิเคราะห์ความแตกต่างด้วยค่าที (t-test) การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบพอยท์ไบซีเรียล

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความสัมพันธ์ภายในของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม มีดังนี้ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม กับความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกและการประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กัน ($r = 0.388$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยทางสังคม ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม กับความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กัน ($r = 0.713$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ปัจจัยพยากรณ์ที่ส่งผลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
 - 2.1 เจตคติ ต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม มีความสัมพันธ์ ($r = 0.495$) กับเจตนาเชิงพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 - 2.2 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม มีความสัมพันธ์ ($r = 0.498$) กับเจตนาเชิงพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม มีความสัมพันธ์พหุคูณ ($R = .147$) กับเจตนาเชิงพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.05 โดยเจตคติมีความสัมพันธ์เชิงสัมพัทธ์ ($\beta = -2.14$) คิดเป็นร้อยละ 61.9 เมื่อวิเคราะห์การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์เชิงสัมพัทธ์ ($\beta = 1.312$) คิดเป็นร้อยละ 38.1

2.4 เจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม มีความสัมพันธ์ ($r = -0.076$) กับพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

**A STUDY OF FACTORS RELATED TO THE SMALL ENTERPRISES OCCUPATIONAL
CHOICES OF HIGHER VOCATIONAL DIPLOMA II STUDENTS OF THE RAJAMANGALA
INSTITUTE OF TECHNOLOGY, BANGKOK COMMERCIAL CAMPUS.**

**AN ABSTRACT
BY
PANITA WIROJKUN**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University
May 2002**

Panita Wirojkun. 2002. *A Study of Factors Related to Small Enterprises Occupational Choices of Higher Vocational Diploma II Students of The Rajamangala Institute of Technology, Bangkok Commercial Campus*. Master Project, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee. Prof. Dr. Pongpan Kerdpitak.

The purpose of this research was to study factors related to the small enterprises occupational choices of higher vocational diploma II students of The Rajamangala Institute of Technology, Bangkok Commercial Campus. The subjects were two hundred and eighty three higher vocational diploma II students of The Rajamangala Institute of Technology, Bangkok Commercial Campus in the academic year 2001. The research instrument was the factors related to the small enterprises occupational choices questionnaire developed on the basis of the theory of the Reasoned Action of Fishbein and Ajzen. The reliabilities of various parts of the questionnaire were between 0.9331 and 0.9603. The Pearson's Correlations, the Multiple Regression, the Multiple Correlation, the t-test and the Point-Biserial correlations were used to analyzed the data.

The results of the study were as follows :

1. The relationship between the higher vocational diploma II students' attitudes toward the small enterprises occupational choices and the sum of the products of beliefs and evaluations concerning selection consequences were .388 and significant at .01 level. Besides the relationship between the higher vocational diploma II students' subjective norm for selecting the small enterprises occupational and the sum of the products of normative beliefs concerning selection and motivations to comply were .713 and significant at .001 level.

2.The effects of predicting variables on behavioral intentions :

- 2.1 The relationship between the higher vocational diploma II students' behavioral intentions and attitudes toward the small enterprises occupational choices were .495 and significant at .01 level.

2.2 The relationship between the higher vocational diploma II students' behavioral intentions and the subjective norms for selecting the small enterprises occupational were .498 and significant at .01 level.

2.3 The attitudes toward the small enterprises occupational selection and the subjective norms for selecting the small enterprises occupational that were found to correlate with behavioral intentions ($R = .147$, $P < .05$, $\beta_1 = -2.14$, $\beta_2 = 1.312$) could significantly predict the Higher Vocational Diploma II students' behavioral intentions at .05 level

2.4 The relationship between the higher vocational diploma II students' behavioral intentions and the small enterprises occupational selection behavior were -.076 and significant at .01 level.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ของปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

(ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์)

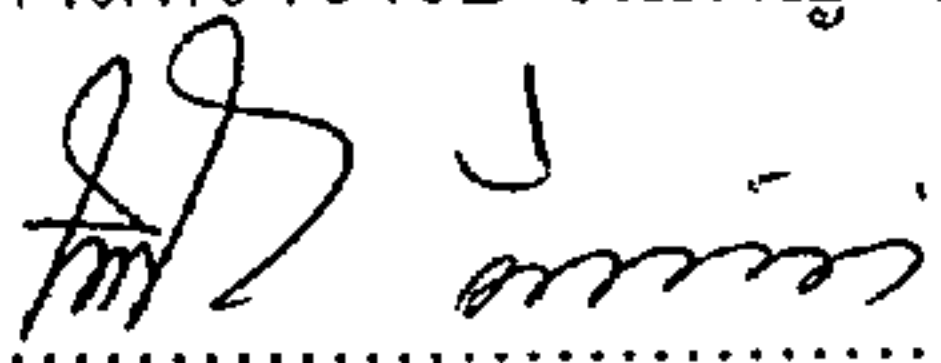
คณะกรรมการสอบ

..........ประธาน

(ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

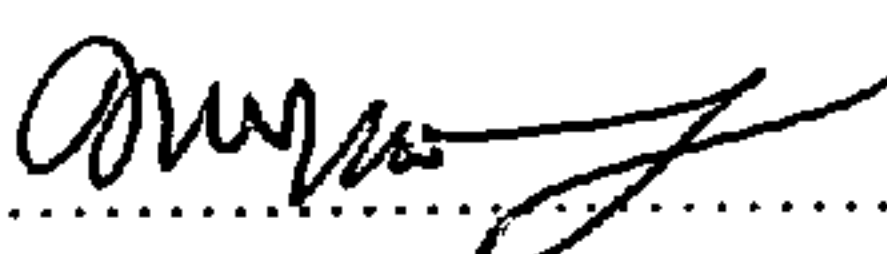
..........กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันเพ็ญ พงศ์ประยูร)

..........กรรมการ

(อาจารย์ ไพศาล อันประเสริฐ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การ
ศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..........คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จิตรสุกุล)

วันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จไม่ได้เลย หากไม่ได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ประธานกรรมการสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ ที่ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำสารนิพนธ์ ตลอดจนให้กำลังใจด้วยดีมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนเทคนิควิมลบริหารธุรกิจ ผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพัฒนวิชาการพระนคร ที่กรุณาอนุเคราะห์สถานที่และขอขอบพระคุณนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพัฒนวิชาการพระนคร และโรงเรียนเทคนิควิมลบริหารธุรกิจ สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง สำหรับอาจารย์รัตนา ใจชาญสุขกิจ ที่ให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ นางสาวทัศนัย สุทธิวานิช ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลของผู้วิจัย และเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนวทุกท่านที่ให้กำลังใจและห่วงใย ช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยความเต็มใจเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณครอบครัวสุพรรณ และครอบครัวจโรภาสรัตน์ ที่ให้การอุปการะช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอมา

และท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง สำหรับนายปัญญา วิโรจน์กุล ผู้เป็นบิดา และ พ.อ.หญิง ประทม วิโรจน์กุล ผู้เป็นมารดา ที่คอยช่วยเหลือทั้งทุนทรัพย์และกำลังใจที่ดีให้กับผู้วิจัยเสมอมา และน้อมรำลึกถึงพระคุณครู อาจารย์ ทุกท่านที่ให้การอบรมสั่งสอน ถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้กับผู้วิจัย จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จได้ด้วยดี

ปณิดา วิโรจน์กุล

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ.....	1
	คำนำ.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	แหล่งข้อมูล.....	4
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	7
	กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจขนาดย่อม.....	10
	ความหมายของอาชีพธุรกิจขนาดย่อม.....	10
	ความสำคัญในการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม.....	12
	ประเภทของอาชีพธุรกิจขนาดย่อม.....	13
	องค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างความสำเร็จในอาชีพธุรกิจขนาดย่อม.....	15
	เจตคติในการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม.....	17
	คุณลักษณะที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม.....	18
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกประกอบอาชีพ.....	19
	ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน (Fishbein and Ajzen).....	22
	แนวคิดทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน.....	22
	ความเชื่อของทฤษฎี.....	25
	ข้อตกลงเบื้องต้นของทฤษฎี.....	25
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน.....	41
	งานวิจัยในต่างประเทศ.....	41
	งานวิจัยในประเทศ.....	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....52
	แหล่งข้อมูล.....52
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....52
	วิธีสร้างเครื่องมือ และหาคุณภาพเครื่องมือ.....53
	วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....65
	วิธีจัดการกับข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....66
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....67
	สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....67
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....69
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....93
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....93
	สมมติฐานในการวิจัย.....93
	วิธีดำเนินการวิจัย.....94
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....94
	วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....95
	วิธีจัดการกับข้อมูล.....95
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....96
	อภิปรายผลการวิจัย.....97
	ข้อเสนอแนะ.....100
บรรณานุกรม.....	101
ภาคผนวก.....	110
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1	แสดงขนาดของสินทรัพย์ถาวรของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....12
2	แสดงการคำนวณดัชนีการควบคุมอาหาร.....28
3	การศึกษาเจตคติของผู้หญิงในการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด.....36
4	แสดงแหล่งข้อมูล.....52
5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัย.....70
6	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับ การเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม.....73
7	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพ ธุรกิจขนาดย่อม.....76
8	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ใน การเลือก ประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม.....78
9	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม.....80
10	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ใน การเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม..... 82
11	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตนาเชิงพฤติกรรมของนักศึกษา ในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม.....84
12	แสดงจำนวนค่าร้อยละของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดตามการเลือกอาชีพ.....85
13	แสดงค่าสัมประสิทธิ์ภายในของตัวพหุคูณ (Correlations) แต่ละปัจจัย.....87
14	แสดงค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยต่อเจตนาการเลือกของสถาบันอุดมศึกษา ที่ได้รับความนิยมมาก โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise.....90
15	แสดงความสัมพันธ์และค่าน้ำหนักตามปัจจัยทฤษฎี.....91

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 แสดงความสัมพันธ์โดยตรงเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ในทฤษฎีการกระทำด้วย
เหตุผลของไอเซน-ฟิชไบน์ (Ajzen & fishbein. 1980 : 84).....8
- 2 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล
(Ajzen & fishbein. 1980 : 84).....26
- 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ความแตกต่าง
ของเจตนาและเจตนาที่จะเลือกระหว่างการเลือกสองทาง ในการดำเนินชีวิตของ
ผู้หญิง (Ajzen & fishbein. 1980 : 123).....44
- 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
เจตนาเชิงพฤติกรรม การเลือกคณะวิศวกรรมศาสตร์ในการสอบโควต้ามหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2528 (ชาญศิลป์ อุทรโยธา. 2528 : 28).....47
- 5 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ
ฟิชไบน์-ไอเซนในการศึกษาและการทำนายพฤติกรรมการเลือกสอบเข้าเรียนต่อ
คณะวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร เมื่อวิเคราะห์
รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (ถาวร แซ่ตั้ง. 2529 : 97).....49
- 6 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ
ฟิชไบน์-ไอเซนในการศึกษาการทำนายและทำความเข้าใจพฤติกรรมการเลือกสอบ
เข้าคณะวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร
เมื่อวิเคราะห์เฉพาะผู้สมัครสอบ เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
(ถาวร แซ่ตั้ง. 2529 : 98).....50
- 7 แสดงการแปลผลความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม.....71
- 8 แสดงการแปลผลการประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพ
ธุรกิจขนาดย่อม.....74
- 9 แสดงการแปลผลเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม.....77
- 10 แสดงการแปลผลความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม..79

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ

หน้า

11 แสดงการแปลผลแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพ
 ธุรกิจขนาดย่อม.....81

12 แสดงการแปลผลการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม....83

13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือก
 ประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมกับเจตนาในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ
 ขนาดย่อมและเจตนาในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมกับพฤติกรรม
 การเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม.....92

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labor Organization – ILO. 2542) ได้เสนอรายงานเกี่ยวกับธุรกิจขนาดย่อมของประเทศไทยว่าเป็นฐานที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจเพราะเป็นธุรกิจที่มีปริมาณมากที่สุดและมีการจ้างงานถึงกว่าร้อยละ 90 ของการจ้างงานทั้งหมดของประเทศ ธุรกิจขนาดย่อมจึงถือเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นอย่างยิ่ง (ไมตรี วสันตวิงส์. 2544 : 1)

นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 (2544 : 25-33) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในหัวข้อยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคมให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้คนมีงานทำ โดยมุ่งสร้างผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัวและผู้ประกอบการขนาดเล็ก กระจายโอกาสการมีงานทำในทุก ๆ พื้นที่ทั่วประเทศ ขยายการจ้างงานนอกภาคเกษตร และส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานในต่างประเทศ เพื่อขยายตลาดแรงงานใหม่ ๆ ให้แก่แรงงานไทย นอกจากนี้ยุทธศาสตร์การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม และระบบสหกรณ์ ให้เป็นฐานรากที่เข้มแข็งในการสร้างรายได้ของประเทศ ตลอดจนเน้นความเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและบริการอย่างเป็นระบบครบวงจร

วีรวิธ มามะศิรินันท์ (2543 : 11) กล่าวว่า ในความเป็นจริง “ธุรกิจขนาดย่อมหรือขนาดเล็ก (Small Business)” นี้เอง ที่จะเป็นพลังขับเคลื่อนอันสำคัญยิ่งไปกว่าธุรกิจขนาดกลาง ต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยให้เจริญรุ่งเรืองขึ้นมาได้อีกครั้ง ดังเช่นที่ได้เคยเกิดขึ้นมาแล้วกับประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1995 มีธุรกิจขนาดย่อมเกิดขึ้นใหม่มากกว่า 8 แสนแห่ง สามารถสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GNP) ได้มากกว่าร้อยละ 55 โดยธุรกิจขนาดย่อมรวมทั้งประเทศนี้สามารถเป็นแหล่งจ้างงานให้แก่คนรุ่นหนุ่มสาว ที่เพิ่งจบการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 67 ของอัตราการจ้างงานทั้งหมดในแต่ละปี ซึ่งถือได้ว่าเป็นแหล่งพัฒนาทักษะ และสร้างอนาคตให้แก่พวกเขาได้อย่างดี

ในการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลแต่ละบุคคลนั้น บุคคลจะเลือกอาชีพโดยพิจารณาจาก ลักษณะของอาชีพประกอบกับการพิจารณาตนเอง รวมถึงความต้องการของตลาดแรงงาน เวลา และทุน ทรัพย์ที่จะใช้ในการเตรียมตัวประกอบอาชีพ นอกจากนี้บุคคลแวดล้อม ครอบครัว ถิ่นที่อยู่ ค่านิยมของชุมชน ตลอดจนการปรับตัวของบุคคลยังมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคลด้วย (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 66 - 67 ; อ้างอิงจาก Williamson.. 1937)

เมอร์คอค (Murdoch.1964 : 2531) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษา ผลปรากฏว่า ในการเลือกอาชีพของนักศึกษาในวิทยาลัยส่วนมากได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบที่เป็นความสนใจ ความสามารถของตนเอง และประสบการณ์ต่าง ๆ สำหรับประสบการณ์ที่ทำให้นักศึกษาส่วนมากตัดสินใจได้ดี ได้แก่ การสนทนากับบุคคลที่ประกอบอาชีพนั้น ๆ และการอ่านหนังสือ นอกจากนี้ โมริ (Mori. 1979 : 174 – 176) ได้ศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการจูงใจให้นักศึกษาเลือกอาชีพครูที่สำคัญที่สุดคือ บุคคลภายนอก

สำหรับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร เป็น สถาบันการศึกษา สังกัด สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ผลิตบุคลากรให้มีวิชาชีพด้านการบริหารธุรกิจ จัดการศึกษาแบ่งเป็น 2 ระดับใหญ่ ๆ คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับปริญญาตรี สำหรับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เป็นหลักสูตรที่ให้การศึกษ แก่ผู้ที่สนใจประกอบอาชีพด้านต่าง ๆ รับจากผู้สำเร็จหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือ มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า โดยมีกำหนดเวลาเรียน 2 ปี หรือ 4 ภาคเรียน ใช้ระบบการสอนแบบหน่วยกิตตามเกณฑ์กำหนด สำหรับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) แบ่งการศึกษาเป็น 7 แผนกวิชา คือ แผนกวิชาการตลาด แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ แผนกวิชาการโฆษณา แผนก วิชาการบัญชี แผนกวิชาการเลขานุการ แผนกวิชาการเงิน และแผนกวิชาการโรงแรม

จากพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาที่ผ่านมา รวมถึงความเป็นมาดังกล่าวข้างต้น และจากการสำรวจเบื้องต้นโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด สอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต พณิชยการพระนคร เมื่อเดือนสิงหาคม 2544 ทำให้ทราบว่านักศึกษาแผนกวิชาการตลาด แผนกวิชา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ และแผนกวิชาการโฆษณา ให้ความสนใจที่จะประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมใน อนาคต ได้แก่ การเปิดร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม ขายเสื้อผ้า ขายดอกไม้ บริการให้เช่าเครื่อง คอมพิวเตอร์และอินเตอร์เน็ต และเปิดร้านขายของชำ เป็นต้น และเหตุผลที่ทำให้นักศึกษาสนใจและ ต้องการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมในอนาคต ได้แก่ ความถนัด ความสนใจ ความสามารถ

ความมีอิสระในการบริหารงานด้วยตนเอง และอาชีพเดิมของผู้ปกครอง เป็นต้น ส่วนแผนกวิชาการ บัญชี แผนกวิชาการเลขานุการ แผนกวิชาการเงิน และ แผนกวิชาการโรงแรม ส่วนใหญ่ ต้องการที่จะทำงานในหน่วยงานต่างๆ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาว่า มีปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร แผนกวิชาการตลาด แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และแผนกวิชาการโฆษณา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (The Theory of Reasoned Action) ของ ฟิชไบน์ – ไอเซน (Fishbein – Ajzen. 1980 : 84) มาใช้เป็นกรอบในการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ทั้งนี้เพราะทฤษฎีนี้ได้กล่าวไว้ว่า การที่มนุษย์จะพิจารณาตัดสินใจกระทำพฤติกรรมใดหรือไม่นั้น จะขึ้นอยู่กับเจตนาของบุคคลนั้นว่าจะกระทำพฤติกรรมนั้นหรือไม่ นอกจากนี้สิ่งที่จะอธิบายเจตนาของบุคคลได้ถูกต้องแม่นยำเพียงใด จะขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลอื่น ได้แก่ เจตคติ และความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ และการประเมินผลของความเชื่อ และปัจจัยทางสังคม ซึ่งได้แก่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ซึ่งกลุ่มอ้างอิงนั้นอาจเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลสำคัญต่อนักศึกษา ใกล้ชิดนักศึกษา เช่น บิดา มารดา ญาติ ผู้ปกครอง เพื่อน รุ่นพี่ที่จบการศึกษาไปแล้ว ครู – อาจารย์ในสถาบันการศึกษา ครูแนะแนว พี่ น้อง และเพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับครูแนะแนว และผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผนจัดบริการแนะแนวอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาที่จะออกไปประกอบอาชีพต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร โดยอาศัยกรอบแนวคิดทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (The Theory of Reasoned Action) ของ ไอเซน - ฟิชไบน์ (Ajzen and Fishbein. 1980 : 84) โดยความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า มีดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล คือ เจตคติ (A_p) ต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม กับผลรวมของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกและการประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ($\sum b_i e_i$)

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคม คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (SN) กับผลรวมของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ($\sum NB_i Mc_i$)

3. เพื่อศึกษาปัจจัยพยากรณ์ จากเจตคติ (A_p) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ที่ส่งผลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) และพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (B)

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ทำให้ทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร เพื่อจะได้นำผลของการศึกษาค้นคว้านี้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการแนะแนวอาชีพให้นักศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. แหล่งข้อมูล

เป็นนักศึกษาซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 ใน 3 แผนกวิชา คือ แผนกวิชาการตลาด แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ แผนกวิชาการโฆษณา ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ปีการศึกษา 2544 จำนวน 283 คน เป็นนักศึกษาชาย 141 คน และ นักศึกษาหญิง 142 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย

2.1.1.1 ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

2.1.1.2 การประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

2.1.1.3 เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

2.1.2 ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย

2.1.2.1 ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพ
ธุรกิจขนาดย่อม

2.1.2.2 แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพ
ธุรกิจขนาดย่อม

2.1.2.3 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ
ขนาดย่อม

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ซึ่งประกอบด้วย

2.2.1 เจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

2.2.2 พฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. อาชีพธุรกิจขนาดย่อม หมายถึง อาชีพสุจริต ที่ผู้ประกอบการอาชีพนั้นเป็นเจ้าของธุรกิจ มีอิสระในการบริหารงาน ไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง ไม่มีเงินเดือนหรือรายได้ที่แน่นอนตายตัว และมีลูกจ้างไม่เกิน 50 คน

2. เจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (I) หมายถึง ความตั้งใจของนักศึกษาในการเลือกหรือไม่เลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

3. พฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (B) หมายถึง การพิจารณาตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ในการเลือกดังกล่าว นักศึกษาจะเลือกตามเจตคติของนักศึกษาและความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือก และเลือกตามกลุ่มอ้างอิง

4. ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (b₁) หมายถึง สิ่งที่ทำให้นักศึกษามั่นใจว่าผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม จะทำให้นักศึกษามีพฤติกรรมอย่างไรและรู้สึกอย่างไร ตัวอย่างเช่น นักศึกษาเชื่อว่าการที่นักศึกษาเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมทำให้นักศึกษาต้องพยายามมากขึ้น แล้วนักศึกษารู้สึกว่าข้อความดังกล่าวเป็นสิ่งที่เป็นไปได้มากนักน้อยเพียงใด

5. การประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (e_i) หมายถึง การที่นักศึกษาประมาณค่าของผลการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม จะทำให้นักศึกษารู้สึกอย่างไร ตัวอย่างเช่น การเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมทำให้นักศึกษาต้องพยายามมากขึ้น เป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดี

6. เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (A_B) หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ตัวอย่างเช่น การที่นักศึกษาเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมแล้วนักศึกษารู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ

7. ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (NB_i) หมายถึง ความคิดของนักศึกษาเกี่ยวกับบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่ใกล้ชิดกับนักศึกษา ตัวอย่างเช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง ญาติ พี่ น้อง ครู-อาจารย์ในโรงเรียน รุ่นพี่ เพื่อนร่วมชั้น เพื่อนสนิท ที่คิดว่านักศึกษาควรเลือกหรือไม่ควรเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ได้แก่ มารดาของนักศึกษาคิดว่า นักศึกษาควรเลือกหรือไม่ควรเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

8. แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (Mc_i) หมายถึง ความต้องการของนักศึกษาที่จะเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ตามความคิดเห็นของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่ใกล้ชิดกับนักศึกษามากน้อยเพียงใด ตัวอย่างเช่น นักศึกษาต้องการหรือไม่ต้องการที่จะทำตามความประสงค์ของมารดา ในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

9. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (SN) หมายถึง แนวโน้มของนักศึกษาที่จะทำตามความประสงค์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญต่อนักศึกษาคิดว่านักศึกษา ควรเลือกหรือไม่ควรเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมนั้นมากน้อยเพียงใด ตัวอย่างเช่น นักศึกษามักจะทำตามความประสงค์ของมารดานั้น เป็นไปได้หรือเป็นไปได้ไม่ได้

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผลรวมของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม และการประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ($\sum b_i e_i$) มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษา (A_B)

2. ผลรวมของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ($\sum NB_i Mc_i$) มีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษา (SN)

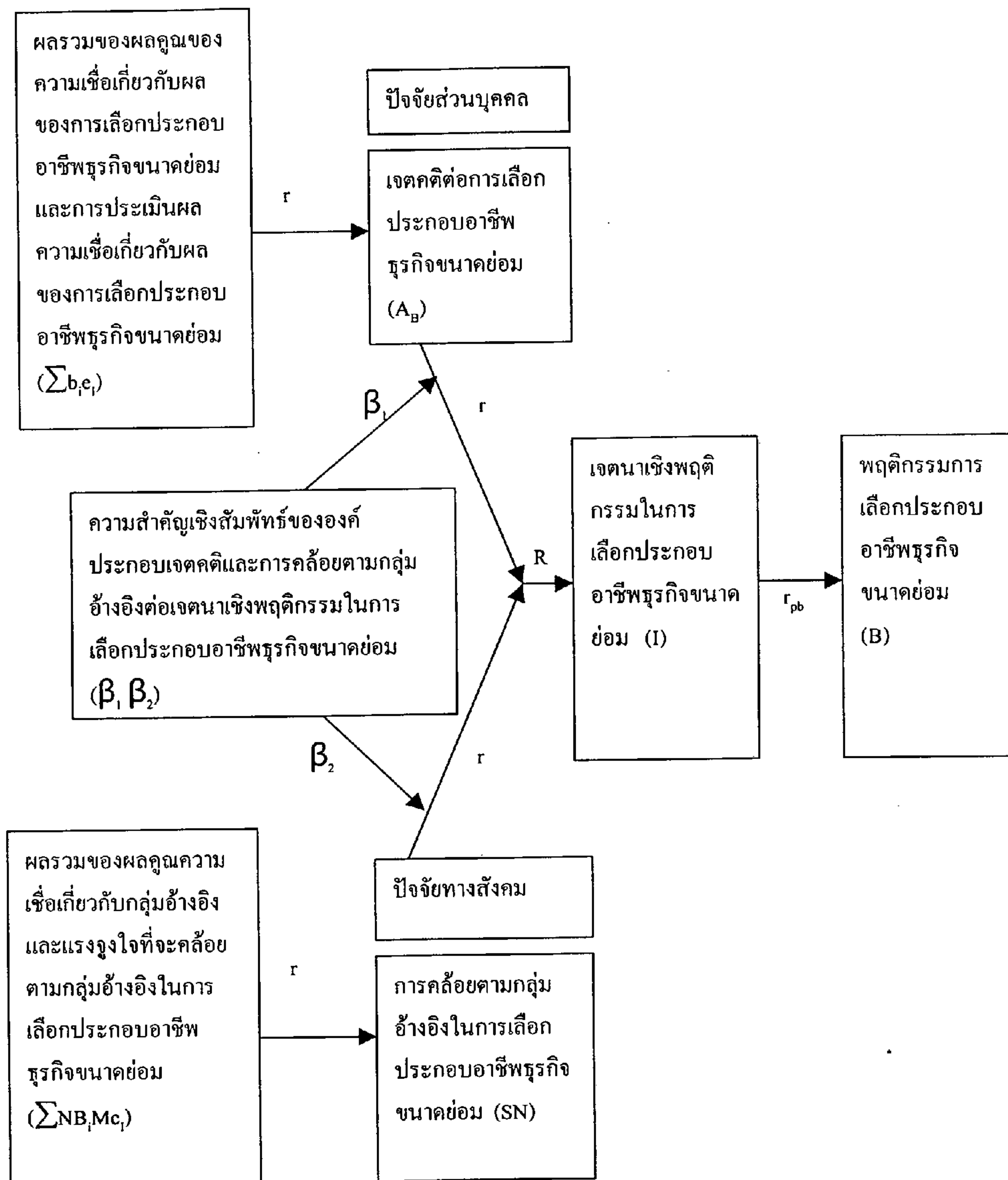
3. เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (A_p) มีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษา (I)

4. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) มีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษา (I)

5. เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (A_p) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (SN) สามารถอธิบายเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ของนักศึกษา (I)

6. เจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (I) สามารถอธิบายพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษา (B)

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงความสัมพันธ์โดยตรงเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ในทฤษฎี

การกระทำด้วยเหตุผลของ ไอเซน – ฟิชไบน์ (Ajzen & Fishbein. 1980 : 84)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
 - 1.1 ความหมายของอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
 - 1.2 ความสำคัญในการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
 - 1.3 ประเภทของอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
 - 1.4 องค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างความสำเร็จในอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
 - 1.5 เจตคติในการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
 - 1.6 คุณลักษณะที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกประกอบอาชีพ
3. ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน (Fishbein and Ajzen)
 - 3.1 แนวคิดทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน (Fishbein and Ajzen)
 - 3.2 ความเชื่อของทฤษฎี
 - 3.3 ข้อตกลงเบื้องต้นของทฤษฎี
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน (Fishbein and Ajzen)
 - 4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

1.1 ความหมายของอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

กองบริการอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม (2539) ได้ให้คำจำกัดความของธุรกิจขนาดย่อมว่า หมายถึง อุตสาหกรรมสมัยใหม่ที่มีเจ้าของเป็นผู้ดำเนินงาน ไม่มีการแบ่งงานโดยเฉพาะ

แสง สงวนเรือง และ รัญจวน ประวัติเมือง (2545) กล่าวว่า ธุรกิจขนาดย่อม หมายถึง ธุรกิจขนาดเล็กซึ่งเจ้าของเป็นผู้บริหารเอง และเป็นงานอิสระ ใช้เงินทุนในการประกอบธุรกิจไม่มาก ขอบเขตการดำเนินงานอยู่ในท้องถิ่น ตลาดในการจำหน่ายสินค้าและบริการไม่กว้างขวางนัก

โชติรส ชวนิชย์ (2537) กล่าวว่า มีผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารธุรกิจขนาดย่อมได้ให้คำจำกัดความของธุรกิจขนาดย่อม ไว้หลายความหมาย ดังนี้

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา (Committee for Economic Development (CED)) ได้กำหนดลักษณะของธุรกิจขนาดย่อมไว้ดังนี้

- 1) เป็นธุรกิจที่มีอิสระในการบริหารงาน โดยทั่วไปแล้วเจ้าของมักจะเป็นผู้จัดการ
- 2) เงินทุนของธุรกิจมาจากบุคคลคนเดียว หรือกลุ่มบุคคลกลุ่มเล็กที่รวมกันนำเงินมาลงทุน
- 3) ดำเนินการอยู่ภายในพื้นที่ ลูกจ้างและนายจ้างมักจะอยู่ในพื้นที่เดียวกัน แต่สินค้าที่ขายไม่จำเป็นต้องมีตลาดอยู่แค่เฉพาะในพื้นที่นั้นเท่านั้น
- 4) เมื่อเทียบกับธุรกิจในพื้นที่เดียวกัน มีขนาดเล็กกว่ามาก
- 5) ในแง่การแบ่งงานกันทำ (Division of Labour) ลักษณะของอุตสาหกรรมขนาดเล็กมีลักษณะขาดการแบ่งงานกันทำในการบริหาร (Relatively Little Specialization in Management) ลักษณะนี้เรียกว่า เจ้าของจะดำเนินการเองทุกอย่าง ถ้าอุตสาหกรรมยังเล็กมาก ในอุตสาหกรรมนั้นอาจมีบุคคลเพียงคนเดียวเป็นผู้ทำงาน เป็นลักษณะของอุตสาหกรรมที่เพิ่งตั้งใหม่ ๆ แต่บางแห่งที่มีลักษณะมีคนทำงานตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป คือ นอกจากมีเจ้าของซึ่งทำหน้าที่ผู้จัดการด้วยตนเองแล้ว อาจจะจ้างพนักงานมาช่วยงานอีก 2-3 คน

- 6) ในแง่การติดต่อประสานงาน มีลักษณะใกล้ชิดกัน (Close Personal Contacts) ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อภายในหรือการติดต่อภายนอก คือ การทำงานภายในอุตสาหกรรม แต่ละคนก็ติดต่อประสานงานกันอย่างใกล้ชิด เพราะมีคนและงานเป็นจำนวนไม่มากนัก ส่วนการติดต่อภายนอกนั้น เช่น การติดต่อกับลูกค้าที่มาซื้อผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมไปจำหน่ายก็สะดวกรวดเร็ว เพราะติดต่อกับเจ้าของหรือผู้จัดการเองโดยตรง ไม่ต้องผ่านพนักงานขายหรือคนอื่น ๆ อีกหลายคน ซึ่งจะก่อให้เกิดความล่าช้า
- 7) ลักษณะการจัดหาทุนและเงินทุน เพื่อเปิดสินเชื่อกับธนาคารหรือสถาบันการเงินต่าง ๆ เนื่องจากมีเครดิตที่ยังไม่ดีพอ ดังนั้นการจัดหาทุนและการเพิ่มทุนนั้นควรจะเริ่มทำเมื่อกิจการมีฐานะทางการเงินดีพอประมาณ เพื่อให้เครดิตดีขึ้นจนสามารถที่จะนำไปค้ำประกันในการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ได้อย่างคล่องตัว แต่ถ้าหากอุตสาหกรรมขนาดเล็กจัดตั้งขึ้นมาแบบธุรกิจประเภทห้ำหั่นส่วนแล้ว ปัญหาเหล่านี้ก็ง่ายขึ้น เพราะมีหุ้นส่วนช่วยเหลือในการเพิ่มทุน

คณะผู้บริหารธุรกิจขนาดย่อมของสหรัฐอเมริกา (Small Business Administration (SBA)) ได้ตั้งเกณฑ์คำนวณจากคนงานและจากยอดขายประจำปี โดยถือว่า ธุรกิจขนาดย่อมจะต้องมีลักษณะดังนี้

- 1) โรงงานผลิตสินค้าที่มีลูกจ้างและพนักงานน้อยกว่า 100 คน
- 2) กิจการขายส่งที่มียอดขายประจำปีน้อยกว่า 200,000 ดอลลาร์ (50 ล้านบาท)
- 3) กิจการขายปลีก กิจการรับเหมาก่อสร้าง ธุรกิจที่ให้บริการที่มีกำไรประจำปี น้อยกว่า 50,000 ดอลลาร์ (1,250,000 บาท)

สำหรับข้อกำหนดของคำว่าธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังที่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2543 ได้กำหนดไว้ ดังนี้ (วีรยุทธ มามะศิริรานนท์. 2543 : 15)

ตาราง 1 แสดงขนาดของสินทรัพย์ถาวรของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประเภทกิจการ	สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	
	ขนาดกลาง	ขนาดย่อม
1. การผลิต	ไม่เกิน 200 ล้านบาท	ไม่เกิน 50 ล้านบาท
2. การค้า		
- ค้าส่ง	ไม่เกิน 100 ล้านบาท	ไม่เกิน 50 ล้านบาท
- ค้าปลีก	ไม่เกิน 60 ล้านบาท	ไม่เกิน 30 ล้านบาท
3. การบริการ	ไม่เกิน 200 ล้านบาท	ไม่เกิน 50 ล้านบาท

จากความหมายของธุรกิจขนาดย่อมดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ธุรกิจขนาดย่อม หมายถึง การประกอบธุรกิจของตนเอง หรือการลงทุนร่วมกับบุคคลอื่น มีอิสระในการบริหารงาน เป็นนายจ้างของตัวเอง และไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง ดังนั้น อาชีพธุรกิจขนาดย่อม จึงหมายถึง อาชีพที่ผู้ประกอบอาชีพนั้นเป็นเจ้าของธุรกิจ มีอิสระในการบริหารงาน และไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง

1.2 ความสำคัญในการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

สถาบันพัฒนาบุคลากรเพื่อพัฒนาธุรกิจและคุณภาพชีวิต (2539 : 6-7) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมว่า ธุรกิจขนาดย่อมนับได้ว่าเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจทั้งในระดับชุมชนและระดับประเทศ ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ คือ

1. ธุรกิจขนาดย่อม ทำให้เกิดการแข่งขันในระบบเศรษฐกิจแบบค้าเสรี เนื่องจากธุรกิจขนาดย่อม เป็นธุรกิจที่ลงทุนได้ง่าย จึงมีการประกอบกิจการกระจายอยู่ทั่วไปในท้องที่ต่าง ๆ ป้องกันการผูกขาด ซึ่งจะตั้งราคาและกำหนดเงื่อนไขในการขายเองโดยลำพังไม่ได้ อันเป็นผลดีต่อผู้บริโภคและระบบเศรษฐกิจ

2. ธุรกิจขนาดย่อม ทำให้เกิดมีการจ้างงานจำนวนมากทั้งในเขตเมือง และชนบท เพราะธุรกิจขนาดย่อมนั้นมีอยู่ทั่วไปทั่วประเทศ

3. ธุรกิจขนาดย่อมทำให้เกิดการระดมเงินทุน เนื่องจากธุรกิจขนาดย่อมมีเป็นจำนวนมาก และกระจายอยู่ทั่วไป เจ้าของกิจการซึ่งลงทุนไม่มากนักจะได้เงินทุนจากหลายทาง คือ จากเงินออมของตนเองส่วนหนึ่ง จากญาติมิตรส่วนหนึ่งและจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ อีกส่วนหนึ่ง จะเห็นว่าเป็นการระดมเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพทั่วประเทศ

4. ธุรกิจขนาดย่อมทำให้เกิดแนวความคิดในการประดิษฐ์ คิดค้นสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์มากขึ้น ด้วยขนาดของการลงทุนที่ไม่มากนัก ประกอบกับความมีอิสระอย่างเต็มที่ในการตัดสินใจของเจ้าของกิจการขนาดย่อม ทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะผลิตสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ เพื่อหลบหนีการแข่งขันที่มีอยู่มากในตลาด ผลดีก็จะตกอยู่กับประชากรในสังคม

5. ธุรกิจขนาดย่อมทำให้เกิดการกระจายรายได้ ธุรกิจขนาดใหญ่ย่อมได้เปรียบในเรื่องการทำรายได้ให้กิจการ แต่อย่างไรก็ตาม ธุรกิจขนาดใหญ่ก็มีข้อจำกัดที่มีพนักงานได้จำกัด ส่วนธุรกิจขนาดย่อมที่กระจายอยู่ทั่วไปตามพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศนั้น นับเป็นตัวสร้างรายได้ให้กับคนส่วนใหญ่เหล่านั้นด้วย เพราะไม่จำกัดจำนวนทั้งธุรกิจและการจ้างงาน

6. ธุรกิจขนาดย่อมทำให้เกิดการพัฒนาความสามารถของผู้ประกอบการ ในตอนเริ่มธุรกิจแรก ๆ ความชำนาญ ความสามารถ อาจยังไม่อยู่ในขั้นที่ดีนัก แต่เมื่อนานไปความรู้ ความชำนาญจะพอกพูนเพิ่มมากขึ้น อันจะนำไปสู่การประกอบธุรกิจขนาดใหญ่ได้ต่อไปในอนาคต

7. ธุรกิจขนาดย่อม ทำให้มีการกระจายการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมไปสู่ภูมิภาค เนื่องจากธุรกิจขนาดย่อมมีการกระจายตัวอยู่ทั่วไปตามพื้นที่ต่าง ๆ ทำให้ในแต่ละพื้นที่นั้นมีการจ้างงานมากขึ้น มีรายได้มากขึ้น เศรษฐกิจดีขึ้น ความเป็นอยู่ก็จะดีขึ้น เป็นการป้องกันการอพยพแรงงานเข้าสู่ตัวเมืองได้

1.3 ประเภทของอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

สถาบันพัฒนาบุคลากรเพื่อพัฒนาธุรกิจและคุณภาพชีวิต (2539 : 3-4) ได้จำแนกประเภทของธุรกิจขนาดย่อมได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. ธุรกิจการผลิต

ธุรกิจการผลิต เป็นธุรกิจที่มีการแปรรูปจากวัตถุดิบไปเป็นสินค้าที่ต้องการ ธุรกิจการผลิตขนาดย่อม โดยปกติแล้วมักจะผลิตขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นเท่านั้น แต่ก็มีส่วนที่ทำหน้าที่ผลิตเพื่อเป็นชิ้นส่วนประกอบให้กับโรงงานผู้ผลิตรายใหญ่ เช่น การผลิตบางชิ้นส่วนให้กับโรงงานผลิตพัดลม เป็นต้น

2. ธุรกิจของพ่อค้าคนกลาง หรือธุรกิจการจัดจำหน่าย

เป็นธุรกิจของพ่อค้าคนกลาง ที่ทำหน้าที่รับสินค้าจากผู้ผลิตเพื่อนำมาจำหน่ายต่อไปอีกทอดหนึ่ง ธุรกิจการจัดจำหน่ายนี้ แบ่งเป็น 2 พวก คือ

- ธุรกิจขายส่ง พวกนี้จะรับสินค้าจากผู้ผลิตแล้วขายต่อไปให้กับธุรกิจขายปลีก และ
- ธุรกิจขายปลีก พวกนี้จะรับสินค้าจากผู้ผลิตโดยตรง หรือจากธุรกิจขายส่งก็ได้แล้วนำมาจำหน่ายต่อไปให้กับผู้บริโภคสุดท้าย

ธุรกิจการจัดจำหน่ายขนาดย่อม นับว่าเป็นธุรกิจที่มีจำนวนมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจอย่างอื่น จะเห็นได้ว่า ไม่ว่าเราจะไปในส่วนใดของประเทศ เราจะพบร้านขายปลีกขนาดย่อมกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป

3. ธุรกิจการบริการ

ธุรกิจการบริการขนาดย่อมเป็นธุรกิจที่สามารถจะเริ่มต้นได้ง่าย เพราะต้องการเงินลงทุนน้อยกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจขนาดย่อมประเภทอื่น แต่มีข้อแม้ว่าผู้ประกอบการนั้นควรจะมี ความรู้ความชำนาญในงานที่ทำบ้าง ประกอบกับการที่ต้องควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด จึงจะสามารถ ทำให้กิจการนั้นดำเนินไปได้ด้วยดี ตัวอย่างของธุรกิจประเภทนี้ เช่น ร้านตัดผม ร้านซ่อมนาฬิกา อยู่ซ่อมรถยนต์ไฮสปีด ร้านซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น ในภาวะที่ประเทศมีความเจริญมากขึ้น สิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นเครื่องใช้ไฟฟ้า และเครื่องจักรกลก็จะเข้ามามีบทบาทมากขึ้น การดูแลรักษาซ่อมแซมจึงทวีความสำคัญขึ้นตามไปด้วย

สำหรับ สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม (2545) ได้กล่าวว่า วิสาหกิจ (Enterprises) ครอบคลุมกิจการ 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่

1. กิจการการผลิต (Production Sector) ครอบคลุมการผลิตในภาคเกษตรกรรม (Agricultural Processing) ภาคอุตสาหกรรม (Manufacturing) และเหมืองแร่ (Mining)
2. กิจการการค้า (Trading Sector) ครอบคลุมการค้าส่ง (Wholesale) และการค้าปลีก (Retail)
3. กิจการบริการ (Service Sector)

1.4 องค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างความสำเร็จในอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

โชติรัศ ชวนิชย์ และคณะ (2537 : 265) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารธุรกิจขนาดย่อมให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่

- 1) บุคลิกภาพส่วนบุคคล
- 2) ความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า และความรู้เกี่ยวกับผู้บริโภคนิยม
- 3) ความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน
- 4) จรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ และความรับผิดชอบต่อสังคม
- 5) การปฏิบัติตามกฎและระเบียบของทางราชการ
- 6) ความตั้งใจในการดำเนินธุรกิจภายใต้กฎหมาย

1) บุคลิกภาพส่วนบุคคล

มีการศึกษาค้นคว้ากันมากมาย เพื่อสำรวจหาว่าบุคคลควรมีคุณสมบัติเช่นไร จึงจะทำให้ประสบความสำเร็จในการเป็นเจ้าของธุรกิจขนาดย่อม และจากการศึกษาค้นคว้าพบว่า บุคคลที่มีคุณสมบัติต่อไปนี้ คือผู้ที่ประสบความสำเร็จเสมอไป อย่างไรก็ตาม คุณสมบัติที่เป็นลักษณะที่สำคัญ ๆ ของผู้บริหารที่ค้นพบมีดังนี้ มีพลังงาน มีความคิดริเริ่ม พร้อมที่จะเสี่ยง มีความสามารถที่จะจัดองค์การ มีบุคลิกภาพที่ดี มีความสามารถทางเทคนิค มีความสามารถเชิงบริหาร มีวิจารณญาณที่ดี มีความสมถะไม่พุ่มพุย มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารได้ดี มีคุณภาพในการเป็นผู้นำ มีความอดทน และมีประสบการณ์มาก่อนที่จะมาเป็นเจ้าของกิจการ

นอกจากคุณลักษณะเด่น ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังมีคุณสมบัติอื่น ๆ ที่จำเป็นในการสร้างความสำเร็จของผู้บริหารอีก ก็คือ “ความตั้งใจที่จะทำงานหนัก” การที่ต้องเป็นนายจ้างของตนเองนั้น หมายความว่า ผู้บริหารไม่ได้ทำงานตามเวลา เช่น เข้างาน 9.00 น. และเลิกงาน 17.00 น. แต่เป็นการทำงานที่ต้องทำตลอดเวลาที่มีภาระงานตามความจำเป็น โดยเฉพาะในช่วงปีแรก ๆ ของการเริ่มต้นกิจการ

William James ได้สรุปว่า องค์ประกอบที่สำคัญของผู้บริหารธุรกิจขนาดย่อมที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ คือ มีความคิด มีการกระทำ และ มีความตั้งใจที่จะกระทำ

2) ความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า และความรู้เกี่ยวกับผู้บริโภคนิยม

การมีความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า นับเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของเจ้าของ แต่พัฒนาการของการเคลื่อนไหวด้านผู้บริโภคนิยมในโลกธุรกิจปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างกว้างขวาง กลุ่มผู้บริโภคมีสิทธิมีเสียงที่จะสามารถแสดงออกได้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับวิธีการดำเนินธุรกิจของโลก ปัจจุบันลูกค้าจะสามารถพูดถึงสินค้าหรือบริการในแง่ของความเพียงพอ คุณค่า ความปลอดภัย และนโยบายด้านราคา ซึ่งได้มีกฎหมายใหม่ ๆ ออกมาเพื่อคุ้มครอง

ครองผู้บริโภคนิยมและสิทธิต่าง ๆ ของผู้บริโภคมากขึ้น การที่ผู้ประกอบการมีความรู้ด้านกฎและระเบียบต่าง ๆ ตลอดจนการมีความรู้เกี่ยวกับความต้องการของลูกค้า จึงนับได้ว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อความสำเร็จของธุรกิจขนาดย่อม

3) ความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน

ลูกค้าเปรียบเสมือนสายโลหิตของธุรกิจ ดังนั้นการที่ธุรกิจมีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ก็จะทำให้ธุรกิจได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดีจากชุมชนนั้น ๆ เมื่อธุรกิจมีภาพพจน์ที่ดีในสายตาของชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ สินค้าของธุรกิจก็จะเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง รวมทั้งได้รับการจรรโลงรักจากลูกค้าในท้องถิ่นอีกด้วย การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน การให้ความสนใจ และให้ความสำคัญในเรื่องของผู้บริโภค นับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ โดยเฉพาะในปัจจุบันที่เน้นด้านสิทธิของผู้บริโภค ซึ่งนับวันจะมีสิทธิมีเสียงในด้านการบริโภคมากขึ้น หากธุรกิจไม่ปรับตัวให้ไวต่อประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย มลพิษ หรือสภาพแวดล้อมแล้ว โอกาสที่ธุรกิจจะประสบความสำเร็จจะยากยิ่งขึ้น

4) จรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ และความรับผิดชอบต่อสังคม

ปัญหาของการให้ได้ว่าซึ่งกำไรของธุรกิจนั้น มีรายละเอียดปลีกซึ่งมากกว่าเทคนิคทางการบริหาร เจ้าของธุรกิจขนาดย่อมยอมรับว่า จรรยาบรรณที่ดีจะสะท้อนออกมาในการดำเนินธุรกิจประจำวันของเขา แต่เรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคมในโลกของธุรกิจ จะแบ่งแยกระหว่างฝ่ายนักวิชาการ กับฝ่ายนักบริหารธุรกิจ ปัจจุบันนี้มีวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย ชื่อ “ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ” ได้มีคำวิพากษ์วิจารณ์ว่า ชุมชนธุรกิจเป็นผู้รับผิดชอบต่อ การว่างงาน อาชญากรรมในท้องถนน การไร้ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และอาหาร บ้างก็มีความเชื่อว่า ความรับผิดชอบต่อธุรกิจก็คือการสร้างงาน การผลิตสินค้า การเสียภาษีให้กับรัฐ และรัฐเองก็มีหน้าที่จ้างผู้เชี่ยวชาญเพื่อแก้ปัญหาสังคมต่อไป

เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง ที่เจ้าของธุรกิจขนาดย่อมจะต้องให้ความระมัดระวังเกี่ยวกับประเด็นทางสังคม เพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างสอดคล้องกับจรรยาบรรณที่ดีของธุรกิจ และรักษาธำรงไว้ซึ่งความเป็นพลเมืองที่ดีของชุมชนหรือสังคม

นโยบายการแบ่งแยกลูกค้าในลักษณะใด ๆ ก็ตาม ถือว่าเป็นอันตรายอย่างยิ่งสำหรับธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจขนาดย่อมหรือธุรกิจขนาดใหญ่ก็ตาม ความพยายามในการหลีกเลี่ยงจากการแบ่งแยกดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นจรรยาบรรณที่ดีของธุรกิจ หรือเป็นการแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ ทั้งนี้ธุรกิจจะต้องพยายามไม่แบ่งแยกลูกค้าซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อย ในด้านเพศ อายุ เผ่าพันธุ์ ศาสนา หรือด้านอื่น ๆ นโยบายเช่นที่ว่านี้ถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญพื้นฐานของความสำเร็จของธุรกิจ

5) การปฏิบัติตามกฎและระเบียบของทางราชการ

ธุรกิจใหม่ ๆ มักจะไม่คุ้นเคยกับกฎและระเบียบของทางราชการ สำหรับการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของธุรกิจ ความไม่คุ้นเคยกับโครงสร้างทางภาษี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้ ที่ประเทศไทยนำระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทนภาษีการค้า ทำให้ธุรกิจเกิดความสับสน นอกจากนั้นการมีกฎระเบียบต่าง ๆ ในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินธุรกิจ ยังทำให้เกิดการเสียเวลา และอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายในการที่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ และหากสามารถปฏิบัติตามได้ โดยไม่ยุ่งยากเสียเวลาหรือค่าใช้จ่ายแล้ว ย่อมนำธุรกิจไปสู่ความสำเร็จได้โดยง่าย

6) ความตั้งใจที่จะดำเนินธุรกิจภายใต้กฎหมาย

กฎหมายได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องและควบคุมการดำเนินธุรกิจในหลาย ๆ ลักษณะ เช่น ธุรกิจรถรับจ้าง รถพยาบาล ตลอดจนการบริการอื่น ๆ การดำเนินธุรกิจดังกล่าวจะถูกควบคุมโดยรัฐ ในการดำเนินกิจการประจำวันจะเกี่ยวข้องกับรายละเอียด เช่น การคิดค่าใช้จ่าย ปริมาณการให้บริการ พื้นที่ที่จะให้บริการ โดยเฉพาะในกรณีธุรกิจร้านเสริมสวย ร้านตัดผม ฯลฯ ซึ่งจะมีกฎหมายต่าง ๆ เข้ามาควบคุม และกฎหมายเหล่านั้นจะอยู่เหนือใบอนุญาตหรือประกาศนียบัตรให้ประกอบอาชีพของเจ้าของกิจการ ธุรกิจแฟรนไชส์ก็จะอยู่นอกกฎหมายด้วย เพราะผู้ได้รับแฟรนไชส์จะต้องปฏิบัติตามกติกาข้อบังคับของผู้ให้แฟรนไชส์นั้น ๆ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ธุรกิจใด ๆ ที่สามารถดำเนินกิจการภายใต้กรอบแห่งกฎหมายและระเบียบที่เคร่งครัดได้ก็จะเป็นหนทางไปสู่ความสำเร็จ

1.5 เจตคติในการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ออลพอร์ท (ประภาณี สุวรรณ. 2526 : 1 ; อ้างอิงจาก Allport. 1935) ได้ให้ความหมายเจตคติไว้ว่า หมายถึง สภาวะของความพร้อมทางด้านจิต ซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้เป็นแรงที่จะกำหนดทิศทางของปฏิกิริยาของบุคคลที่จะมีต่อบุคคล สิ่งของ หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับกู๊ด (Good. 1973 : 46) ที่กล่าวว่า เจตคติคือความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่จะเป็นการสนับสนุนหรือต่อต้านสถานการณ์บางอย่างของบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

เหม ทองชัย (2523 : 41-42) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความคิดเห็น หรือความรู้สึกอันเนื่องทางจิตใจของบุคคล ที่มีความพร้อมต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดภายหลังจากที่บุคคลได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้น เจตคติเป็นเครื่องกำหนดแนวโน้มการแสดงพฤติกรรม ตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ของบุคคล ทศนคติมีทิศทาง 3 ลักษณะ คือ ทศนคติเชิงนิมาน เป็นลักษณะของความพึงพอใจ เห็นชอบ สรรพทานสนับสนุน ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ ทศนคติเชิงนิเสธเป็นลักษณะของการแสดงออกในทางตรงข้าม

กับเจตคติเชิงนิมาน เช่น ไม่ชอบ ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ร่วมมือ ไม่ทำตาม และเจตคติที่เป็นกลาง เป็นการแสดงออกในลักษณะเฉย ๆ ไม่ชอบหรือไม่เกลียด

จากความหมายของเจตคติดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ภายหลังจากการที่บุคคลได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้น ทั้งในด้านนิมานและด้านนิเสธ ส่วนเจตคติในการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม หมายถึงความรู้สึก หรือความพร้อมที่จะตอบสนองของบุคคลในด้านนิเสธ หรือนิมานที่มีต่อการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

1.6 คุณลักษณะที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

มนูญ ตนะวัฒนา (2532 : 128-136) กล่าวว่าคุณลักษณะที่สำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพนั้น ผู้ประกอบการรู้จักตนเองมากน้อยแค่ไหน และคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่นำไปสู่ความสำเร็จนั้น ได้แก่ ความกล้าเสี่ยง ความสามารถในการบริหาร มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าตัดสินใจ มีความซื่อสัตย์ ประหยัด มีความรับผิดชอบต่อสังคม มองเหตุการณ์ปัจจุบันเป็นหลัก ยืนหยัดต่อสู้และทำงานหนัก

เดลีโอ (Deleo. 1982 :1086 A) ได้ศึกษาจิตลักษณะของผู้ประกอบการและนักไต่เขาพบว่าผู้ประกอบการและนักไต่เขา มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และนิสัยชอบเสี่ยงเหมือนกัน โดยมีคุณลักษณะส่วนบุคคลดังนี้ มีความพยายามและกล้าตัดสินใจด้วยตนเองสูง มีความคิดถึงความเสี่ยงสูง มีความมั่นคงแน่วแน่ และมีเป้าหมายที่แน่นอน มีการพัฒนาแผนงานเพื่อช่วยให้เกิดผลตามเป้าหมาย มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงและเป็นตัวของตัวเอง

ฟริดแมน (Friedman. 1984) ได้ศึกษาและสร้างแบบทดสอบเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพด้านธุรกิจ พบว่า ผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบการควรมีลักษณะดังนี้ คือ มีจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่ชัดเจน มีมนุษยสัมพันธ์ มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร อดทนต่อความล้มเหลว มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าเสี่ยง ภูมิหลังด้านครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ

เดนตัน (Denton. 1986 : 2989 A) ได้ศึกษาวิจัยถึงลักษณะที่สำคัญของผู้ประกอบการพบว่าผู้ประกอบการมีลักษณะดังนี้ คือ มีความพยายาม ขยัน และมีความเพียรสูง มีความตั้งใจ และรู้จักตัดสินใจดี มีทรัพย์สินสมบัติ มีความคิดริเริ่ม และแก้ปัญหาด้วยตนเองและมีความรู้สึกทางบวกต่อการท้าทาย

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพทางด้านธุรกิจ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า คุณลักษณะที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพทางด้านธุรกิจมีหลายประการ เช่น ความกล้าเสี่ยง ความมานะพยายาม ความคิดริเริ่ม ความเชื่อมั่นในตัวเอง ความซื่อสัตย์ ความสามารถโน้มน้าวผู้อื่น ความขยัน ความอดทน มนุษยสัมพันธ์ ความกระตือรือร้นและการไม่เชื่อในโชคกลาง

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกประกอบอาชีพ

เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 14, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี กล่าวว่า การเลือกอาชีพ หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงถึงความตั้งใจในการที่จะเลือกประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่ง โดยคำนึงถึง ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด บุคลิกภาพ และค่านิยม และได้สรุปผลการศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

1) การเลือกอาชีพของนักเรียน กับตัวแปร เพศ ความสนใจในอาชีพ และค่านิยมในอาชีพ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของการเลือกอาชีพของนักเรียน กับตัวแปรและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2) การเลือกอาชีพของนักเรียน กับตัวแปร ความมุ่งหวังของครอบครัว มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของการเลือกอาชีพของนักเรียน กับตัวแปร ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง

3) ตัวแปรเพศ สามารถลดความผิดพลาดในการทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนได้มากที่สุด แสดงว่า ถ้าทราบเพศของนักเรียน ก็จะสามารถทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนได้

สมพงษ์ อาภาพันธุ์ (2519 : 116) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2518 จำนวน 620 คน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อาชีพ และระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน ซึ่งนอกจากจะทำให้ให้นักเรียนเลือกอาชีพต่างกันแล้ว ยังให้ความสำคัญของเหตุผลคือ แรงจูงใจในการเลือกอาชีพ

ประมวล วิทยากร (2520 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพ และการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลจังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2519 จำนวน 531 คน พบว่า

1) นักเรียนมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคม และทำงานกับบุคคลอื่นมากที่สุด

2) นักเรียนชายมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจ และการเป็นผู้นำมากกว่า

นักเรียนหญิง นักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพบริการสังคม และทำงานกับบุคคล ความมีระเบียบแบบแผนมากกว่านักเรียนชาย

3) นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจ และการเป็นผู้นำมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และต่ำ

4) อาชีพที่นักเรียนเลือกมากที่สุดคือ งานที่ใช้วิชาชีพ และวิทยาการ รองลงมาคือ ทหาร

ชุดิรัตน์ วัชรจรัสกุล (2522 : 112-120) ได้ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพของผู้ปกครอง กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2522 จำนวน 2,000 คน พบว่า

1) ผู้ปกครองมีค่านิยมในอาชีพด้านบริการสังคมและทำงานกับบุคคลเป็นอันดับหนึ่ง และด้านเกียรติยศชื่อเสียง ความก้าวหน้าเป็นอันดับสาม

2) นักเรียนมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียง และความก้าวหน้าเป็นอันดับหนึ่ง บริการสังคม และทำงานกับบุคคลเป็นอันดับสอง ด้านความมั่นคงปลอดภัยเป็นอันดับสาม

สุพัตรา กองเกตุ (2524 : 146) ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกวิชาชีพพยาบาลของนักเรียนพยาบาลในโรงเรียนพยาบาล สังกัดกระทรวงกลาโหม ปีการศึกษา 2523 จำนวน 660 คน พบว่า อาชีพของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดา มารดา การชักชวนของเพื่อน ยศสัญญาบัตร สิทธิพิเศษของนักเรียนพยาบาลไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกวิชาชีพพยาบาล

สมพงษ์ มั่นระวัง (2513 : 121-124) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวโน้มการเลือกเรียนต่อสายสามัญ และสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย จากกลุ่มตัวอย่าง 850 คน พบว่า ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนมากกว่าครู และนักเรียนที่มีผู้ปกครองทำไร่ ทำนา ทำสวน จะเลือกสายอาชีพมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพ ค้าขาย ครู ข้าราชการ และอื่น ๆ

มารศรี กองเกตุ (2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของเจตคติ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของบิดามารดาที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 341 คน พบว่า นักเรียนชาย และนักเรียนหญิง สนใจในอาชีพแตกต่างกัน ระดับการศึกษาของบิดา มารดา และรายได้ของบิดา มารดา ไม่มีผลกระทบต่อการศึกษาเลือกเรียน

เมอร์ดอค (Murdoch.1964 : 2531) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษา ผลปรากฏว่า ในการเลือกอาชีพของนักศึกษาในวิทยาลัยส่วนมากได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบที่เป็นความสนใจ ความสามารถของตนเอง และประสบการณ์ต่าง ๆ สำหรับประสบการณ์ที่ทำให้นักศึกษาส่วนมากตัดสินใจได้ดี ได้แก่ การสนทนากับบุคคลที่ประกอบอาชีพนั้น ๆ และการอ่านหนังสือ

อีตดี (Eaddy. 1969 : 2959) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเกษตรกรรมของรัฐลุยเซียนา จำนวน 741 คน พบว่า

1. บิดา มารดา มีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาวิชาเรียนต่อ
2. ระดับการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเลือกสาขาวิชาเรียนต่อของเด็กมากกว่าความมีชื่อเสียงในอาชีพของบิดามารดา
3. การเลือกสาขาวิชาเรียนต่อของเด็ก ขึ้นอยู่กับความสนใจส่วนตัว ความพึงพอใจ ความสามารถ และค่าตอบแทน

4. บิดา มารดา บุคคลที่มีชื่อเสียงในวิชาชีพมีอิทธิพลต่อการเลือกวิชาชีพตามลำดับ
 คอบบินส์ (Dobbins.1969 : 2958) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความปรารถนาและความมุ่งหวัง
 ทางด้านการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 429
 คน ในรัฐหลุยเซียนา พบว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อเรื่องเหล่านี้ คือ บิดามีอิทธิพลต่อการเลือก
 อาชีพ ส่วนมารดามีอิทธิพลมากกว่าในการเลือกศึกษาต่อ ส่วนเพื่อนมีอิทธิพลรองลงไป นอกจากนี้
 การเลือกอาชีพของนักเรียนยังขึ้นอยู่กับความสนใจ ความพอใจ และลักษณะของงานอีกด้วย

แซนเนย์ (Channay. 1969 : 2957 – 2959) ได้วิจัยเกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกอาชีพของนัก
 เรียน พบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะพิจารณาด้านการเงิน การควม
 คุมงาน เกียรติยศสูงกว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี นอกจากนี้ ยังพบว่า
 ความต้องการด้านอาชีพของเด็กหญิงต่างจากเด็กชาย เพราะแนวทางที่จะไปสู่ความเป็นใหญ่ต่างกัน
 และจุดเด่นในด้านความสำเร็จก็ต่างกัน

คูเคอร์ (Coker.1972 : 6121) ได้ศึกษาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพของนักเรียน
 ชายหญิง เกรด 4,5 และ 6 จำนวน 240 คน โดยใช้แบบสำรวจค่านิยมในอาชีพที่ประกอบด้วยค่านิยม
 ในอาชีพเจ็ดด้าน คือ คำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่น การมีอำนาจบังคับบัญชา ความมีอิสระในงาน
 เงิน เกียรติยศ ความมั่นคงปลอดภัย และความสมปรารถนาของตนเอง นักเรียนชายและหญิงเลือกค่า
 นิยมในอาชีพแตกต่างกัน คือ ชาย เลือกค่านิยมในอาชีพด้านการมีอำนาจบังคับบัญชาและเงินมาก
 กว่านักเรียนหญิง ซึ่งเลือกค่านิยมในด้านอาชีพ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่น

โบร์ค (Bourke. 1976 : 2628) ได้ศึกษาเจตคติที่แสดงออกต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน
 มัธยมศึกษาของพระนิทายโรมันคาทอลิกในญี่ปุ่น และในสหรัฐอเมริกา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ
 ศึกษาครั้งนี้คือนักเรียนในฮิโรชิมา ของญี่ปุ่น เกรด 6 จำนวน 185 คน เกรด 10 จำนวน 171 คน
 เกรด 11 จำนวน 180 คน เกรด 12 จำนวน 166 คน และโรงเรียนในซาเวียร์ ของสหรัฐอเมริกา ซึ่ง
 เป็นนักเรียนชั้นปีที่ 1 จำนวน 226 คน ชั้นปีที่ 2 มี 217 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 196 คน ชั้นปีสุดท้าย
 จำนวน 134 คน ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนในอเมริกามีเจตคติต่อการเลือกอาชีพสูง
 กว่านักเรียนญี่ปุ่น

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกประกอบอาชีพ สรุปได้ว่า ในการ
 เลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ ตัวนักเรียนเองมี
 เจตคติที่ดีต่อการเลือกประกอบอาชีพนั้น ๆ และ ปัจจัยทางสังคม คือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง
 ข้างกับนักเรียน ได้แก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ญาติ พี่ น้อง เหล่านี้ ล้วนเป็นปัจจัยจูงใจให้นักเรียน
 คล้อยตามและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ

149556

83

3. ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (A Theory of Reasoned Action) ของฟิชไบน์และไอเซน (Fishbein and Ajzen)

3.1 แนวคิดทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน(Fishbein and Ajzen)

ไอเซน-ฟิชไบน์ (Ajzen & Fishbein. 1980 : 80-91) ได้เสนอแนวคิดทฤษฎีที่สำคัญ คือ การที่มนุษย์จะพิจารณาตัดสินใจลงมือกระทำพฤติกรรม (Behavior = B) หรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้ คือ เจตนา (Intention = I) เป็นสำคัญ

3.1.1 เจตนา (Intention = I) เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดพฤติกรรม ฉะนั้น ถ้าสามารถทำนายหรืออธิบายเจตนาที่จะกระทำพฤติกรรมหรือเจตนาเชิงพฤติกรรม (Behavior Intention = B ~ I) ของมนุษย์ได้ ก็จะสามารถทำนายหรืออธิบายพฤติกรรมของเขาได้อย่างถูกต้องแม่นยำขึ้น เพราะเป็นตัวกำหนดที่ใกล้ชิดกับการกระทำพฤติกรรม ขึ้นอยู่กับ 2 ปัจจัยด้วยกัน คือ ปัจจัยส่วนบุคคลหรือเจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude Toward the Behavior = A_B) คือ การประเมินความรู้สึกทางบวก-ลบ ของบุคคลต่อการกระทำและผลการกระทำและปัจจัยทางสังคมหรือการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subject Norm = SN) ที่บุคคลรับรู้หรือการประเมินของบุคคลว่าตนจะมี ความรู้สึกความเชื่อคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเพียงใด ซึ่งกลุ่มอ้างอิง หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญต่อผู้ประกอบพฤติกรรมนั้นว่าจะขึ้นอยู่กับความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำของตน คือ การคาดว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลกลุ่มอ้างอิงประสงค์จะให้ตนกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้น ๆ เพียงใด และขึ้นอยู่กับแรงจูงใจในการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to Comply = Mc_c) โดยเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$B \sim I = A_B W_1 + SN W_2 \longrightarrow \text{สมการที่ 1}$$

เมื่อ	B	=	พฤติกรรม
	I	=	เจตนาหรือเจตนาเชิงพฤติกรรมที่จะกระทำพฤติกรรม
	A_B	=	เจตคติต่อพฤติกรรม
	SN	=	ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
	W_1, W_2	=	น้ำหนักของปัจจัยด้านเจตคติต่อพฤติกรรมกับปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ซึ่งเป็นปัจจัยทำนายหรืออธิบาย

จะเห็นได้ว่า เจตนาเชิงพฤติกรรม (Intention) นั้นประเมินค่าเทียบเท่ากับพฤติกรรมโดยขึ้นอยู่กับ 2 ปัจจัย คือ

3.1.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลหรือเจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude toward the Behavior ใช้สัญลักษณ์ A_B) (Fishbein's Model for the Prediction of Intention. 1975 : 301-302) ปัจจัยเหล่านี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Behavioral Beliefs ใช้สัญลักษณ์ b_i) และการประเมินผลของการกระทำพฤติกรรม (Outcome of Evaluation for Evaluation of Consequences ใช้สัญลักษณ์ e_i) เขียนเป็นสมการ

$$A_B = \sum_{i=1}^N b_i e_i \longrightarrow \text{สมการที่ 2}$$

เมื่อ b = ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำพฤติกรรม (B) จะนำไปสู่ผลที่ตามมา หรือผลลัพธ์ 1

e = การประเมินผลของบุคคลเกี่ยวกับผลของการกระทำ

N = จำนวนของความเชื่อที่บุคคลยึดถือเกี่ยวกับผลของการกระทำพฤติกรรม

ทฤษฎีของฟิชไบน์ – ไอเซน (Fishbein & Ajzen) ตั้งอยู่บนแนวคิดที่ว่าเจตคติสัมพันธ์กับแบบแผน (Pattern) ของพฤติกรรมมากกว่าที่จะสัมพันธ์กับพฤติกรรมหนึ่งพฤติกรรมใดโดยตรง

3.1.1.2 ปัจจัยทางสังคมหรือกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm ใช้สัญลักษณ์ SN) ปัจจัยนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งหมายถึงบุคคลใกล้ชิดที่มีความสำคัญต่อตัวเขานั้นเองขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดเขาต้องการให้เขากระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้นเพียงใด (Normative Belief ใช้สัญลักษณ์ NB_i) และปริมาณแรงจูงใจของเขาในการที่จะคล้อยตามบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใกล้ชิดเกี่ยวข้องกับเขา (Motivation to Comply ใช้สัญลักษณ์ Mc_i) เขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$A_B = \sum_{i=1}^N NB_i Mc_i \longrightarrow \text{สมการที่ 3}$$

เมื่อ NB_i = ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงคิดว่าเขาควรกระทำพฤติกรรมหรือไม่
 Mc_i = แรงจูงใจที่จะคล้อยตามหรือปฏิบัติตามความคิดความเชื่อของกลุ่มอ้างอิง
 N = จำนวนบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอ้างอิง

3.1.2 ความสำคัญของเจตคติต่อพฤติกรรมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับเจตนาเชิงพฤติกรรมหรือพฤติกรรมเอง นั่นคือ พฤติกรรมบางพฤติกรรมอาจถูกกำหนดโดยเจตคติต่อพฤติกรรมมากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง บางพฤติกรรมอาจได้รับอิทธิพลจากการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากกว่าเจตคติต่อพฤติกรรมและบางพฤติกรรมอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทั้งสองใกล้เคียงกัน โดยที่การให้ความสำคัญแก่ปัจจัยทั้งสองในแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง

3.1.3 ปัจจัยภายนอก (External Variables) ได้แก่ ปัจจัยชีวสังคม เช่น เจตคติต่อเป้าหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้น ๆ หรือบุคลิกลักษณะ จะมีอิทธิพลก็ต่อเมื่อปัจจัยนั้น ๆ มีอิทธิพลต่อเจตคติต่อพฤติกรรมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงหรือมีอิทธิพลต่อน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยทั้งสองนี้ต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (ถ้าจะนำมาศึกษาไม่ควรเกิน 1 ปัจจัย)

3.1.4 พฤติกรรมที่จะศึกษา จำเป็นต้องกำหนดโดยคำนึงถึง

3.1.4.1 การกระทำ (Action) จะต้องกำหนดว่าเป็นการกระทำเดี่ยว (Single act) เช่น การให้ลูกกินอาหาร การสูบบุหรี่ เป็นต้น หรือเป็นกลุ่มการกระทำ (Behavior Category) เช่น การออกกำลังกาย ซึ่งอาจประกอบด้วยการกระทำย่อย ๆ หลายการกระทำ เป็นต้นว่า การวิ่ง การกระโดดเชือก หรือการเล่นฟุตบอล

3.1.4.2 เป้าหมาย (Target) หมายถึง เป้าหมายของการกระทำ เช่น การให้ลูกกินอาหาร ข้างต้นอาจกำหนดเป้าหมายให้เป็นนมแม่

3.1.4.3 เวลา (Time) หมายถึง เวลาที่พฤติกรรมที่เราสนใจศึกษาจะเกิดขึ้น เช่น การกินนมแม่ตอนค่ำ

3.1.4.4 สิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ (Context) หมายถึง สถานการณ์ที่พฤติกรรมที่เราสนใจศึกษาจะเกิดขึ้น เช่น การกินนมแม่ที่บ้าน

การกำหนดพฤติกรรมที่จะศึกษานี้ สามารถกำหนดให้มีความจำเพาะได้ตามที่เราสนใจจะศึกษา เมื่อกำหนดพฤติกรรมได้แล้วการวัดเจตคติต่อพฤติกรรมก็ต้องวัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรม เช่น เจตคติต่อการให้ลูกกินนมแม่ที่บ้านตอนค่ำ ส่วนการวัดพฤติกรรมจำเป็นต้องวัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดขึ้น

3.2 ความเชื่อของทฤษฎี

ฟิชไบน์ – ไอเซน (Ajzen & Fishbein. 1980 : 7) เชื่อว่ามนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลและใช้ข้อมูลที่ตนมีอย่างเป็นระบบและมนุษย์พิจารณาผลที่อาจเกิดจากการกระทำของตนก่อนตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้น และเชื่อว่าปัจจัยภายนอกไม่ส่งผลโดยตรงต่อเจตนา

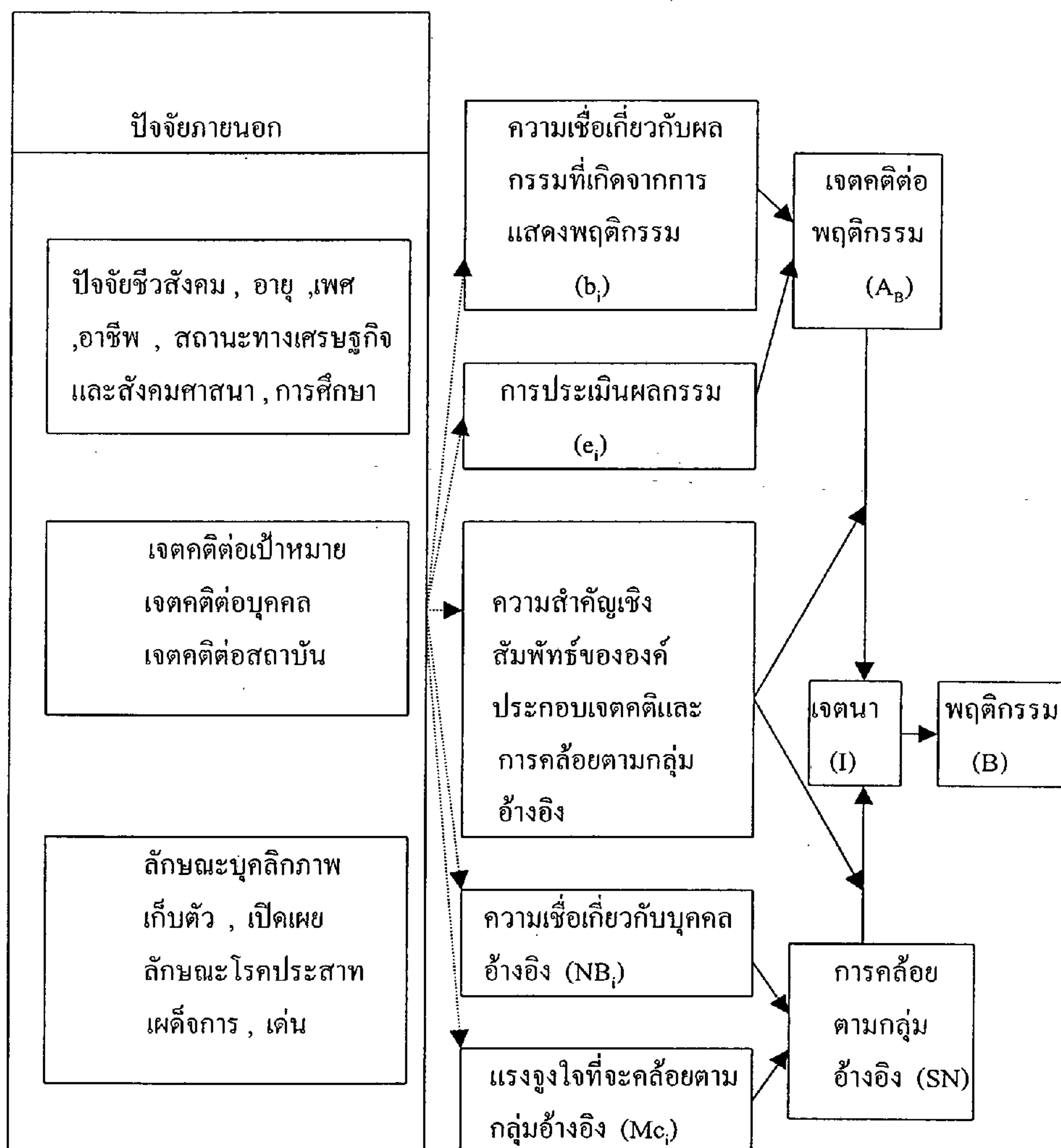
3.3 ข้อตกลงเบื้องต้นของทฤษฎี (ธีระพร สุวรรณโณ. 2528 : 2)

ข้อจำกัด

1. อาจมีพฤติกรรมบางพฤติกรรมที่ทฤษฎีนี้ไม่สามารถอธิบายได้ เช่น การระบายอารมณ์ทันทีทันใด พฤติกรรมในการทำงานมีคนที่ทักษะอยู่แล้ว เช่น ขับรถ การเปิดหน้าต่าง
2. อาจมีบางคนที่ทฤษฎีอธิบายไม่ได้ เช่น คนที่มีการตัดสินใจโดยกระบวนการที่แตกต่างไปจากแนวทฤษฎีหรือคนที่แสดงพฤติกรรมโดยไม่ได้คิดไตร่ตรองเลย
3. การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงอาจจะเป็นวิธีที่ไม่ดีที่สุด
4. อาจมีปัจจัยอื่นที่มีความสำคัญอีกแต่ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอ

ข้อดี คือ สามารถทำนายพฤติกรรมจากความสัมพันธ์ต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตนาจากกรอบแนวคิดได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ปัจจัยต่างๆ ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลสามารถเขียนเป็นแผนภูมิ ดังภาพประกอบ 2 (Ajzen and Fishbein. 1980 : 84)

..... แสดงความเป็นไปได้ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกกับปัจจัยต่าง ๆ ในทฤษฎี

————— แสดงความสัมพันธ์โดยตรงเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ในทฤษฎี

ภาพประกอบ 2 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล
(Ajzen and Fishbein. 1980 : 84)

รายละเอียดของปัจจัยต่าง ๆ ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

1. พฤติกรรม (Behavior) การที่จะเข้าใจถึงพฤติกรรมได้จะต้องทำความเข้าใจสิ่งเหล่านี้ (Ajzen and Fishbein. 1980 : 29-39)

1.1 พฤติกรรมและผล (Behaviors Versus Outcomes)

ผลกับพฤติกรรมต่างกัน เพราะผลอาจจะเกิดจากปัจจัยอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากพฤติกรรมและพฤติกรรมหลาย ๆ พฤติกรรมที่ต่างกัน อาจะนำมาซึ่งผลเดียวกัน เช่น การที่ทำการคะแนนสอบได้ดีอาจจะมาจากพฤติกรรมต่าง ๆ กัน เช่น ตั้งใจเรียน อ่านหนังสือมาก จำเนื้อหาได้มาก หรือลอกคำตอบจากคนอื่นเวลาสอบ ดังนั้นในการศึกษาเราจะต้องกำหนดให้แน่ชัดว่าเราจะศึกษาพฤติกรรมหรือผล

1.2 พฤติกรรมแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.2.1 พฤติกรรมที่เป็นการกระทำเดี่ยว (Single action) แสดงให้เห็นการกระทำ

ได้ชัดเจน สังเกตการกระทำได้ง่าย ว่าทำหรือไม่ทำ เช่น พฤติกรรมการเขียนหนังสือ พฤติกรรมการฟังวิทยุ เป็นต้น

1.2.2 พฤติกรรมที่มีหลายการกระทำ หรือประเภทพฤติกรรม (Behavioral Categories) เป็นกลุ่มการกระทำที่แสดงถึงการกระทำด้านบวกและด้านลบทั้งหมด โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการกระทำหรือบุคคลที่กระทำ พฤติกรรมที่มีหลายการกระทำนั้นสังเกตโดยตรงไม่ได้แต่แสดงได้จากการกระทำเดี่ยวแต่ละการกระทำที่ประกอบกันเป็นพฤติกรรม

ตัวอย่างเช่นพฤติกรรมการลดน้ำหนัก ประกอบด้วยการกระทำเดี่ยวดังนี้

ดื่มกาแฟไม่ใส่น้ำตาล

รับประทานอาหารวันละสองมื้อ

ไม่รับประทานของจุกจิก

ไม่ดื่มเบียร์

ไม่รับประทานไอศกรีม

ตาราง 2 การคำนวณดัชนีการควบคุมอาหาร

น้ำหนัก	การกระทำเดี่ยว	คนที่ 1		คนที่ 2	
		การกระทำ	คะแนน	การกระทำ	คะแนน
-1	รับประทานของขบเคี้ยวก่อนถึงเวลาอาหาร	+1	-1	-1	+1
-1	รับประทานไอศกรีม	+1	-1	-1	+1
+1	ดื่มกาแฟไม่ใส่น้ำตาล	-1	-1	+1	+1
+1	ดื่มเครื่องดื่มที่มีแคลอรีต่ำ	-1	-1	-1	-1
+1	รับประทานอาหารวันละ 2 มื้อ	+1	+1	-1	-1
-1	รับประทานอาหารจำพวกแป้ง	+1	-1	-1	+1
-1	รับประทานผลไม้และของหวานหลังอาหารค่ำ	+1	-1	-1	+1
-1	ดื่มเบียร์	+1	-1	+1	-1
+1	รับประทานยาลดความอ้วน	-1	-1	-1	-1
-1	รับประทานขนมปัง	-1	+1	-1	+1
ดัชนีการควบคุมอาหาร		-6		+2	

จากตาราง 2 คะแนนรวมที่ได้นี้เป็นดัชนีของประเภทพฤติกรรม ซึ่งพบว่าคนที่ 2 จะมีพฤติกรรมการควบคุมอาหารมากกว่า คนที่ 1

การกระทำเหล่านี้ประกอบกันจึงจัดว่าเป็นพฤติกรรมการลดความอ้วน แต่หากสังเกตจากการกระทำเดี่ยว เช่น การดื่มกาแฟไม่ใส่น้ำตาลไม่สามารถสรุปว่าเป็นพฤติกรรมการลดความอ้วน เนื่องจากการกระทำนั้นอาจกระทำด้วยการชอบดื่มกาแฟไม่ใส่น้ำตาลโดยไม่มีเจตนาลดความอ้วนก็ได้

1.3 ความจำเพาะของพฤติกรรม (Behavioral Elements)

การวัดพฤติกรรมที่เราสนใจศึกษาด้วยทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลนี้ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำเดี่ยวหรือประเภทพฤติกรรม การกำหนดพฤติกรรมให้มีความจำเพาะจะทำให้การสังเกตพฤติกรรมนั้นพฤติกรรมที่ระบุเป็นการกระทำชัดเจน

1.3.1 การกระทำ (Action)

1.3.2 เป้าหมาย (Target)

1.3.3 สถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อม (Context)

1.3.4 เวลา (Time)

1.4 ระดับการวัดพฤติกรรม

การวัดหรือการสังเกตการกระทำเดียว สามารถทำได้หลายวิธีดังนี้

1.4.1 วิธีที่ให้บุคคลมีทางเลือก 2 ทาง คือ กระทำพฤติกรรม หรือไม่กระทำพฤติกรรม เช่น เขาขับรถไปทำงานหรือไม่

1.4.2 วิธีที่ให้บุคคลมีทางเลือกมากกว่า 2 ทาง ที่เขาสามารถเลือกได้ เช่น เขาเดินทางไปทำงานด้วยยานพาหนะใด

.....รถยนต์ส่วนตัว

.....โดยสารรถของผู้อื่น

.....รถประจำทาง

.....แท็กซี่

.....รถมอเตอร์ไซด์

.....รถจักรยาน 2 ล้อ

.....เดิน

1.4.3 วิธีที่วัดหรือสังเกตปริมาณของการกระทำที่เกิดขึ้น เช่น สนใจว่า เขาบริจาคเงินหรือไม่และบริจาคเป็นเงินเท่าไร ซึ่งจะมีจำนวนเงินหลายจำนวนให้เลือก

.....ไม่บริจาค

.....บริจาค

.....\$ 1-\$10

.....\$ 11-\$ 25

.....\$ 26-\$ 50

.....\$ 51-\$ 100

.....\$ 101-\$ 1000

.....มากกว่า \$1000

1.4.4 วิธีสังเกตพฤติกรรมที่ทำซ้ำ ๆ กัน ซึ่งมีวิธีการวัด 2 วิธี คือ

ก. ความถี่สัมบูรณ์ (The Absolute Frequency) คือหาสัดส่วนครั้งที่บุคคลกระทำพฤติกรรม

ข. ความถี่สัมพัทธ์ (The Relative Frequency) คือ หาสัดส่วนหรือจำนวนเปอร์เซ็นต์ที่เขากระทำพฤติกรรมนั้น

ตัวอย่างการวัดความถี่สัมบูรณ์

บุคคลโดยสารรถประจำทางไปทำงาน

.....ไม่เคย

.....เคย

.....1 ใน 6 ครั้ง 4 ใน 6 ครั้ง

.....2 ใน 6 ครั้ง 5 ใน 6 ครั้ง

.....3 ใน 6 ครั้ง 6 ใน 6 ครั้ง

ดังนั้นเมื่อต้องการทราบว่าบุคคลกระทำพฤติกรรมบ่อยเพียงไรต้องวัดความถี่สัมบูรณ์
เมื่อต้องการทราบถึงสัดส่วนของจำนวนครั้งที่เกิดพฤติกรรมต้องวัด ความถี่สัมพัทธ์

การใช้การสังเกตซ้ำ โดยสังเกตการกระทำเดี่ยวที่เป็นการกระทำเพิ่ม สามารถสังเกตได้
ทั้งในเงื่อนไขที่มีสภาพเหมือนกันหรือสภาพต่างกัน (Fishbein and ajzen. 1974 : 60)

ทางเลือกจากตัวอย่างข้างต้นอาจจะคิดเป็นการกระทำเดี่ยวที่บุคคลจะกระทำ หรือไม่
กระทำก็ได้

1.5 พฤติกรรมจากรายงานของตนเอง

พฤติกรรมบางอย่างไม่สามารถสังเกตได้โดยตรงจึงต้องใช้วิธีรายงานด้วยตนเอง
ถึงแม้ว่าผลที่ได้จากการรายงานด้วยตนเอง จะมีความแม่นยำน้อยกว่าการสังเกตพฤติกรรมโดย
ตรง แต่ก็ได้รับการยอมรับในการนำมาใช้ ถ้าหากว่าพฤติกรรมนั้นไม่สามารถที่จะสังเกตได้ วิธี
การวัดด้วยการรายงานด้วยตนเองของประเภทพฤติกรรมจำเป็นต้องบอกกลุ่มของพฤติกรรมที่
สัมพันธ์กับประเภทพฤติกรรมนั้น แล้วให้เขาตอบว่ากระทำพฤติกรรมนั้นหรือไม่ วิธีการรายงาน
ด้วยตนเองเป็นวิธีวัดที่เป็นประโยชน์ ถ้าเขาสนใจการรับรู้ตนเองของบุคคลและวิธีนี้เป็นวิธีที่
ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

2. เจตนา (Intention) (Ajzen and Fishbein. 1980 : 41-52)

จากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล เจตนาเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมแต่ไม่ได้หมายความว่า
ว่าการวัดเจตนาเป็นการเพียงพอที่จะทำนายพฤติกรรมเสมอไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นที่มีอิทธิพลต่อ
ความหนักแน่นในการสังเกตความสัมพันธ์ระหว่างเจตนาและพฤติกรรม ปัจจัยเหล่านั้นคือ ความ
สอดคล้องระหว่างเจตนาและพฤติกรรมและความคงอยู่ของเจตนา และถ้าการวัดมีลักษณะเป็น
นามธรรม หรือมีลักษณะทั่วไปในการวัดเจตนามากเท่าใดก็จะยังมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมต่ำ
มากเท่านั้น (Ajzen and Fishbein. 1973 : 43)

2.1 ความสอดคล้องระหว่างเจตนาและพฤติกรรม

ในการใช้เจตนาทำนายพฤติกรรมนั้นถ้าต้องการให้มีความเที่ยงตรงมากขึ้น จำเป็นต้องวัดเจตนาและพฤติกรรมให้สอดคล้องกันในความจำเพาะทั้ง 4 คือ การกระทำ (Action) เป้าหมาย (Target) สถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อม (Context) และเวลา (Time)

2.1.1 ความสอดคล้องกับการกระทำเดียว

เจตนาของบุคคลที่มีต่อการกระทำเดียว อาจจะวัดโดยถามว่า เขาเจตนาที่จะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้น หรือวัดความน่าจะเป็นของบุคคลว่าจะกระทำพฤติกรรมนั้น ซึ่งเรียกว่า การวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม (Behavioral Intention) เช่น

ฉันเจตนาจะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมัชชา

เป็นไปได้มาก..... : : : : : : เป็นไปไม่ได้

มากที่สุด มาก น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย มาก

2 อย่าง

หรือ โอกาสที่ฉันจะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในสมัชชาประมาณ.....%

2.1.2 ความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่มีหลายทางเลือก

การวัดเจตนาต่อพฤติกรรมที่มีหลายทางเลือกเป็นการวัดจำนวนทางเลือกของพฤติกรรมที่บุคคลกระทำซึ่งอาจจะเป็นพฤติกรรมที่ต่างกัน หรือพฤติกรรมเดียวกันแต่ปริมาณต่างกัน เช่น จำนวนเงินที่บริจาคในกรณีของการกระทำเดียว คาดว่าเจตนาจะทำนายการเลือกได้ ถ้ามีความสอดคล้องกันระหว่างการวัดทั้ง 2 ครั้ง การวัดเจตนาต่อพฤติกรรมที่มีหลายทางเลือกนี้มีวิธีวัด 2 วิธี คือ

2.1.2.1 คำถามปลายเปิด โดยมีตัวเลือกให้ เช่น ในการเลือกตั้งประธานาธิบดี

.....ฉันเจตนาจะออกเสียงให้เจอร์ลด์ ฟอร์ด

.....ฉันเจตนาจะออกเสียงให้จิมมี คาร์เตอร์

.....ฉันเจตนาจะออกเสียงให้ผู้สมัครคนอื่น

.....ฉันเจตนาจะไม่ไปออกเสียง

2.1.2.2 คำถามปลายเปิดใช้เมื่อต้องการวัดเจตนา เมื่อต้องการทราบปริมาณหรือความถี่

2.1.3 ระดับการวัดเจตนาเชิงปริมาณ

เป็นการวัดความน่าจะเป็นเชิงอัตนัยของเจตนาที่จะเลือกกระทำพฤติกรรม แต่ละพฤติกรรมและยังสามารถใช้ทำนายทางเลือกต่าง ๆ ได้อีก เช่น ในการเลือกตั้งประธานาธิบดี ปี 1976

โอกาสที่ฉันจะเลือก เจอร์ลด์ ฟอร์ด	30%
โอกาสที่ฉันจะเลือก จิมมี่ คาร์เตอร์	40%
โอกาสที่ฉันจะเลือก ผู้สมัครคนอื่น	5%
โอกาสที่ฉันจะไม่ไปออกเสียง	25%

ตามเหตุผลที่ว่าบุคคลจะกระทำในสิ่งที่เขากำหนดความน่าจะเป็นเชิงอัตนัยไว้สูงที่สุด ดังนั้นในกรณีนี้เราสามารถทำนายว่าเขาจะเลือกจิมมี่ คาร์เตอร์

2.1.4 ความสอดคล้องกับประเภทพฤติกรรม

การวัดเจตนาเชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับประเภทพฤติกรรม นั้น จะต้องวัดเจตนาที่มีต่อการกระทำเดียวโดยการวัดเจตนาและการกระทำเดียวนั้น ๆ จะต้องมีความสอดคล้องกันในความจำเพาะทั้ง 4 คือ การกระทำ (Action) เป้าหมาย (Target) สถานการณ์ หรือสิ่งแวดล้อม (Context) และเวลา (Time) เราสามารถคำนวณหาดัชนีของเจตนาเชิงพฤติกรรมได้เช่นเดียวกับการวัดประเภทพฤติกรรม

2.2 ความคงอยู่ของเจตนา

การวัดเจตนาไม่ใช่เป็นตัวทำนายพฤติกรรมที่ดีเสมอไปเพราะว่า เจตนาสามารถเปลี่ยนได้ตลอดเวลา และการวัดเจตนาก่อนที่จะสังเกตพฤติกรรมอาจจะต่างจากเจตนาขณะที่พฤติกรรมนั้นถูกสังเกตนั่นคือ ยิ่งระยะเวลาในการวัดเจตนาและพฤติกรรมห่างกันมากเท่าใด การทำนายพฤติกรรมจากเจตนาจะมีความเที่ยงตรงลดลงมากเท่านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีเหตุการณ์ต่าง ๆ เข้ามาในระหว่างนั้น หรือได้รับข้อมูลใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น ทำให้เจตนาเปลี่ยนไป ดังนั้น เพื่อให้การทำนายพฤติกรรมจากเจตนามีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องวัดเจตนาให้ใกล้กับการวัดพฤติกรรมมากที่สุด

ในการทำนายพฤติกรรมจากเจตนาโดยทิ้งช่วงเวลานานนั้น โดยปกติมักจะไม่นิยมใช้การวัดเป็นรายบุคคล แต่จะวัดแนวโน้มของพฤติกรรมในกลุ่มคนกลุ่มใหญ่ของประชากรเพราะว่าเจตนาโดยรวมของคนกลุ่มใหญ่จะมีความคงอยู่นานกว่าเจตนาเป็นรายบุคคล

ในการทำนายพฤติกรรมจากเจตนาโดยทิ้งช่วงเวลานานนั้นต้องพยายามแยกเหตุการณ์เฉพาะ ที่อาจจะเกิดขึ้นซึ่งอาจจะเปลี่ยนเจตนาของบุคคลไป โดยเพิ่มเข้าไปในการวัดเจตนา เช่น ผู้ผลิตรถยนต์ คาดว่าราคาน้ำมันจะขึ้นก็เพิ่มเหตุการณ์นี้เข้าไปในการวัดดังนั้น ในการวัดเจตนาตั้งแต่

แรกจึงควรถามว่า “ถ้าราคาน้ำมันเพิ่มขึ้น 20% หรือมากกว่านั้น เขาจะซื้อรถยนต์หรือไม่” การวัดเจตนาอย่างมีเงื่อนไขนี้ จะทำให้การทำนายพฤติกรรมมีความแม่นยำมากขึ้น

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างเจตนาและพฤติกรรม ได้แก่ ประสบการณ์ตรง การเคยเห็นคนอื่นกระทำการผิดกรรมนั้น การมีทักษะในการทำพฤติกรรม ดังนั้น การวัดเจตนาหลังจากเกิดเหตุการณ์แทรกซ้อนขึ้น หรือนำเหตุการณ์นั้นมาพิจารณาด้วยจะเพิ่มความหนักแน่นของความสัมพันธ์ระหว่างเจตนา กับพฤติกรรมมากขึ้น (Ajzen and Fishbein. 1980 : 50-56,63-73)

3. ปัจจัยส่วนบุคคล

เจตคติที่มีต่อพฤติกรรม หมายถึง การตัดสินของบุคคลที่จะกระทำพฤติกรรมว่าเป็นสิ่งที่ดีหรือเลว ซึ่งเขาสนับสนุนหรือต่อต้านการกระทำนั้น (Ajzen and Fishbein. 1980 : 56) หรือ หมายถึง การประเมินทางบวก หรือทางลบของแต่ละบุคคลที่มีต่อการกระทำพฤติกรรมนั้น (Ajzen and Fishbein. 1980 : 6) ไอเซน และฟิชไบน์ เสนอการวัดเจตคติที่มีต่อพฤติกรรม 2 วิธี คือการวัดเจตคติทางตรงต่อพฤติกรรมและการวัดเจตคติทางอ้อมต่อพฤติกรรม

3.1 การวัดเจตคติทางตรงต่อพฤติกรรม เป็นการประเมินความรู้สึกโดยทั่วไปของบุคคลที่มีในทางที่เห็นด้วยหรือคัดค้านต่อการกระทำพฤติกรรมนั้น ซึ่งแบบวัดเจตคติทางตรงที่ได้มาตรฐานมีหลายแบบวัด แต่แบบวัดที่ใช้กันมากและมีความสัมพันธ์กับแบบวัดเจตคติทางอ้อมคือ แบบวัดมาตราจำแนกความหมายของออสกูดและคณะที่เสนอไว้ในปี 1957 (Ajzen and Fishbein. 1980 : 54-55)

ตัวอย่าง เช่น ให้ผู้ตอบประเมิน “การออกเสียงเลือกตั้งของฉันในสมัยหน้า” จากมาตรวัดต่อไปนี้

ดี								เลว
	+3	+2	+1	0	-1	-2	-3	
โง่								ฉลาด
	+3	+2	+1	0	-1	-2	-3	
พอใจ								ไม่พอใจ
	+3	+2	+1	0	-1	-2	-3	

คะแนนรวมที่ได้จากแบบวัดนี้ ถือเป็นคะแนนเจตคติที่ได้จากการวัดทางตรง หรืออีกวิธีหนึ่ง โดยให้ผู้ตอบแสดงเจตคติของเขาออกมาโดยตรง เช่น

เจตคติของฉันที่มีต่อการออกเสียงเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภา

เห็นด้วย:::::: คิดค้าน

+3 +2 +1 0 -1 -2 -3

3.2 การวัดเจตคติทางอ้อมต่อพฤติกรรม ขึ้นอยู่กับความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำและการประเมินผลของการกระทำ โดยการรวมผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำและการประเมินผลของการกระทำ เป็นการวัดเจตคติทางอ้อมต่อพฤติกรรม

จากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล เจตคติเป็นองค์ประกอบของความเชื่อหากบุคคลมีความเชื่อว่าการกระทำพฤติกรรมจะนำไปสู่ผลบวกเขาก็จะมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น ขณะที่บุคคลซึ่งเชื่อว่าการกระทำนั้นจะนำไปสู่ผลทางลบเขาจะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น เช่น นาย ก เชื่อว่าการซื้อรถยนต์จะทำให้เขาได้รับความสะดวกสบายในการเดินทางและไม่เสียเวลาคอยรถประจำทาง นาย ก. จะมีเจตคติที่ดีต่อการซื้อรถยนต์ แต่ถ้านาย ก. มีความเชื่อว่า การซื้อรถยนต์เป็นการสิ้นเปลือง และก่อให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัดมากขึ้น เขาก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการซื้อรถยนต์ ความเชื่อที่เป็นรากฐานของเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมนี้ เรียกว่า ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Behavioral Belief) (Ajzen and Fishbein. 1980 : 7)

ตัวอย่างเช่น

คณะวิทยาศาสตร์ (เป้าหมาย)

ทำให้ได้ทำงานที่ดี (ลักษณะเฉพาะอย่าง)

นอกจากนี้ ฟิชไบน์และไอเซน กล่าวว่า ถึงแม้บุคคลมีความเชื่อต่าง ๆ มากมายต่อเป้าหมายหนึ่ง ๆ แต่บุคคลนั้นก็สามารถใส่ใจกับความเชื่อที่ได้จำนวนน้อยในขณะหนึ่ง ซึ่งจากการวิจัยช่วงความสนใจ ความเข้าใจและกระบวนการของข่าวสาร เสนอว่า มนุษย์แต่ละคนสามารถที่ใส่ใจกับข่าวสารเพียง 5-9 ข้อ ความในขณะหนึ่ง (Fishbein and Ajzen. 1975 : 213 ; citing Mandler. 1976 ; Woodarth and Schlosberg. 1954) ความเชื่อเหล่านี้ถือเป็นความเชื่อเด่นชัด (Salient Belief) และความเชื่อเด่นชัดนี้เป็นตัวกำหนดเจตคติของบุคคล ความเชื่อเด่นชัดสามารถเปลี่ยนแปลงได้ อาจหนักแน่นมากขึ้นหรือนักแน่นน้อยลงหรืออาจได้รับความเชื่ออื่นเข้ามาแทนที่

เพื่อเข้าใจว่าทำไมบุคคลมีเจตคติต่อเป้าหมายเช่นนั้น จึงต้องประเมินความเชื่อเด่นชัดของบุคคลที่มีต่อเป้าหมายโดยใช้คำถามปลายเปิดให้ตอบอย่างอิสระ ซึ่งถามเกี่ยวกับลักษณะของเป้าหมายของเจตคติ โดยถือว่าความเชื่อ 5-9 ความเชื่อเป็นความเชื่อเด่นชัด

ไอเซน และฟิชไบน์ (Ajzen and Fishbein. 1980 : 63) กล่าวว่า ถึงแม้ว่าบุคคลจะมีความเชื่อจำนวนมากเกี่ยวกับเป้าหมายหนึ่ง ๆ แต่เขาสามารถที่จะใส่ใจกับความเชื่อได้จำนวนน้อยในขณะหนึ่งคือประมาณ 5-9 ความเชื่อในขณะหนึ่ง และจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ความเชื่อเหล่านี้ คือ ความเชื่อเด่นชัด (Salient Beliefs) ซึ่งถือว่าเป็นตัวกำหนดเจตคติต่อพฤติกรรม ความเชื่อเด่นชัดนี้อาจจะเปลี่ยนไปได้ คือ อาจจะมีน้ำหนักแน่นมากขึ้น หรือน้อยลง หรืออาจถูกความเชื่ออื่นมาแทนที่

การหาความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับเป้าหมายจะพิจารณาเฉพาะข้อมูลของความเชื่อเด่นชัดที่มีความถี่สูง ๆ (Modal Salient Beliefs) ซึ่งมีขั้นตอนการพิจารณาเพื่อเลือกข้อความเชื่อเด่นชัดดังนี้ คือ (Ajzen and Fishbein. 1980 : 70)

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหาของความเชื่อที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคล

ขั้นที่ 2 จัดกลุ่มความเชื่อคล้ายกันเข้าด้วยกัน ถ้าความเชื่อใดที่คล้ายกันแต่เป็นของผู้ตอบคนเดียวก็แยกความเชื่อออกจากกันไม่จัดเข้ากลุ่ม

ขั้นที่ 3 คัดเลือกข้อความเชื่อเด่นชัด ซึ่งอาจจะใช้วิธีต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- เลือกความเชื่อที่มีความถี่สูงสุด 10-12 ความเชื่อ หรือ
- เลือกความเชื่อทั้งหมดที่กลุ่มตัวอย่างกล่าวถึงอย่างน้อย 10-12% หรือ
- เลือกความเชื่อที่มีความถี่สูงสุดจนถึงความเชื่อที่รวมความถี่ได้ประมาณ 75%

ของความถี่ทั้งหมดของทุก ๆ ข้อความเชื่อ ดังนั้น ความเชื่อที่ได้นำมาสร้างแบบวัด จะมีพื้นฐานมาจากกลุ่มของความเชื่อเด่นชัด

ไอเซน และฟิชไบน์ (Ajzen and Fishbein. 1980 : 65) กล่าวว่า ความเชื่อเด่นชัดของบุคคลเกี่ยวกับผลของการกระทำพฤติกรรมจะเป็นสิ่งกำหนดเจตคติต่อพฤติกรรมของบุคคล ดังนั้นถ้าจะทำความเข้าใจเจตคติ ต้องเข้าใจความเชื่อเด่นชัดก่อน โดยใช้วิธีการดังนี้

ขั้นที่ 1 ต้องทราบถึงการประเมินผลของการกระทำพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งหมายถึงการประเมินลักษณะที่มาสัมพันธ์กับเป้าหมายนั้น ๆ ว่าดีหรือเลว โดยใช้มาตรวัดขั้วคู่ 7 ช่วง เช่นการที่น้ำหนักขึ้น

เป็นไปได้.....::::::: เป็นไปไม่ได้

มากที่สุด มาก น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย มาก มากที่สุด

2 อย่าง

ตาราง 3 การศึกษาเจตคติของผู้หญิงในการใช้ยาคุมกำเนิด

การใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด ของฉันทัน	การประเมินผล การกระทำ	ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ	รวม
1. ทำให้น้ำหนักขึ้น	-2	+3	3
2. สะดวก	+1	+3	+3
3. สามารถกำหนดขนาดของ ครอบครัวยได้	+2	+2	+4
4. ทำให้อันตรายสีกผิด	-1	+2	-2
5. ทำให้ประจำเดือนมาปกติ	+3	+1	+3
รวม			+2

จากตาราง 3 จะพบว่า ผู้หญิงคนนี้มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า เจตคติมีความสัมพันธ์กับความเชื่อซึ่งฟิชไบน์และไอเซน ได้กล่าวไว้ว่าเจตคติที่มีต่อเป้าหมายมีความสัมพันธ์กับความเชื่อเกี่ยวกับเป้าหมายนั้น ดังนี้ (Fishbein and Ajzen. 1975 : 29)

1. บุคคลมีความเชื่อ (b) มากมายกับเป้าหมายหนึ่ง ๆ โดยที่ เป้าหมายนั้นอาจมีความสัมพันธ์กับลักษณะต่าง ๆ เช่น เป้าหมายอื่น คุณลักษณะอื่นหรือเป้าหมายอื่น เป็นต้น

2. ลักษณะที่สัมพันธ์กับเป้าหมายนี้ มักจะมีการประเมิน (e_i) ควบคู่อยู่ด้วยซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นเจตคติต่อลักษณะนั้น ๆ

3. อาศัยการเรียนรู้จากการวางเงื่อนไขบุคคลจะเรียนรู้ในการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่สัมพันธ์ระหว่างการประเมิน (e_i) กับเป้าหมายของเจตคติ

4. ความเชื่อที่สัมพันธ์กับเป้าหมายโดยมีการประเมินอยู่ด้วย จะรวมตัวกัน ($\sum b_i e_i$)

5. ในโอกาสข้างหน้า เป้าหมายของเจตคติจะกระตุ้นให้บุคคลแสดงความเชื่อโดยรวมที่สัมพันธ์กับเป้าหมาย โดยมีการประเมินอยู่ด้วย หรือเป็นการแสดงเจตคติโดยส่วนรวมนั่นเอง

$$A_B = \sum_{i=1}^n b_i e_i$$

A_B = เจตคติต่อพฤติกรรม

b_i = ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ i

e_i = การประเมินผลการกระทำ i

n = จำนวนความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม

เนื่องจากเจตคติมีความสัมพันธ์ทางตรงกับการทำนายและทำความเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลและความเชื่อเด่นชัดกำหนดเจตคติที่มีต่อพฤติกรรม ดังนั้นในการวัดความเชื่อเด่นชัดและเจตคติควรให้มีความสอดคล้องกันในความจำเพาะทั้ง 4 คือ การกระทำ (Action) เป้าหมาย (Target) สถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อม (Context) และเวลา (Time)

4. ปัจจัยทางสังคม (Ajzen and Fishbein. 1980 : 57,73-76) เป็นการประมาณของบุคคลว่าตนมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเพียงใด

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่า ผู้ที่มีความสำคัญต่อเขา คิดว่าเขาควรหรือไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น

ฟิชไบน์และไอเซน เสนอการวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงไว้ 2 วิธี คือ การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงและการวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม

4.1 การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง เป็นการระบุนความเชื่อของบุคคลที่มีความคิดเห็นของบุคคลส่วนมากที่มีความสำคัญต่อเขา ว่าเขาควรหรือไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น เช่น

คนส่วนมากที่มีความสำคัญต่อฉัน คิดว่า

ฉันควรใช้ยา								ฉันไม่ควรใช้
เม็ดคุมกำเนิด	มาก	ปาน	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปาน	มาก	เม็ดคุมกำเนิด
		กลาง		2 อย่าง		กลาง		

4.2 การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม ได้จากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงจะเห็นได้ว่าตัวกำหนดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง คือ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

บุคคลจะพิจารณาว่ากลุ่มอ้างอิงที่มีความสำคัญต่อเขา คิดว่าเขาควรหรือไม่ควรกระทำพฤติกรรมนั้น และเขาจะใช้ข้อมูลนี้ในการที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงหรือไม่ เช่น สามีของฉันว่าฉันควรจะทำแท้ง (เป็นความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง) ซึ่งเป็นความเชื่อเกี่ยวกับบุคคลอื่นและเกี่ยวกับคำแนะนำในการกระทำของบุคคล ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงนี้เป็นตัวกำหนดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงตัวหนึ่ง

การวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงของบุคคลสามารถวัดได้ ตัวอย่าง เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงของผู้หญิงเกี่ยวกับศาสนาอาวัดโดย

ศาสนาของฉันสอนว่า

ฉันควรทำแท้ง								ฉันไม่ควร
	มาก	ปาน	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปาน	มาก	
		กลาง		2 อย่าง		กลาง		

การรู้ถึงความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงไม่เพียงพอที่จะทำนายหรือเข้าใจการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของบุคคลเราต้องประเมินแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to Comply) ซึ่งหาได้จากมาตรวัดแบบ Unipolar Scale (Fishbein and Ajzen. 1980 : 75)

โดยทั่วไปท่านต้องการทำตามคำสอนของศาสนาอย่างน้อยเพียงใด

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	3	2	1	0	-1	-2	-3	

ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ทำนายจากดัชนีผลรวมของ ผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ซึ่งในการวัดจะต้อง มีความสอดคล้องในความจำเพาะทั้ง 4 คือ การกระทำ (Action) เป้าหมาย (Target) สถานการณ์ หรือสิ่งแวดล้อม (Context) และเวลา (Time) และทฤษฎีนี้เชื่อว่ากลุ่มอ้างอิงที่มีความสำคัญมีอิทธิ พลต่อการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากกว่ากลุ่มอ้างอิงที่ไม่มีความสำคัญ

การหากลุ่มอ้างอิงเด่นชัด (กลุ่มอ้างอิงที่มีความสำคัญ) โดยการให้กลุ่มตัวอย่างเขียนถึง กลุ่มอ้างอิงที่สำคัญโดยถาม 3 คำถามให้ตอบแบบอิสระ คือ

1. บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด ที่สนับสนุนการกระทำพฤติกรรม X
2. บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด ที่คัดค้านการกระทำพฤติกรรม X
3. บุคคลอื่นที่เข้ามาในใจของคุณ เมื่อคุณคิดจะทำพฤติกรรม X

แล้วเลือกกลุ่มอ้างอิงเด่นชัดที่มีความถี่สูง ๆ แล้วจึงวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรง จูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในแต่ละกลุ่มอ้างอิงเด่นชัด ดังตัวอย่างข้างต้น จึงจะได้การคล้อย ตามกลุ่มอ้างอิง ดังสมการต่อไปนี้

$$SN = f \sum_{i=1}^m NB_i Mc_i$$

SN = การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

NB_i = ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง

Mc_i = แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

m = จำนวนกลุ่มอ้างอิง

ความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ของเจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (W_1 W_2) (Ajzen and Fishbein. 1980 : 58-59)

โดยส่วนมากแล้วมักจะพบว่า บุคคลจะมีเจตคติทางบวกต่อพฤติกรรมถ้าบุคคลที่มีความ สำคัญต่อเขาคิดว่าเขาควรจะทำพฤติกรรมนั้น และมีเจตคติทางลบถ้าบุคคลที่มีความสำคัญต่อเขาคิด ว่าเขาไม่ควรกระทำพฤติกรรมนั้น (Ajzen and Fishbein. 1980 : 58) แต่บางครั้งองค์ประกอบทั้ง สองก็ไม่ไปด้วยกัน เช่น บุคคลอาจมีเจตคติทางบวกต่อการกระทำพฤติกรรม แต่เชื่อว่าบุคคลที่มี ความสำคัญต่อเขาคิดว่าเขาไม่ควรกระทำพฤติกรรมนั้น ดังนั้นเจตนาของบุคคลจะขึ้นกับความ สำคัญเชิงสัมพัทธ์ขององค์ประกอบทั้งสองของแต่ละบุคคล (องค์ประกอบเจตคติและองค์ประกอบ เกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง) องค์ประกอบทั้งสองจะมีน้ำหนักที่บ่งบอกถึงความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ที่เป็นตัว

กำหนดเจตนา น้ำหนักความสำคัญเชิงสัมพัทธ์นี้ อาจเปลี่ยนจากพฤติกรรมหนึ่งไปอีกพฤติกรรมหนึ่ง และจากบุคคลหนึ่งไปอีกบุคคลหนึ่ง น้ำหนักขององค์ประกอบนี้ร่วมกัน ทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรม

การผันแปรตัวใดตัวหนึ่งในความจำเพาะทั้ง 4 ของพฤติกรรม (การกระทำ (Action) เป้าหมาย (Target) สถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อม (Context) และเวลา (Time) อาจจะมีอิทธิพลต่อความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ขององค์ประกอบเจตคติและกลุ่มอ้างอิง เช่น พบว่าเจตคติมีความสำคัญในพฤติกรรมการแข่งขันมากกว่า พฤติกรรมการร่วมมือ ในขณะที่กลุ่มอ้างอิงมีความสำคัญในพฤติกรรมการร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน

5. ปัจจัยภายนอก (External Variables) (Ajzen and Fishbein. 1980 : 79-91)

ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลต่างจากทฤษฎีอื่นตรงที่ไม่พยายามที่จะอธิบายพฤติกรรมโดยการอ้างอิงปัจจัยภายนอก ซึ่งได้แก่

5.1 ปัจจัยชีวสังคม (Demographic Variables) เช่น อายุ เพศ อาชีพ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ศาสนา การศึกษา

5.2 เจตคติที่มีต่อเป้าหมาย เจตคติต่อบุคคลและเจตคติต่อสถาบัน

5.3 ลักษณะบุคลิกภาพ (Personality Traits) เช่น ลักษณะเก็บตัว ลักษณะเปิดเผยตัวเอง มีอาการทางประสาท ลักษณะมีอำนาจและมีลักษณะเด่น

ทฤษฎีนี้ไม่ปฏิเสธว่าปัจจัยภายนอกบางครั้งมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม แต่คิดว่ามีผลกระทบต่อพฤติกรรมทางอ้อม นั่นคือ ปัจจัยภายนอกจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมถ้าหากว่ามีความสัมพันธ์กับปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งในทฤษฎี กล่าวคือ ถ้าปัจจัยภายนอก มีอิทธิพลต่อความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ การประเมินผลการกระทำ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงหรือแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเจตคติเชิงพฤติกรรมของบุคคลและทำให้มีผลกระทบต่อพฤติกรรม ถ้าเจตคติหรือการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมได้ และเจตนาเชิงพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กันสูง ถึงแม้บางครั้งจะพบว่าปัจจัยภายนอกมีความสัมพันธ์กับความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำพฤติกรรมกับการประเมินผลการกระทำนั้น และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของบุคคลมีความสัมพันธ์กับความเชื่อที่มีต่อกลุ่มอ้างอิงกับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของเขา ปัจจัยของเจตคติกับปัจจัยของกลุ่มอ้างอิงจะทำนายเจตนาได้เสมอถ้าการวัดทุกขั้นตอนสอดคล้องกันในความจำเพาะทั้ง 4 ประเด็น คือ การกระทำ (Action) เป้าหมาย (Target) สถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อม (Context) และเวลา (Time) เจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงจะมีผลต่อพฤติกรรมโดยใช้เจตนาเป็นสื่อ

3.2.2 วัดแรงงูใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการวางแผนอนาคตบนมาตรวัด 7 ช่วง จากต้องการมาก – ไม่ต้องการเลย จำนวน 9 ข้อ เช่น

ในการวางแผนอนาคตท่านต้องการทำตามที่เราคิดว่าท่านควรจะทำเพียงใด

ต้องการมาก ไม่ต้องการเลย

4. การวัดความเชื่อเกี่ยวกับการมีอนาคตคล้ายเจนและการมีอนาคตคล้ายแมรี (b) อย่างละ 20 ความเชื่อ โดยให้ประเมินบนมาตรวัด 7 ช่วงจากเป็นไปได้ – เป็นไปไม่ได้ เช่น

4.1 การมีอนาคตคล้ายเจน ทำให้ฉันรู้สึกที่มีความมั่นคง

เป็นไปได้ เป็นไปไม่ได้

4.2 การมีอนาคตคล้ายเจน ทำให้ฉันรู้สึกที่มีความมั่นคง

เป็นไปได้ เป็นไปไม่ได้

5.การวัดการประเมินการกระทำของการมีอนาคตคล้ายเจนและการมีอนาคตคล้ายแมรี (e) จำนวน 20 ข้อ โดยให้ประเมินมาตรวัด 7 ช่วง จากดี – เลว เช่น

5.1 การมีอนาคตคล้ายแมรีเป็นสิ่งที่

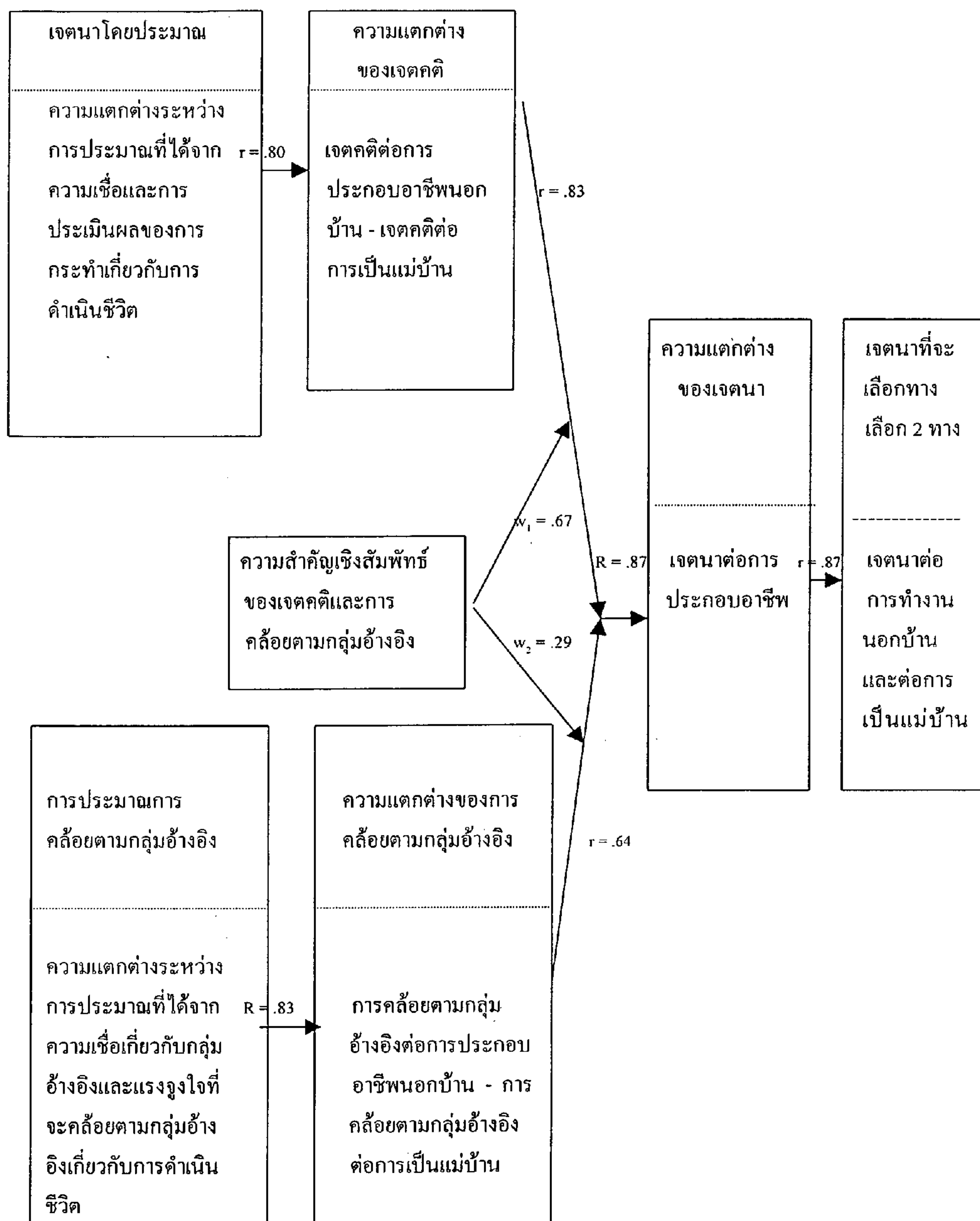
ดี เลว

5.2 การมีอนาคตคล้ายเจนเป็นสิ่งที่

ดี เลว

ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างของเจตนา (Differential Intention) คือ การนำเจตนาที่จะมีอนาคตคล้ายเจนลบด้วยเจตนาที่จะมีอนาคตคล้ายแมรี สามารถทำนายเจตนาที่จะเลือกกระทำทางเลือก 2 ทาง ได้อย่างมีนัยสำคัญ ($r = .87$) และมีค่าสหสัมพันธ์สูงกว่าการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเจตนาที่จะเลือกกระทำทางเลือก 2 ทางกับเจตนาที่จะมีอนาคตคล้ายเจน ($r = .79$) และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเจตนาที่จะเลือกกระทำทางเลือก 2 ทางกับเจตนาที่จะมีอนาคตคล้ายแมรี ($r = .79$) จากข้อค้นพบนี้ แสดงว่าการทำนายสภาพการที่มีทางเลือก 2 ทางด้วยความแตกต่างระหว่างเจตนาต่อทางเลือกทั้ง 2 นั้นจะทำนายได้ดีกว่าเจตนาต่อทางเลือกแต่ละอย่าง (Ajzen and Fishbein. 1980 : 118)

ความแตกต่างของเจตคติ (Differential Attitude) และความแตกต่างของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Differential Subjective Norm) ซึ่งหาได้ด้วยวิธีการทำนองเดียวกับความแตกต่างของเจตนา ซึ่งทั้ง 2 ตัวนี้ ร่วมกันทำนายความแตกต่างของเจตนาได้สูงกว่าความแตกต่างของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($W_1 = .67$) และ ($W_2 = .29$) ตามลำดับความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ

ภาพประกอบ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ความแตกต่างของเจตนา และ เจตนาที่จะเลือกระหว่างการเลือก 2 ทาง ในการเลือกดำเนินชีวิตของผู้หญิง (Ajzen and Fishbein 1980 : 123)

บรินเบิร์ก และดูแรนค์ (Brinberg and Durand. 1983 : 459 – 472) ได้นำทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และเซน ทฤษฎีของทรีแอนคิสและรูปแบบจำลองความน่าจะเป็นเชิงอัตนัยมาศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับประทานอาหารในร้านอาหาร Fast-Food Hamburger Restaurants กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เรียนโภชนาการเบื้องต้นของมหาวิทยาลัยแอตแลนติกจำนวน 154 คน แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยสร้างตามองค์ประกอบของรูปแบบจำลองของ ฟิชไบน์ ทรีแอนคิส และรูปแบบจำลองความน่าจะเป็นเชิงอัตนัย ให้กลุ่มตัวอย่างทำต่อมาอีก 2 สัปดาห์ ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบรายงานพฤติกรรมว่าตนไปรับประทานอาหารที่ร้าน Fast-Food Hamburger Restaurants หรือไม่ ผลการวิจัยพบว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเจตนาเชิงพฤติกรรมกับพฤติกรรมเท่ากับ .41 ($p < .01$) และองค์ประกอบนิสัยและความเชื่ออำนาจของสถานการณ์ไม่ได้เพิ่มการทำนายพฤติกรรม ในรูปแบบจำลองของฟิชไบน์ ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของเจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับเจตนาเชิงพฤติกรรมเท่ากับ .65 ($p < .01$) ของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเท่ากับ .03 และในรูปแบบจำลองความน่าจะเป็นเชิงอัตนัยความเชื่อทางบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับประทานอาหารที่ร้านอาหารซึ่งมีคะแนนความสัมพันธ์เป็นบวก ส่วนความเชื่อทางลบไม่มีความสัมพันธ์กับการรับประทานอาหารที่ร้านอาหาร ซึ่งมีคะแนนความสัมพันธ์เป็นลบ ความเชื่อที่มีคะแนนความสัมพันธ์เป็นลบสูงสุดคือรสอร่อย (ความสัมพันธ์ = .628) ความเชื่อที่มีคะแนนความสัมพันธ์เป็นลบสูงสุดคือคุณภาพต่ำ (ความสัมพันธ์ = .468) ซึ่งมีคะแนนความสัมพันธ์หาจากความน่าจะเป็นของเจตนาที่จะกระทำพฤติกรรม ถ้าผลกรรมนั้นเป็นจริงลบด้วยความน่าจะเป็นของเจตนาที่จะกระทำพฤติกรรมถ้าผลกรรมนั้นไม่จริง(คะแนนความสัมพันธ์ = $P_{1/B} - P_{1/\bar{B}}$)และเมื่อวิเคราะห์ความเชื่อของผู้มีเจตนารับประทานอาหารและเจตนาไม่รับประทานอาหารตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ผู้มีเจตนารับประทานอาหารมีความเชื่อว่ามีอาหารให้เลือกจำกัดอาหารไม่ถูกต้องตามหลักโภชนาการและคุณภาพต่ำสูงกว่าผู้ที่เจตนารับประทานอาหาร เกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง กลุ่มมีเจตนารับประทานอาหารคิดว่ากลุ่มอ้างอิงทุกกลุ่ม (ผู้ปกครอง แฟน เพื่อน) คิดว่าเขาควรรับประทานอาหารในร้าน Fast-Food Hamburger Restaurants มากกว่ากลุ่มที่มีเจตนาไม่รับประทานอาหารอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนการประเมินผลกระทบและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงไม่แตกต่างกันในกลุ่มมีเจตนารับประทานอาหาร และกลุ่มมีเจตนาไม่รับประทานอาหารและค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .81 ($p < .01$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารูปแบบจำลองทั้งสองมีความคล้ายคลึงกันสูงสำหรับการนิยามความเชื่อที่สำคัญทางจิตวิทยา

4.2 งานวิจัยในประเทศ

สมศรี ชูส่องแสง (2532 : 63-71) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการศึกษาต่อของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่ขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 470 คน โดยศึกษาตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์ และไอเซน และตัวแบบการทำนายพฤติกรรมของลิสกา ปัจจัยอิสระตามปัจจัยแบบของลิสกา เรียกว่า ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย เพศ ผลการเรียน ระดับการศึกษาของบิดา มารดา อาชีพของบิดา มารดา รายได้ของครอบครัว จำนวนพี่น้อง ลำดับการเกิด และการมีพี่ที่มีการศึกษาสูงกว่าการศึกษาภาคบังคับ ปัจจัยอิสระตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล คือ เจตคติต่อการศึกษาต่อ และการรับรู้ทัศนคติทางสังคม ส่วนปัจจัยตามคือ ความตั้งใจในการศึกษาต่อและพฤติกรรมการศึกษาต่อ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์อย่างสูงกับความตั้งใจในการศึกษาและพฤติกรรมการศึกษาต่อ ได้แก่ ผลการเรียน ระดับการศึกษาของบิดา มารดา การที่มีพี่ที่ศึกษาสูงกว่าการศึกษาภาคบังคับ ทัศนคติต่อการศึกษาและการรับรู้ ทัศนคติทางสังคม และพบว่าความตั้งใจในการศึกษาต่อ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการศึกษาต่อ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ยกเว้นปัจจัยภายนอกที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ชาญศิลป์ อุทรโยธา (2528 : 28) ได้ศึกษาองค์ประกอบต่างๆ ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ในการทำนายและทำความเข้าใจพฤติกรรมการเลือกคณะวิศวกรรมศาสตร์ ในการสอบโควต้าภาคเหนือ ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2528 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ ปีการศึกษา 2527 โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม จำนวน 84 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ชาญศิลป์ ได้แยกเป็น 3 ชุด คือ

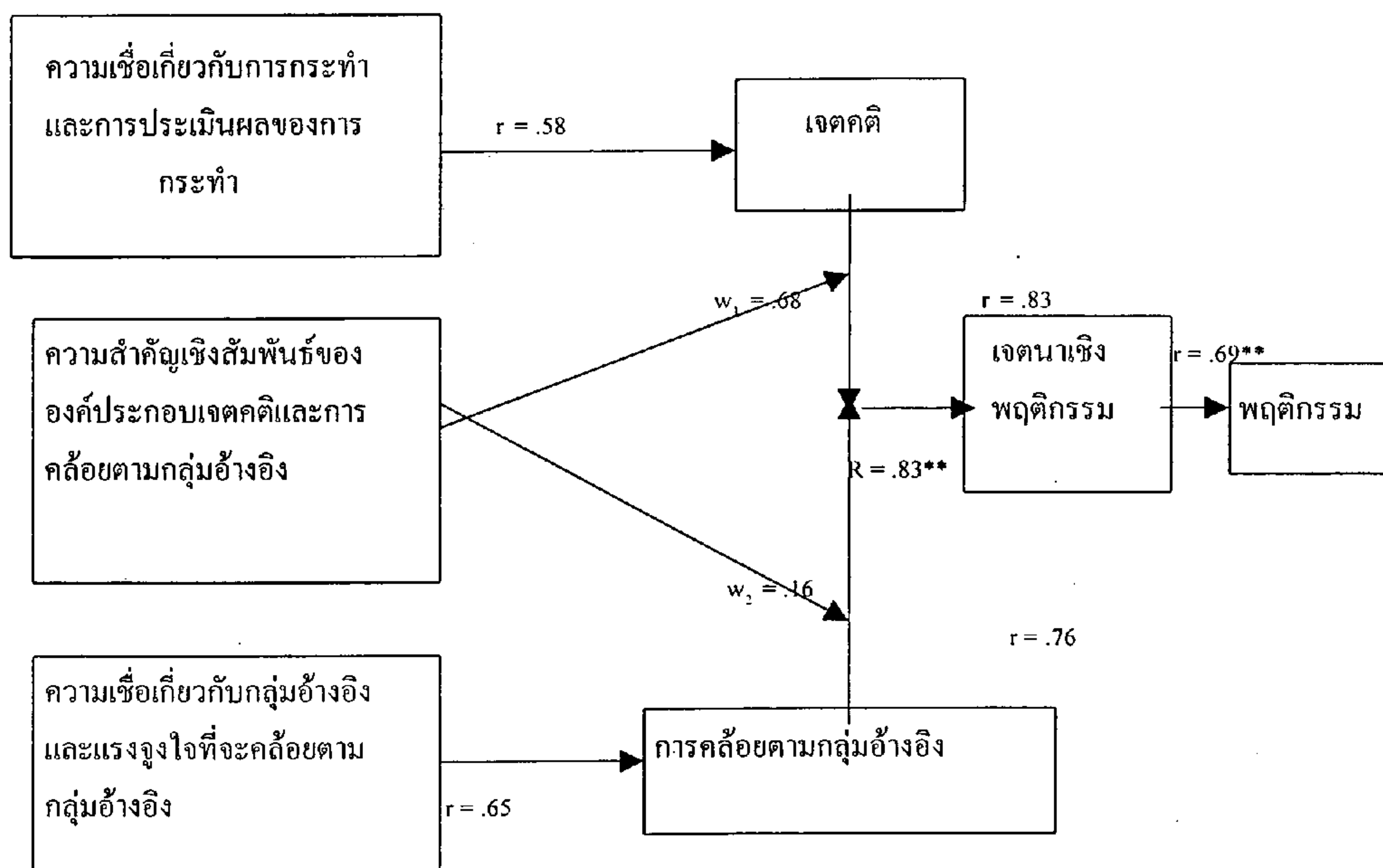
ชุดที่ 1 วัดความตั้งใจ 1 ข้อ และหาความเชื่อเด่นชัดกับกลุ่มอ้างอิงเด่นชัด เกี่ยวกับการเลือกคณะวิทยาศาสตร์ ในการสอบโควต้ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2528

ชุดที่ 2 วัดเจตคติ 4 ข้อ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง 1 ข้อ

ชุดที่ 3 วัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ 8 ข้อ การประเมินผลของการกระทำ 8 ข้อ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง 5 ข้อ และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง 5 ข้อ

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามแต่ละชุดเว้นระยะห่างกัน 1 วัน เพื่อป้องกันการย้อนกลับไปดูคำตอบในข้อคำถามก่อน ซึ่งตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลแล้ว การย้อนกลับไปดูคำตอบเดิม ไม่น่าจะมีอิทธิพลต่อการตอบแบบสอบถามเลย ถ้ากลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามตามความเชื่อ ความคิด และความรู้สึกละเลยอย่างแท้จริง ผลการศึกษาพบว่า เจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกเรียนต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อในคณะวิศวกรรมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เจตคติต่อการเลือกเรียนต่อในคณะวิศวกรรมศาสตร์ กับการคล้อยตาม

กลุ่มอ้างอิงในการเลือกเรียนต่อในคณะวิศวกรรมศาสตร์ สามารถร่วมกันทำนายเจตนาในการเลือกเรียนต่อในคณะวิศวกรรมศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ตามทฤษฎี ปรากฏดังภาพประกอบ (ชาญศิลป์ อุทธโยธา.2528 : 28)

ภาพประกอบ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเจตนาและพฤติกรรมในการเลือกคณะวิศวกรรมศาสตร์ ในการสอบโควต้ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2528

(ชาญศิลป์ อุทธโยธา 2528 : 28)

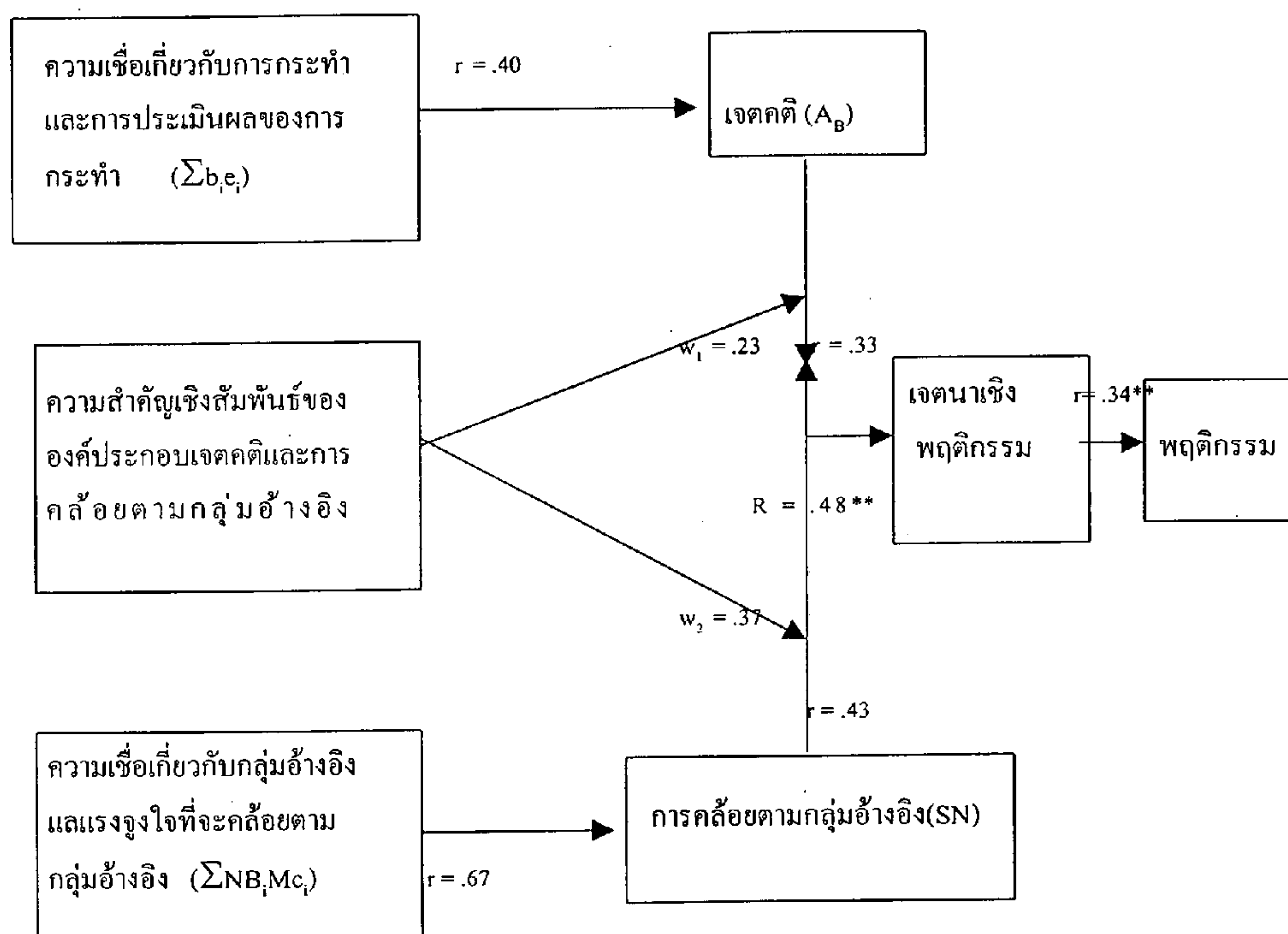
แต่อย่างไรก็ตาม งานวิจัยเรื่องนี้ก็นำทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลไปใช้ไม่ตรงตามข้อกำหนดของทฤษฎี กล่าวคือ

1. ข้อคำถามที่ใช้ในการหาความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำนั้น ไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมที่ศึกษา เพราะพฤติกรรมที่ศึกษา คือ “การเลือกคณะวิศวกรรมศาสตร์ ในการสอบโควต้ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ปี 2528 ” แต่การวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำหลายข้อใช้พฤติกรรมเป็น

- “ถ้าสามารถสอบเข้าคณะวิศวกรรมศาสตร์ ม.ช. ได้แล้ว” หรือบางข้อถามว่า
- “ถ้าเรียนจบคณะวิศวกรรมศาสตร์ ม.ช. แล้ว” และบางข้อก็ถามว่า
- “ถ้าได้งานที่ตรงกับสาขาวิชา” แล้วจะมีผลของการกระทำใด ๆ ตามมา ซึ่ง

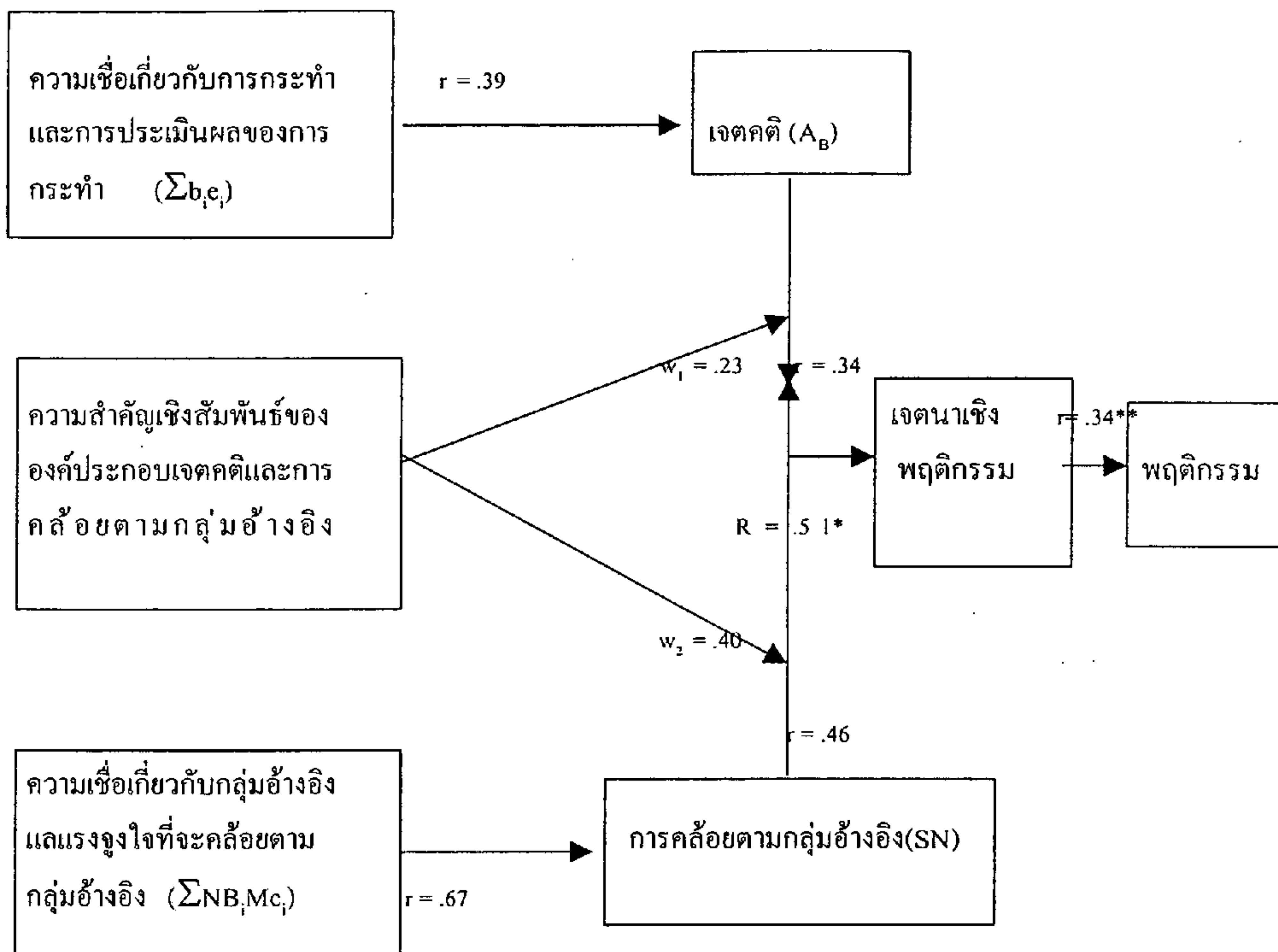
แท้ที่จริงแล้วการวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมที่ศึกษาในงานวิจัยชิ้นนี้ ควรจะถามว่า “การเลือกคณะวิศวกรรมศาสตร์ ในการสอบโควต้ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ปี 2528 แล้วจะทำให้...” (ใส่ผลของการกระทำที่เกิดจากการทำพฤติกรรมนี้)

2. ข้อคำถามในแบบวัดเจตนาทางตรง ในงานวิจัยชิ้นนี้ในการวัดเจตคติทางตรงแบบขั้วเดียว (Unipolar) เช่น มาตราหนึ่งถามว่า “การที่ข้าพเจ้าเลือกคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในการสอบโควต้าภาคเหนือปีนี้ เป็นสิ่งที่ฉลาด” แล้วให้ผู้ตอบ ตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ซึ่งตามทฤษฎีแล้วการกระทำด้วยเหตุผลจะใช้ในการวัดเจตคติทางตรงแบบขั้วคู่ (Bipolar) เช่น ดี – เลว , ฉลาด – โง่ , ไร้ประโยชน์ – มีประโยชน์ เป็นต้น

ภาพประกอบ 5 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์ และไอเซน ในการศึกษาและการทำนายพฤติกรรมการเลือกสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อวิเคราะห์รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ($N = 378$)

(ถาวร แซ่ตั้ง. 2529 : 97)

ภาพประกอบ 6 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์ และไอเซน ในการศึกษาและการทำนายพฤติกรรมการเลือกสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อวิเคราะห์ผู้ที่สมัครสอบเข้า ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ($N = 378$)

(ถาวร แซ่ตั้ง. 2529 : 98)

จากรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งต่างประเทศและในประเทศ สามารถสรุปได้ว่า มีผู้นำทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (The Theory of Reasoned Action) ของฟิชไบน์ – ไอเซน (Fishbein and Ajzen. 1975, 1980) ไปใช้อธิบายพฤติกรรมในหลายวงการ และปัจจัยทุกปัจจัยในทฤษฎีมีความสัมพันธ์กันสูงและปัจจัยทำนายคือเจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถทำนายหรืออธิบายเจตนาได้อย่างแม่นยำ และเจตนาสามารถอธิบายพฤติกรรมได้ดี กรณีที่มีการกำหนดการศึกษาพฤติกรรมที่มีทางเลือกตั้งแต่ 2 ทางขึ้นไปให้ครบทั้ง 4 ด้าน คือ การกระทำ (Action). เป้าหมาย (Target) สถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อม (Context) และ เวลา (Time) และใช้มาตรวัดและ Bipolar คือ 2 ขั้ว ของ Osgood (-3 ถึง +3) จะทำให้ค่าสหสัมพันธ์ของปัจจัยสูงและผลที่ได้จะถูกต้องแม่นยำเป็นไปตามทฤษฎี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูล

เป็นนักศึกษาซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 ใน 3 แผนกวิชา คือ แผนกวิชาการตลาด แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ แผนกวิชาการโฆษณา ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ปีการศึกษา 2544 จำนวน 283 คน เป็นนักศึกษาชาย 141 คน และ นักศึกษาหญิง 142 คน ดังแสดงในตารางที่ 4

ตาราง 4 แสดงแหล่งข้อมูล

แผนกวิชา	นักศึกษาชาย	นักศึกษาหญิง	รวม
การตลาด	62 คน	82 คน	144 คน
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	35 คน	32 คน	67 คน
การโฆษณา	44 คน	28 คน	72 คน
รวม	141 คน	142 คน	283 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ซึ่งสร้างตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน (Fishbein & Ajzen, 1975 : Ajzen & Fishbein. 1980) แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายปิด จำนวน 8 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพ
ธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 2 แบบสอบถามการประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบ
อาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 3 แบบสอบถามเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 4 แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบ
อาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 5 แบบสอบถามแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบ
อาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 6 แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพ
ธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 7 แบบสอบถามเจตนาในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 8 แบบสอบถามพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

วิธีสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม จำนวน 8 ชุด
มีวิธีสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพ
ธุรกิจขนาดย่อม โดย

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และ
ไอเซน (Fishbein & Ajzen, 1975 : Ajzen & Fishbein. 1980) และการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

1.2 สร้างข้อคำถามปลายปิด จำนวน 20 ข้อ โดยใช้ เครื่องมือทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการ
ประกอบอาชีพอิสระ (ธุรกิจขนาดย่อม) ของ ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และแบบสอบถามปัจจัยที่
เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในการเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับความนิยมมากของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
6 ประจำปีการศึกษา 2541 ของ ไมยรา กัดสระ (2543) เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

1.3 นำแบบสอบถามปลายปิด ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 คน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยและทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์ – ไอเซน (Fishbein & Ajzen) รวมทั้งการใช้ภาษาและนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว จำนวน 20 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 โรงเรียนเทคนิควิมลบริหารธุรกิจ จำนวน 50 คน

1.5 วิเคราะห์ข้อคำถามจากการทดลองเก็บข้อมูล เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามเป็นรายข้อ (item Analysis) โดยการทดสอบค่า t โดยใช้สูตร t -test เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่ดี คือ ข้อที่มีค่า t แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ จำนวน 19 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 5.915 – 26.704 (ดูภาคผนวก ก)

1.6 คัดเลือกข้อคำถามแล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยคำนวณด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9603

2. การสร้างแบบสอบถามการประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม โดย

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน (Fishbein & Ajzen, 1975 : Ajzen & Fishbein. 1980) และการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

2.2 สร้างข้อคำถามปลายปิด จำนวน 20 ข้อ โดยใช้ เครื่องมือทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ (ธุรกิจขนาดย่อม) ของ ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และแบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับความนิยมมากของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2541 ของ ไมยรา กัดสระ (2543) เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

2.3 นำแบบสอบถามปลายปิด ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 คน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยและทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์ – ไอเซน (Fishbein & Ajzen) รวมทั้งการใช้ภาษาและนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว จำนวน 20 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 โรงเรียนเทคนิควิมลบริหารธุรกิจ จำนวน 50 คน

2.5 วิเคราะห์ข้อคำถามจากการทดลองเก็บข้อมูล เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม เป็นรายข้อ (item Analysis) โดยการทดสอบค่า t โดยใช้สูตร t -test เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่ดี คือ ข้อ ที่มีค่า t แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ จำนวน 19 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.783 – 17.672 (ดูภาคผนวก ก)

2.6 คัดเลือกข้อคำถามแล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยคำนวณด้วยสูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9407

3. การสร้างแบบสอบถามเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม โดย

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และ ไอเซน (Fishbein & Ajzen, 1975 : Ajzen & Fishbein. 1980) และการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

3.2 สร้างข้อคำถามปลายปิด จำนวน 20 ข้อ โดยใช้ เครื่องมือทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการ ประกอบอาชีพอิสระ (ธุรกิจขนาดย่อม) ของ ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และแบบสอบถามปัจจัยที่ เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับความนิยมมากของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2541 ของ ไมยรา กัดสระ (2543) เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

3.3 นำแบบสอบถามปลายปิด ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 คน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยและทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ของฟิชไบน์ – ไอเซน (Fishbein & Ajzen) รวมทั้งการใช้ภาษาและนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว จำนวน 20 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 โรงเรียนเทคนิควิมลบริหารธุรกิจ จำนวน 50 คน

3.5 วิเคราะห์ข้อคำถามจากการทดลองเก็บข้อมูล เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม เป็นรายข้อ (item Analysis) โดยการทดสอบค่า t โดยใช้สูตร t -test เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่ดี คือ ข้อ ที่มีค่า t แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ จำนวน 20 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.633 – 13.319 (ดูภาคผนวก ก)

3.6 คัดเลือกข้อคำถามแล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยคำนวณด้วยสูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9567

4. การสร้างแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพ
ธุรกิจขนาดย่อม โดย

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และ
ไอเซน (Fishbein & Ajzen, 1975 : Ajzen & Fishbein. 1980) และการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

4.2 สร้างข้อคำถามปลายปิด จำนวน 10 ข้อ โดยใช้ เครื่องมือทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการ
ประกอบอาชีพอิสระ (ธุรกิจขนาดย่อม) ของ ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และแบบสอบถามปัจจัยที่
เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการที่ได้รับความนิยมมากของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
6 ประจำปีการศึกษา 2541 ของ ไมยรา กัดสระ (2543) เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

4.3 นำแบบสอบถามปลายปิด ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 คน ได้แก่
ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร
ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยและทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล
ของฟิชไบน์ – ไอเซน (Fishbein & Ajzen) รวมทั้งการใช้ภาษาและนำมาปรับปรุงแก้ไข

4.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว จำนวน 9 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out)
กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 โรงเรียนเทคนิควิมลบริหารธุรกิจ จำนวน 50 คน

4.5 วิเคราะห์ข้อคำถามจากการทดลองเก็บข้อมูล เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม
เป็นรายข้อ (item Analysis) โดยการทดสอบค่า t โดยใช้สูตร t -test เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่ดี คือ ข้อ
ที่มีค่า t แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ จำนวน 9
ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.094 – 5.311 (ดูภาคผนวก ก)

4.6 คัดเลือกข้อคำถามแล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยคำนวณด้วยสูตร
สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9337

5. การสร้างแบบสอบถามแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบ
อาชีพธุรกิจขนาดย่อม โดย

5.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และ
ไอเซน (Fishbein & Ajzen, 1975 : Ajzen & Fishbein. 1980) และการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

5.2 สร้างข้อคำถามปลายปิด จำนวน 10 ข้อ โดยใช้ เครื่องมือทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการ
ประกอบอาชีพอิสระ (ธุรกิจขนาดย่อม) ของ ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และแบบสอบถามปัจจัยที่
เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการที่ได้รับความนิยมมากของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
6 ประจำปีการศึกษา 2541 ของ ไมยรา กัดสระ (2543) เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

5.3 นำแบบสอบถามปลายปิด ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 คน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยและทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์ – ไอเซน (Fishbein & Ajzen) รวมทั้งการใช้ภาษาและนำมาปรับปรุงแก้ไข

5.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว จำนวน 9 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 โรงเรียนเทคนิควิมลบริหารธุรกิจ จำนวน 50 คน

5.5 วิเคราะห์ข้อคำถามจากการทดลองเก็บข้อมูล เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามเป็นรายข้อ (item Analysis) โดยการทดสอบค่า t โดยใช้สูตร t -test เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่ดี คือ ข้อที่มีค่า t แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ จำนวน 9 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.181 – 11.108 (ดูภาคผนวก ก)

5.6 คัดเลือกข้อคำถามแล้วนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่น โดยคำนวณด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9331

6. การสร้างแบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม โดย

6.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน (Fishbein & Ajzen, 1975 : Ajzen & Fishbein. 1980) และการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

6.2 สร้างข้อคำถามปลายปิด จำนวน 10 ข้อ โดยใช้ เครื่องมือทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ (ธุรกิจขนาดย่อม) ของ ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และแบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับความนิยมมากของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2541 ของ ไมยรา กัดสระ (2543) เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

6.3 นำแบบสอบถามปลายปิด ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 คน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยและทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์ – ไอเซน (Fishbein & Ajzen) รวมทั้งการใช้ภาษาและนำมาปรับปรุงแก้ไข

6.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว จำนวน 9 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 โรงเรียนเทคนิควิมลบริหารธุรกิจ จำนวน 50 คน

6.5 วิเคราะห์ข้อคำถามจากการทดลองเก็บข้อมูล เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม เป็นรายข้อ (item Analysis) โดยการทดสอบค่า t โดยใช้สูตร t -test เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่ดี คือ ข้อ ที่มีค่า t แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ จำนวน 9 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 14.985 – 25.732 (ดูภาคผนวก ก)

6.6 คัดเลือกข้อคำถามแล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยคำนวณด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9338

7. การสร้างแบบสอบถามเจตนาในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม โดย

7.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน (Fishbein & Ajzen, 1975 : Ajzen & Fishbein. 1980) และการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

7.2 สร้างข้อคำถามปลายปิด จำนวน 1 ข้อ โดยใช้ เครื่องมือทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ (ธุรกิจขนาดย่อม) ของ ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และแบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับความนิยมมากของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2541 ของ ไมยรา กัดสระ (2543) เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

7.3 นำแบบสอบถามปลายปิด ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 คน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยและทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์ – ไอเซน (Fishbein & Ajzen) รวมทั้งการใช้ภาษาและนำมาปรับปรุงแก้ไข

7.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว จำนวน 1 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 โรงเรียนเทคนิควิมลบริหารธุรกิจ จำนวน 50 คน

8. การสร้างแบบสอบถามพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม โดย

8.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน (Fishbein & Ajzen, 1975 : Ajzen & Fishbein. 1980) และการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

8.2 สร้างข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ โดยใช้ เครื่องมือทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ (ธุรกิจขนาดย่อม) ของ ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และแบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับความนิยมมากของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2541 ของ ไมยรา กัดสระ (2543) เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

8.3 นำแบบสอบถามปลายเปิด ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 คน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยและทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์ – ไอเซน (Fishbein & Ajzen) รวมทั้งการใช้ภาษาและนำมาปรับปรุงแก้ไข

8.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว จำนวน 1 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 โรงเรียนเทคนิควิลบริหารธุรกิจ จำนวน 50 คน

ตัวอย่างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

- ชุดที่ 1 แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
- ชุดที่ 2 แบบสอบถามการประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
- ชุดที่ 3 แบบสอบถามเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
- ชุดที่ 4 แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
- ชุดที่ 5 แบบสอบถามแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
- ชุดที่ 6 แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
- ชุดที่ 7 แบบสอบถามเจตนาในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
- ชุดที่ 8 แบบสอบถามพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

คำชี้แจง : โปรดอ่านและพิจารณาแต่ละข้อความแล้วเขียนเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงใน ☐ หน้าข้อความ
ที่ตรงกับที่นักศึกษาต้องการเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ และโปรดตอบทุกข้อใน
แบบสอบถาม

ตัวอย่าง :

การเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
ของนักศึกษา ทำให้นักศึกษากังวล
เป็นไปได้ หรือเป็นไปได้
มากน้อยเพียงใด

เป็นไปได้			ไม่ได้	เป็นไปได้		
มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3
						$\checkmark$

ถ้านักศึกษาคิดว่า เป็นไปได้มาก ที่การเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
ของนักศึกษา ทำให้นักศึกษา กังวล นักศึกษาโปรดเขียนเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงใน ☐
ตรงกับมาก ทางด้านเป็นไปได้ ดังตัวอย่างข้างต้น

ชุดที่ 2 : แบบสอบถามการประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือก

ประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

คำชี้แจง : โปรดอ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ ที่ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษา มากที่สุด เพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ และโปรดตอบทุกข้อ ในแบบสอบถาม

ตัวอย่าง :

การที่นักศึกษาเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
ทำให้ นักศึกษา มีความสุข เป็นสิ่งที่ ดี หรือ ไม่ดี

ไม่ดี			ไม่ใช้ทั้งสองอย่าง	ดี		
มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3
						✓

ถ้านักศึกษาคิดว่า การมีความสุข เป็นสิ่งที่ ดีมาก โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ ตรงกับ มาก ทางด้าน ดี ดังตัวอย่างข้างต้น

ชุดที่ 3 : แบบสอบถามเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ ที่ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุดเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ และโปรดตอบทุกข้อ

การที่นักศึกษาเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ ขนาดย่อม แล้วทำให้นักศึกษารู้สึกอย่างไร		ทางลบ			ไม่ใช้ทั้งสอง	ทางบวก			
		มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก	
1.	ไม่ทันสมัย			✓					ทันสมัย
2.	รู้สึกด้อย					✓			ภูมิใจ

ชุดที่ 4 : แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

คำชี้แจง : โปรดอ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงใน $\square$ ที่ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด เพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ และโปรดตอบทุกข้อในแบบสอบถาม

ตัวอย่าง :

บิดาของนักศึกษาคิดว่านักศึกษา ควรเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม หรือ ไม่ควรเลือก

ไม่ควรเลือก			ไม่ใช้ทั้งสองอย่าง	ควรเลือก		
มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3
				$\checkmark$		

ถ้า คิดว่า บิดา ของนักศึกษา เห็นว่านักศึกษา ควรเลือกน้อย โปรดเขียนเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงใน $\square$ ที่ตรงกับ น้อย ทางด้าน ควรเลือก ดังตัวอย่างข้างต้น

ชุดที่ 5 : แบบสอบถามแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

คำชี้แจง : โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงใน $\square$ ที่ตรงกับความต้องการของนักศึกษามากที่สุดเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ และโปรดตอบทุกข้อในแบบสอบถาม

ตัวอย่าง :

โดยทั่วไปนักศึกษาต้องการทำตามในสิ่งที่ บิดา ของ นักศึกษาประสงค์จะให้ ทำ มากน้อยเพียงใด

นักศึกษาไม่ต้องการ			ไม่ใช้ทั้งสอง	นักศึกษาต้องการ		
มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3
$\checkmark$						

ถ้านักศึกษา ไม่ต้องการทำตาม บิดา ของนักศึกษา โปรดเขียนเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงใน $\square$ ที่ตรง กับ มาก ทางด้าน ไม่ต้องการ ดังตัวอย่างข้างต้น

ชุดที่ 6 : แบบสอบถามการคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

คำชี้แจง : โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □

ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ และ

โปรดตอบทุกข้อในแบบสอบถาม

ตัวอย่าง :

นักศึกษาคิดว่าเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดที่ นักศึกษา
ควรเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ตามที่
เพื่อนของนักศึกษา เห็นสมควร

เป็นไปไม่ได้			ไม่ทั้งสองอย่าง	เป็นไปได้		
มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3
						✓

ถ้านักเรียนคิดว่า ควรเลือกตามที่เพื่อนของนักศึกษาเห็นสมควร โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓
ลงใน □ ที่ตรง กับ มาก ทางด้าน เป็นไปได้ ดังตัวอย่างข้างต้น

ชุดที่ 7 : แบบสอบถามเจตนาในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

โปรดพิจารณาว่านักศึกษา ตั้งใจ หรือ ไม่ตั้งใจ ที่จะเลือก ประกอบ อาชีพธุรกิจขนาดย่อม มากน้อยเพียงใด	ไม่ตั้งใจ			ไม่ทั้งสอง	ตั้งใจ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก
1. นักศึกษที่ตั้งใจหรือไม่ตั้งใจที่จะเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม							

ชุดที่ 8 : แบบสอบถามพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

โปรดจัดอันดับการเลือกประกอบอาชีพ ตามที่นักศึกษาประสงค์จะเลือก มา 4 อันดับ

โดยเรียงตามลำดับความต้องการ (กรุณากรอกทั้ง 4 ข้อ)

อาชีพที่นักศึกษาต้องการเลือกมากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ.....

อาชีพที่นักศึกษาต้องการเลือกมากที่สุดเป็นอันดับ 2 คือ.....

อาชีพที่นักศึกษาต้องการเลือกมากที่สุดเป็นอันดับ 3 คือ.....

อาชีพที่นักศึกษาต้องการเลือกมากที่สุดเป็นอันดับ 4 คือ.....

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบสอบถาม	คำคุณศัพท์ 2 ขั้ว	การให้คะแนน
1. แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม	เป็นไปได้-เป็นไปได้	-3 ถึง +3
2. แบบสอบถามการประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม	ไร้เกียรติ-มีเกียรติ	-3 ถึง +3
3. แบบสอบถามเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม	ไม่ชอบ-ชอบ	-3 ถึง +3
4. แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม	ไม่ควร-ควร	-3 ถึง +3
5. แบบสอบถามแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม	ไม่ต้องการ-ต้องการ	-3 ถึง +3
6. แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม	เป็นไปได้-เป็นไปได้	-3 ถึง +3
7. แบบสอบถามเจตนาในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม	ไม่ตั้งใจ-ตั้งใจ	-3 ถึง +3
8. แบบสอบถามพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม	เรียงลำดับการเลือก1-4	ถูกเลือกให้ 1 ไม่ถูกเลือก หรือเลือก อาชีพอื่นให้ 0

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

การกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ซึ่งมีช่วงห่างของคะแนนจาก -3 ถึง +3 ช่วงย่อย 7 ช่วงเท่ากัน (Class interval) โดยนำค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดมารวมกัน และหารด้วย 7 ได้ช่วงห่างของคะแนนแต่ละช่วงและแปลความหมายดังนี้

คะแนนเฉลี่ย			ความหมาย
2.15	ถึง	3.00	ปัจจัยนั้นมีค่าทางบวกสูงหรือมาก
1.29	ถึง	2.14	ปัจจัยนั้นมีค่าทางบวกค่อนข้างสูงหรือค่อนข้างมาก
0.43	ถึง	1.28	ปัจจัยนั้นมีค่าทางบวกน้อยหรือต่ำ
-0.42	ถึง	0.42	ปัจจัยนั้นมีค่าเป็นกลาง
-0.43	ถึง	-1.28	ปัจจัยนั้นมีค่าเป็นลบน้อยหรือต่ำ
-1.29	ถึง	-2.14	ปัจจัยนั้นมีค่าทางลบค่อนข้างสูงหรือค่อนข้างมาก
-2.15	ถึง	-3.00	ปัจจัยนั้นมีค่าทางลบสูงหรือมาก

-3.0	-2.14	-1.28	-0.42	0.42	1.28	2.14	3.0
------	-------	-------	-------	------	------	------	-----

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. นำหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการ โรงเรียนเทคนิควิมลบริหารธุรกิจ ในการนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจคุณภาพแล้วจำนวน 92 ข้อ ไปสอบถามนักศึกษาจำนวน 50 คน เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2545 เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (ภาคผนวก ก) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

2. นำหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังสถานศึกษาที่เป็นแหล่งข้อมูล เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพัฒนศึกษาพระนคร ในการนำแบบสอบถามที่ใช้ได้ จำนวน 90 ชุด ไปสอบถามนักศึกษาที่เป็นแหล่งข้อมูลจำนวน 283 คน ตั้งแต่วันที่ 5 – 8 มีนาคม 2545 โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ฝ่ายวิชาการในการดำเนินการเก็บแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวนทั้งสิ้น 283 ฉบับ

3. คัดเลือกแบบสอบถามในข้อ 2 ที่นักศึกษาตอบครบทุกข้อ ได้แบบสอบถามจำนวน 283 ฉบับ แล้วนำมาตรวจให้คะแนน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

วิธีจัดการกับข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละของแบบสอบถามปลายเปิด

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามทั้ง 7 ชุด

2. สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

2.1 สหสัมพันธ์ระหว่างชุดปัจจัย 6 ชุด ได้แก่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันอย่างง่าย (r) ในการหาความสัมพันธ์ภายใน ปัจจัยทฤษฎีระหว่าง ความเชื่อและการประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม และระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และ สหสัมพันธ์ระหว่างเจตนาเชิงพฤติกรรมกับปัจจัย เจตคติ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

2.2 สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมกับเจตนา ได้แก่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation = R) และความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ (β_1, β_2) ระหว่างเจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง กับเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม และวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบเพิ่มปัจจัยทีละตัว (Stepwise) และใช้ F-test ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปของ (β) ค่าร้อยละของสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ($B\%$)

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พอยไบซีเรียล (r_{pb}) ระหว่างเจตนาเชิงพฤติกรรมกับพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

b_i	แทน ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
e_i	แทน การประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
A_B	แทน เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
NB_i	แทน ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
Mc_i	แทน แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
SN	แทน การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
$\sum b_i e_i$	แทน เจตคติทางอ้อมต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (ผลรวมของผลคูณความเชื่อและการประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม)
$\sum NB_i Mc_i$	แทน การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (ผลรวมของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง)
I	แทน เจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือก และเจตนาที่จะไม่เลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
B	แทน พฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

$\bar{X}$	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
r	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันแบบง่าย
r_{pb}	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพอยท์ไบซีเรียล
R	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
b	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta Weight)
β_1	แทน ความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ (ค่าน้ำหนัก) ของเจตคติต่อการเลือก ประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
β_2	แทน ความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ (ค่าน้ำหนัก) ของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
$\beta\%$	แทนค่าร้อยละของสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนน มาตรฐาน (Beta Weight)
N	แทน จำนวนนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 ที่เป็น แหล่งข้อมูล
*	แทน ความเชื่อมั่นทางสถิติได้อย่างน้อยร้อยละ 95
**	แทน ความเชื่อมั่นทางสถิติได้อย่างน้อยร้อยละ 99
***	แทน ความเชื่อมั่นทางสถิติได้อย่างน้อยร้อยละ 99.99

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

การกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามซึ่งมีช่วงห่างของคะแนนจาก -3 ถึง +3 ช่วงย่อย 7 ช่วงเท่ากัน (Class interval) โดยนำค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดมารวมกัน และหารด้วย 7 ได้ช่วงห่างของคะแนนแต่ละช่วงและแปลความหมายดังนี้

คะแนนเฉลี่ย			ความหมาย
2.15	ถึง	3.00	ปัจจัยนั้นมีค่าทางบวกสูงหรือมาก
1.29	ถึง	2.14	ปัจจัยนั้นมีค่าทางบวกค่อนข้างสูงหรือค่อนข้างมาก
0.43	ถึง	1.28	ปัจจัยนั้นมีค่าทางบวกน้อยหรือต่ำ
-0.42	ถึง	0.42	ปัจจัยนั้นมีค่าเป็นกลาง
-0.43	ถึง	-1.28	ปัจจัยนั้นมีค่าเป็นลบน้อยหรือต่ำ
-1.29	ถึง	-2.14	ปัจจัยนั้นมีค่าทางลบค่อนข้างสูงหรือค่อนข้างมาก
-2.15	ถึง	-3.00	ปัจจัยนั้นมีค่าทางลบสูงหรือมาก

-3.0	-2.14	-1.28	-0.42	0.42	1.28	2.14	3.0
------	-------	-------	-------	------	------	------	-----

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- การศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ไว้ดังนี้
- ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของแต่ละตัวแปร
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาในอนาคต
 - ตอนที่ 3 วิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ภายในของปัจจัยพยากรณ์และเจตนาเชิงพฤติกรรม
 - ตอนที่ 4 วิเคราะห์ปัจจัยตามกรอบทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ ไอเซน-ฟิชไบน์ (Ajzen & Fishbein, 1980 : 84) ดังแสดงในภาพประกอบ

ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของแต่ละตัวแปร

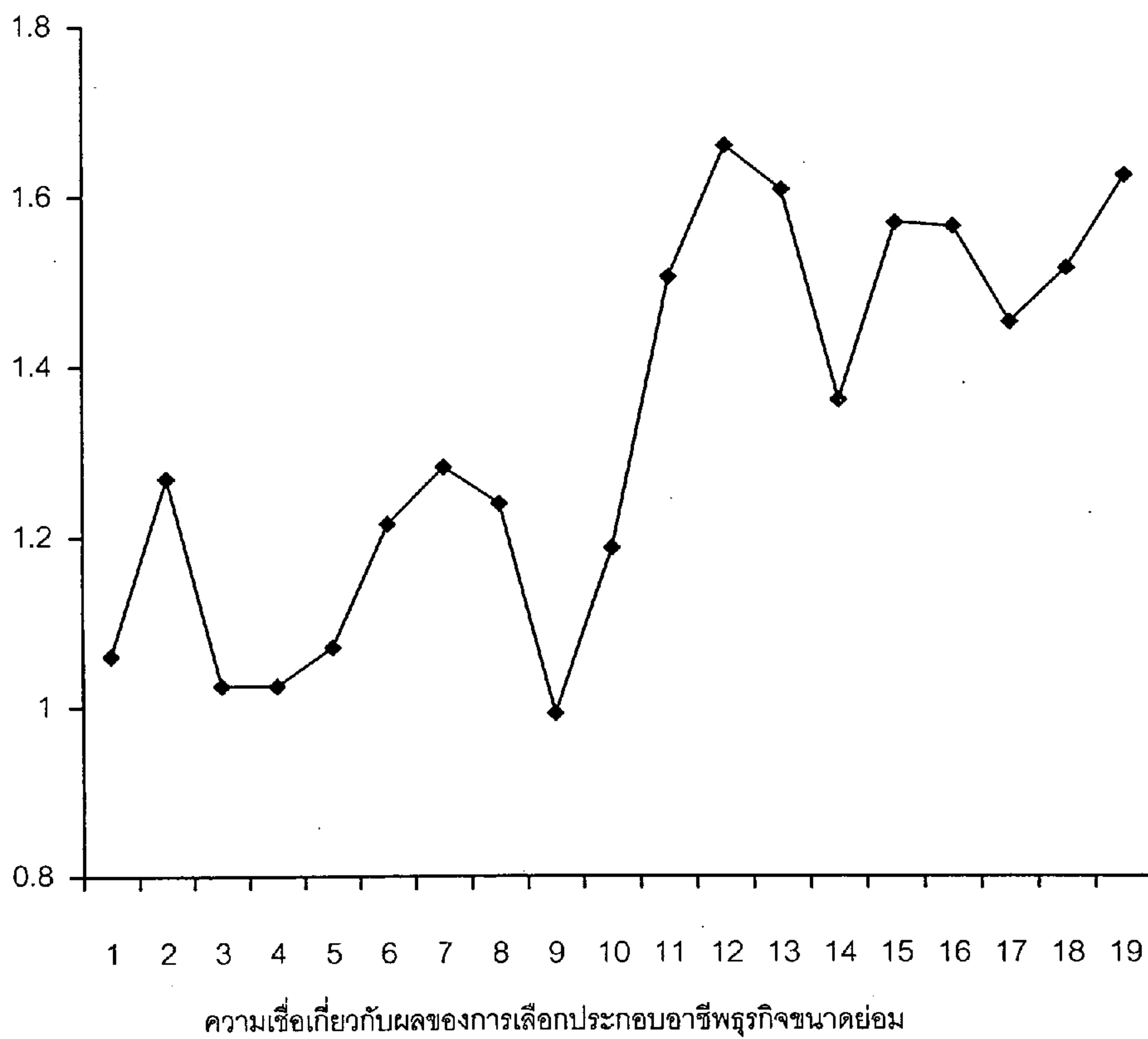
การวิเคราะห์ตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกและการประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลการเลือก ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละรายชื่อของแต่ละด้าน

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ ขนาดย่อม	$\bar{X}$	S.D.	การแปล ความหมาย
1. ต้องมีความพยายามมากขึ้น	1.0601	2.0176	น้อย
2. ต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มขึ้น	1.2686	2.0590	น้อย
3. เครียด	1.0247	1.6788	น้อย
4. วิตกกังวล	1.0247	1.7144	น้อย
5. กลัวผิดหวัง	1.0707	1.7306	น้อย
6. สามารถประเมินความรู้ ความสามารถของตนเอง	1.2155	1.7319	น้อย
7. ภูมิใจในตนเอง	1.2827	1.8095	น้อย
8. สร้างความภูมิใจให้แก่วงศ์ตระกูล	1.2403	1.8409	น้อย
9. เป็นที่ยอมรับของบุคคลที่นักศึกษารู้จัก	0.9929	1.8199	น้อย
10. มีเกียรติ	1.1873	1.7291	น้อย
11. มีความมั่นคง	1.5053	1.5560	ค่อนข้างสูง
12. สร้างฐานะทางการเงิน	1.6608	1.4987	ค่อนข้างสูง
13. ต้องตัดสินใจงานด้วยตนเอง	1.6078	1.6411	ค่อนข้างสูง
14. สามารถทำให้ชีวิตเป็นสุขได้	1.3604	1.7657	ค่อนข้างสูง
15. มีความเป็นอิสระในการทำงาน	1.5689	1.6582	ค่อนข้างสูง
16. มีความก้าวหน้า	1.5654	1.5795	ค่อนข้างสูง
17. มีความทันสมัย	1.4523	1.6046	ค่อนข้างสูง
18. น่าสนใจ	1.5159	1.7184	ค่อนข้างสูง
19. มีคุณค่า	1.6254	1.5115	ค่อนข้างสูง

ค่าเฉลี่ยของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือก

ประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ภาพประกอบ 7 แสดงการแปลผลความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
จากตาราง 5 โดยใช้กราฟ

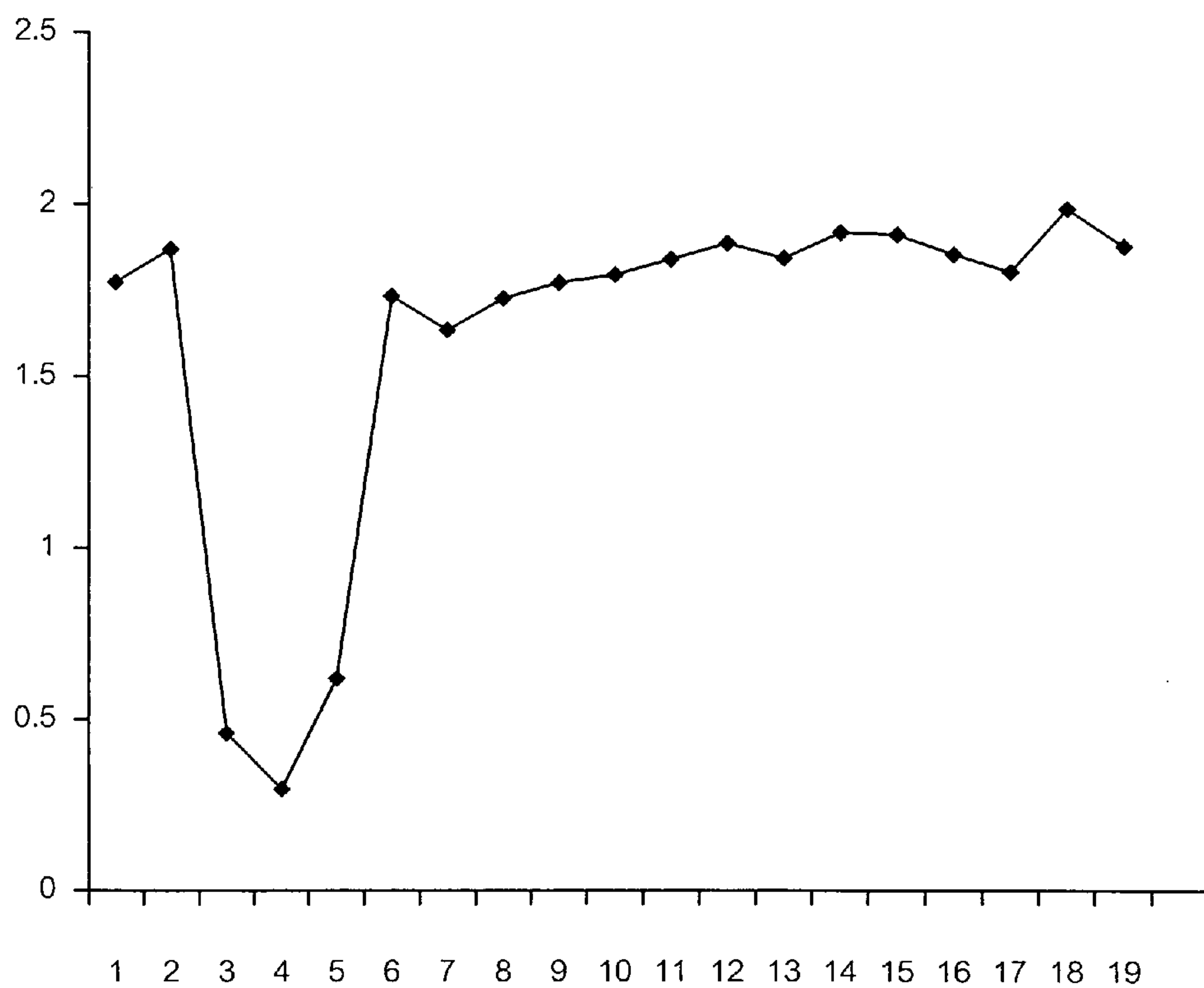
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 5 พบว่า ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ ขนาดย่อมที่อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ได้แก่ สร้างฐานะทางการเงิน มีคุณค่า ต้องตัดสินใจงานด้วยตนเอง มีความเป็นอิสระในการทำงาน มีความก้าวหน้า น่าสนใจ มีความมั่นคง มีความทันสมัย และสามารถทำให้ชีวิตเป็นสุขได้ ตามลำดับ

ส่วนนักศึกษาที่เชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ภูมิใจในตนเอง ต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มขึ้น สร้างความภูมิใจให้แก่วงศ์ตระกูล สามารถประเมินความรู้ความสามารถของตนเอง มีเกียรติ กล้าคิดหวัง ต้องมีความพยายามมากขึ้น เครียดวิตกกังวล และเป็นที่ยอมรับของบุคคลที่นักศึกษารู้จัก

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับผลของ
การเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

การประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับผล ของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม	$\bar{X}$	S.D.	การแปล ความหมาย
1. การที่ต้องมีความพยายามมากขึ้น เป็นสิ่งที่ดี	1.7739	1.5951	ค่อนข้างสูง
2. การที่ต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มขึ้น เป็นสิ่งที่ดี	1.8693	1.4244	ค่อนข้างสูง
3. ความเครียด เป็นสิ่งที่ดี	0.4594	2.1654	น้อย
4. ความวิตกกังวล เป็นสิ่งที่ดี	0.2968	2.2178	น้อย
5. การกลัวความล้มเหลว เป็นสิ่งที่ดี	0.6184	2.1361	น้อย
6. การได้ประเมินความรู้ ความสามารถของตนเอง เป็นสิ่งที่ดี	1.7350	1.5473	ค่อนข้างสูง
7. ความภูมิใจในตนเอง เป็นสิ่งที่ดี	1.6360	1.6411	ค่อนข้างสูง
8. การที่ได้สร้างความภูมิใจให้แก่วงศ์ตระกูล เป็นสิ่งที่ดี	1.7279	1.4732	ค่อนข้างสูง
9. การได้รับการยอมรับจากบุคคลที่นักศึกษารู้จัก เป็นสิ่งที่ดี	1.7738	1.4630	ค่อนข้างสูง
10. การมีเกียรติ เป็นสิ่งที่ดี	1.7951	1.4018	ค่อนข้างสูง
11. การมีความมั่นคง เป็นสิ่งที่ดี	1.8410	1.2714	ค่อนข้างสูง
12. การได้สร้างฐานะทางการเงินที่ดี เป็นสิ่งที่ดี	1.8869	1.3894	ค่อนข้างสูง
13. การตัดสินใจงานด้วยตนเอง เป็นสิ่งที่ดี	1.8445	1.5172	ค่อนข้างสูง
14. การมีชีวิตที่เป็นสุข เป็นสิ่งที่ดี	1.9187	1.4181	ค่อนข้างสูง
15. ความมีอิสระในการทำงาน เป็นสิ่งที่ดี	1.9117	1.4932	ค่อนข้างสูง
16. การมีความก้าวหน้า เป็นสิ่งที่ดี	1.8551	1.5077	ค่อนข้างสูง
17. การมีความทันสมัย เป็นสิ่งที่ดี	1.8057	1.3159	ค่อนข้างสูง
18. การได้ทำงานที่น่าสนใจ เป็นสิ่งที่ดี	1.9187	1.2925	ค่อนข้างสูง
19. การได้ทำงานที่มีคุณค่า เป็นสิ่งที่ดี	1.8799	1.3811	ค่อนข้างสูง

ค่าเฉลี่ยของการประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับ
ผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

การประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ภาพประกอบ 8 แสดงการแปลผลการประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือก
ประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม จากตาราง 6 ในรูปแบบกราฟ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 6 พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมที่อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ได้แก่ การมีชีวิตที่เป็นสุข เป็นสิ่งที่ดี การได้ทำงานที่น่าสนใจเป็นสิ่งที่ดี ความมีอิสระในการทำงานเป็นสิ่งที่ดี การได้สร้างฐานะทางการเงินที่ดีเป็นสิ่งที่ดี การได้ทำงานที่มีคุณค่าเป็นสิ่งที่ดี การที่ต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มขึ้นเป็นสิ่งที่ดี การมีความก้าวหน้าเป็นสิ่งที่ดี การตัดสินใจงานด้วยตนเองเป็นสิ่งที่ดี การมีความมั่นคงเป็นสิ่งที่ดี การมีความทันสมัยเป็นสิ่งที่ดี การมีเกียรติเป็นสิ่งที่ดี การที่ต้องมีความพยายามมากขึ้นเป็นสิ่งที่ดี การได้รับการยอมรับจากบุคคลที่นักศึกษารู้จักเป็นสิ่งที่ดี การได้ประเมินความรู้ ความสามารถของตนเองเป็นสิ่งที่ดี การที่ได้สร้างความภูมิใจให้แก่วงศ์ตระกูลเป็นสิ่งที่ดี และความ ภูมิใจในตนเองเป็นสิ่งที่ดี ตามลำดับ

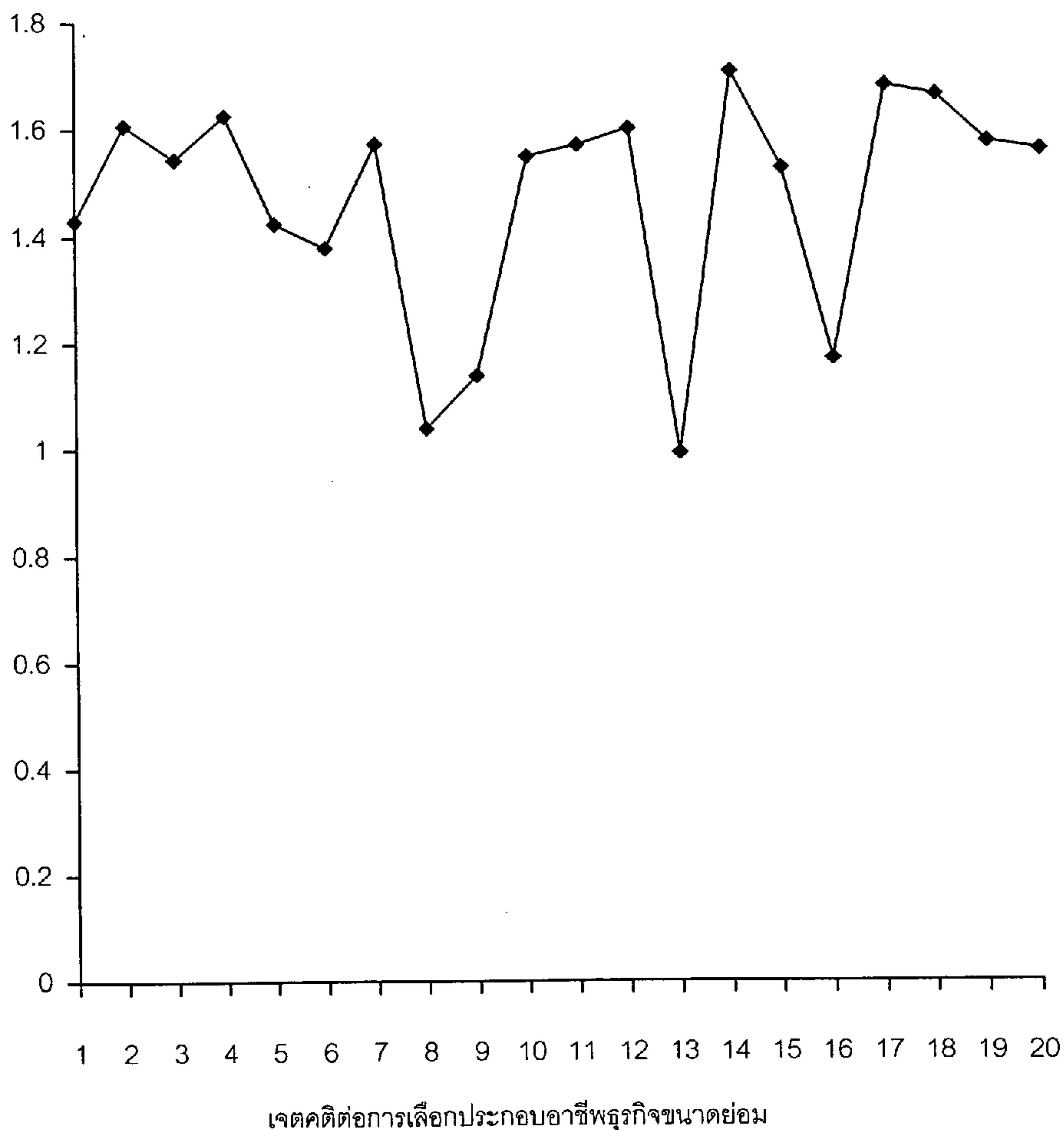
ส่วนนักศึกษาที่ประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การกลัวความล้มเหลวเป็นสิ่งที่ดี ความเครียดเป็นสิ่งที่ดี ความวิตกกังวลเป็นสิ่งที่ดี ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม	$\bar{X}$	S.D.	การแปล ความหมาย
1. ทันสมัย	1.4311	1.5794	ค่อนข้างสูง
2. ภูมิใจ	1.6078	1.4310	ค่อนข้างสูง
3. ชอบ	1.5442	1.5347	ค่อนข้างสูง
4. พอใจ	1.6254	1.5371	ค่อนข้างสูง
5. สบายใจ	1.4240	1.6364	ค่อนข้างสูง
6. เป็นสุข	1.3781	1.5258	ค่อนข้างสูง
7. น่าสนใจ	1.5724	1.5127	ค่อนข้างสูง
8. ไม่เครียด	1.0389	1.6744	น้อย
9. สมหวัง	1.1378	1.5547	น้อย
10. ตนเองมีคุณค่า	1.5477	1.3839	ค่อนข้างสูง
11. ก้าวหน้า	1.5689	1.3933	ค่อนข้างสูง
12. มีเกียรติ	1.6007	1.2056	ค่อนข้างสูง
13. ไม่เสี่ยง	0.9929	1.7745	น้อย
14. มีอิสระ	1.7067	1.4715	ค่อนข้างสูง
15. ดีใจ	1.5265	1.3819	ค่อนข้างสูง
16. ไร้กังวล	1.1696	1.5458	น้อย
17. กระตือรือร้น	1.6820	1.2735	ค่อนข้างสูง
18. ทำทนายความสามารถ	1.6643	1.3250	ค่อนข้างสูง
19. สักขมยอมรับ	1.5760	1.3035	ค่อนข้างสูง
20. มั่นคง	1.5618	1.3834	ค่อนข้างสูง

ค่าเฉลี่ยของเจตคติต่อการเลือกประกอบ

อาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ภาพประกอบ 9 แสดงการแปลผลเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม จากตาราง 7
ในรูปแบบกราฟ

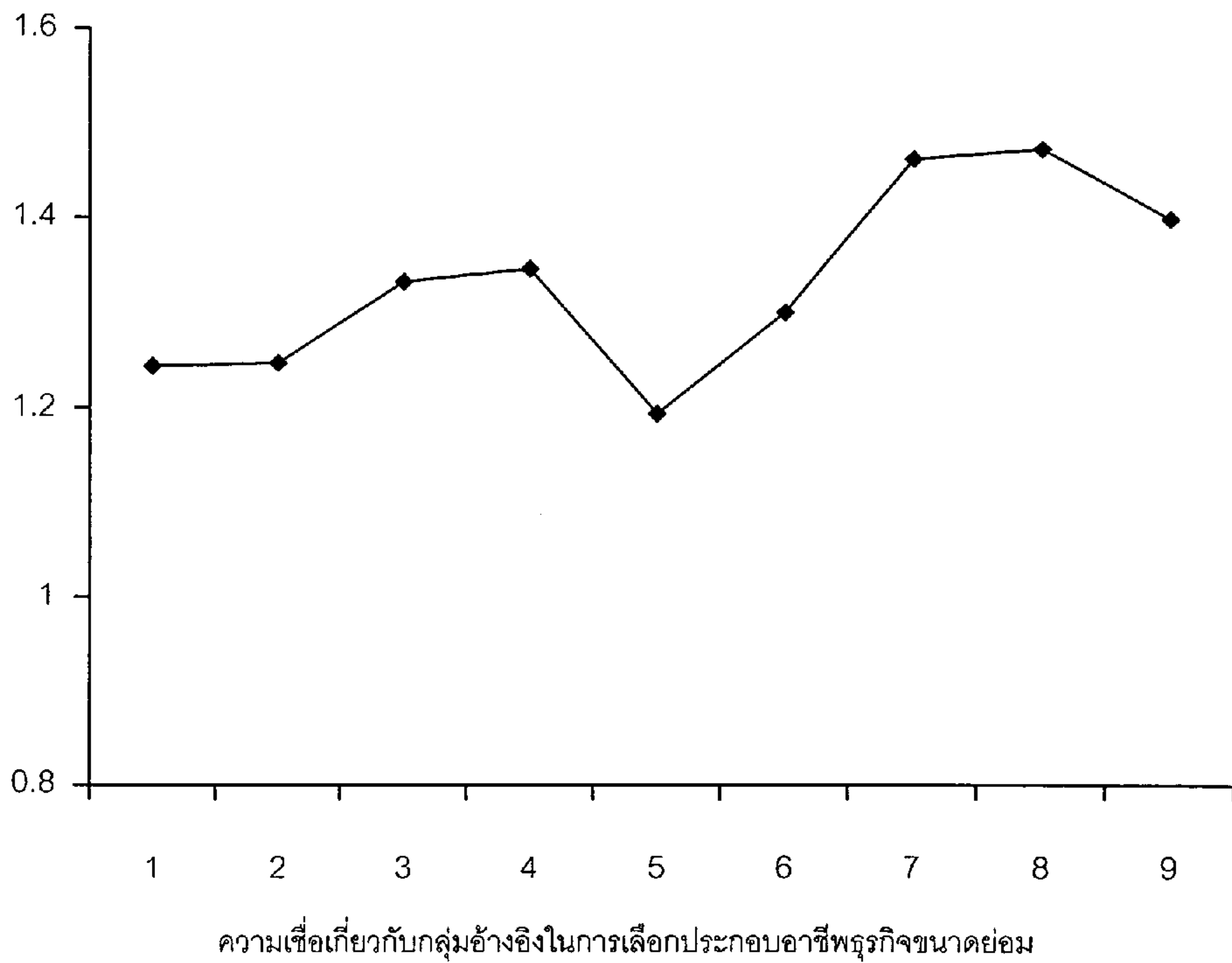
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 7 พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีเจตคติเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ด้านมีอิสระ กระตือรือร้น ทำทาสความสามารถ พอใจ ภูมิใจ มีเกียรติ สักขมยอมรับ น่าสนใจ ก้าวหน้า มั่นคง ตนเองมีคุณค่า ชอบ ดีใจ ทนสมัย และสบายใจ เป็นสุข อยู่ในระดับบวกค่อนข้างสูง ตามลำดับ

และมีเจตคติด้าน ไร้กังวล สมหวัง ไม่เครียด และไม่เสี่ยง อยู่ในระดับบวกน้อย ตามลำดับ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม	$\bar{X}$	S.D.	การแปล ความหมาย
1. มารดาคิดว่า นักศึกษาควรเลือก	1.2438	1.5644	ค่อนข้างสูง
2. บิดาคิดว่า นักศึกษาควรเลือก	1.2473	1.5376	ค่อนข้างสูง
3. ญาติคิดว่า นักศึกษาควรเลือก	1.3322	1.3458	ค่อนข้างสูง
4. เพื่อนสนิทคิดว่า นักศึกษาควรเลือก	1.3463	1.3290	ค่อนข้างสูง
5. เพื่อนร่วมชั้นคิดว่า นักศึกษาควรเลือก	1.1943	1.4146	ค่อนข้างสูง
6. อาจารย์ในโรงเรียนคิดว่า นักศึกษาควรเลือก	1.3004	1.3546	ค่อนข้างสูง
7. พี่หรือน้องคิดว่า นักศึกษาควรเลือก	1.4629	1.3995	ค่อนข้างสูง
8. ผู้ปกครองคิดว่า นักศึกษาควรเลือก	1.4735	1.3296	ค่อนข้างสูง
9. รุ่นพี่คิดว่า นักศึกษาควรเลือก	1.3993	1.3913	ค่อนข้างสูง

ค่าเฉลี่ยของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง
ในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ภาพประกอบ 10 แสดงการแปลผลความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพ
ธุรกิจขนาดย่อม ตามตาราง 8 ในรูปแบบกราฟ

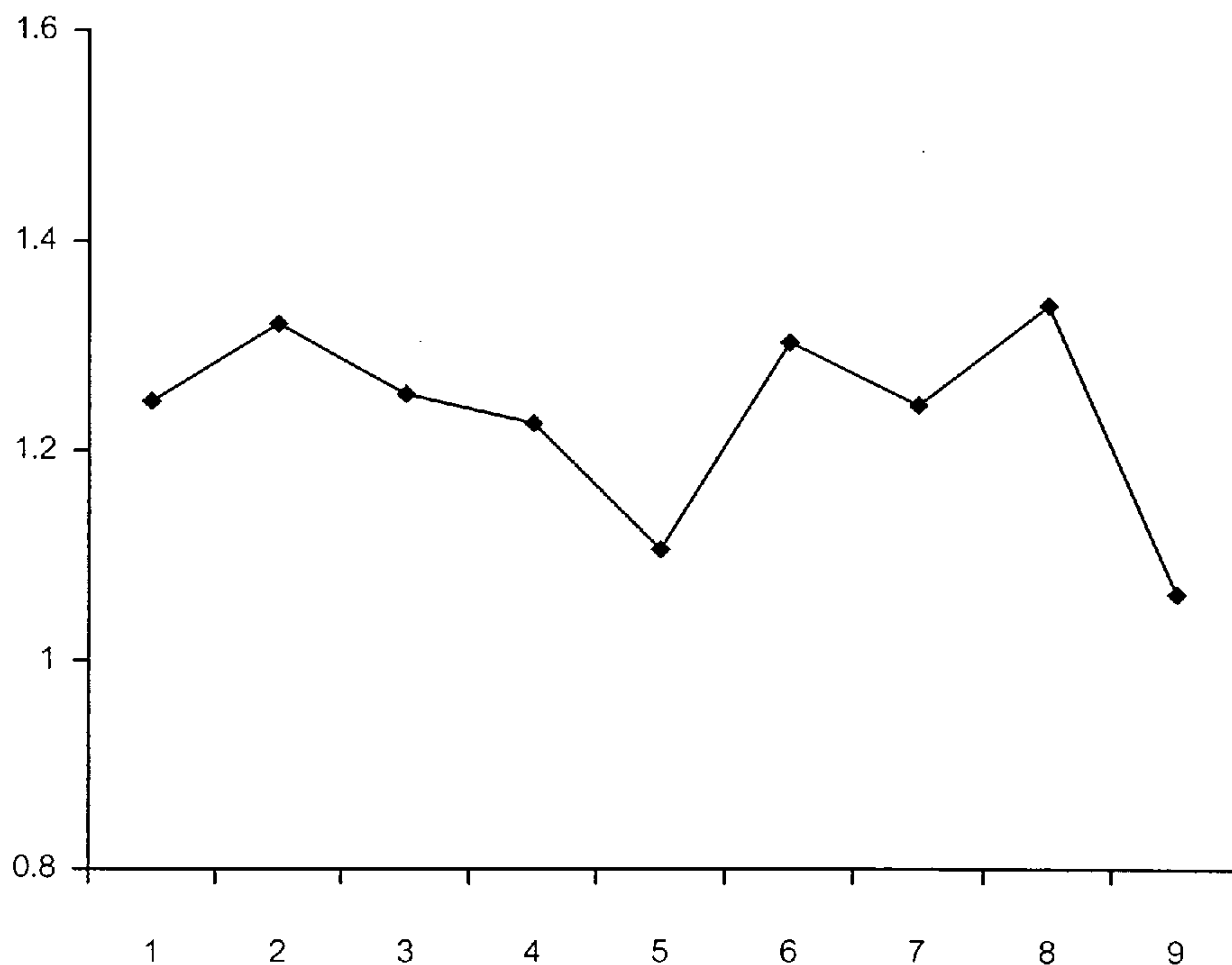
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 8 พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่ม
อ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมค่อนข้างสูง คือ ผู้ปกครอง รองลงมาคือ พี่หรือน้อง
รุ่นพี่ เพื่อนสนิท ญาติ อาจารย์ในโรงเรียน บิดา มารดา และเพื่อนร่วมชั้นตามลำดับ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงงูใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

แรงงูใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม	$\bar{X}$	S.D.	การแปล ความหมาย
1. นักศึกษาต้องการ ทำตามความประสงค์ของมารดา	1.2473	2.0720	ค่อนข้างสูง
2. นักศึกษาต้องการ ทำตามความประสงค์ของบิดา	1.3216	1.4139	ค่อนข้างสูง
3. นักศึกษาต้องการ ทำตามความประสงค์ของญาติ	1.2544	1.3470	ค่อนข้างสูง
4. นักศึกษาต้องการ ทำตามความประสงค์ของเพื่อนสนิท	1.2261	1.3858	ค่อนข้างสูง
5. นักศึกษาต้องการ ทำตามความประสงค์ของเพื่อนร่วมชั้น	1.1060	1.3564	ค่อนข้างสูง
6. นักศึกษาต้องการ ทำตามความประสงค์ของอาจารย์	1.3039	1.3759	ค่อนข้างสูง
7. นักศึกษาต้องการ ทำตามความประสงค์ของพี่หรือน้อง	1.2438	1.4564	ค่อนข้างสูง
8. นักศึกษาต้องการ ทำตามความประสงค์ของผู้ปกครอง	1.3392	1.3467	ค่อนข้างสูง
9. นักศึกษาต้องการ ทำตามความประสงค์ของรุ่นพี่	1.0636	1.4401	ค่อนข้างสูง

ค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

ในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

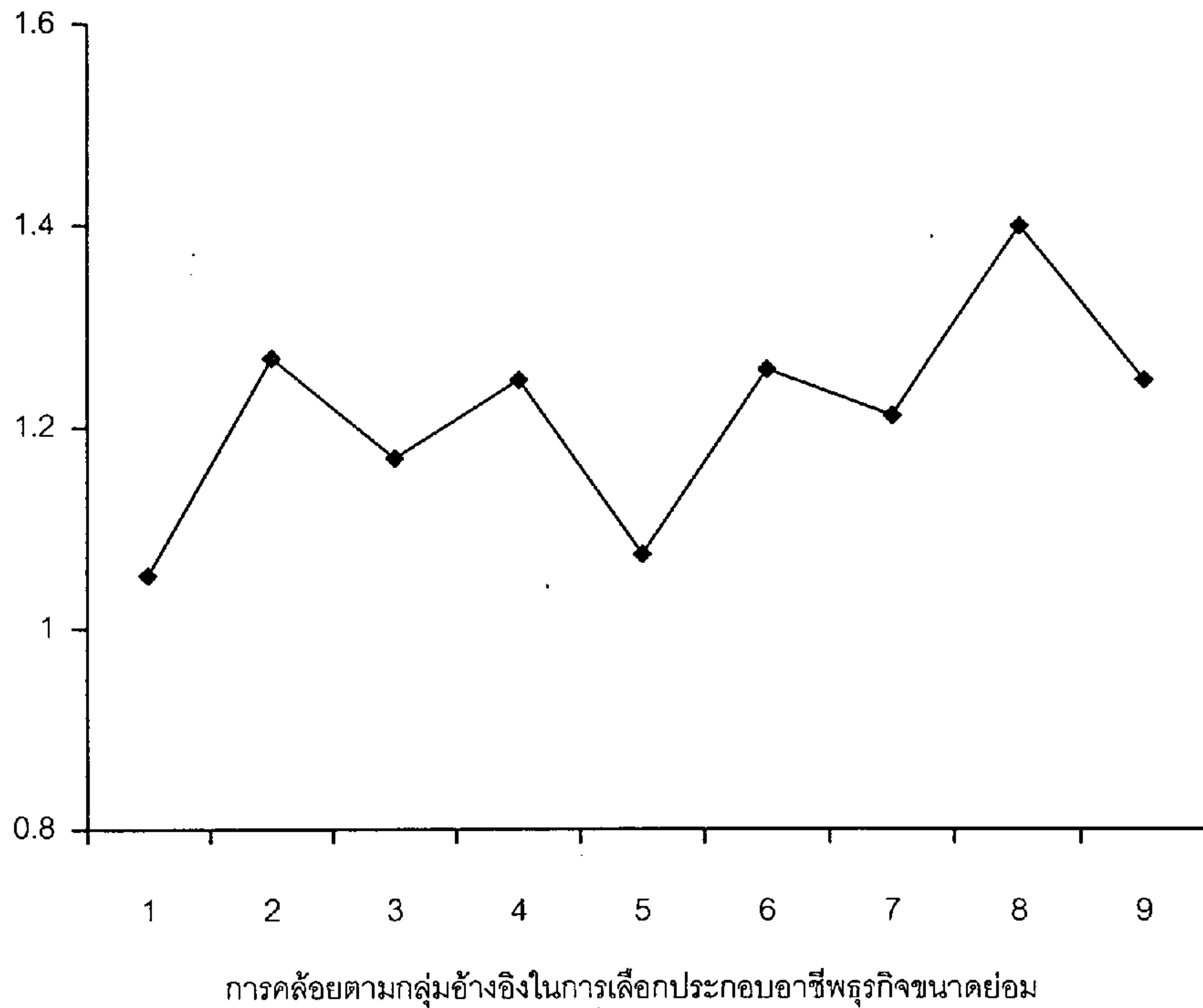
ภาพประกอบ 11 แสดงการแปลผลแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ตามตาราง 9 ในรูปแบบกราฟ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 9 พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่เป็น ผู้ปกครอง บิดา อาจารย์ ญาติ มารดา พี่หรือน้อง เพื่อนสนิท เพื่อนร่วมชั้น และรุ่นพี่ อยู่ในระดับค่อนข้างสูงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ตามลำดับ

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม	$\bar{X}$	S.D.	การแปล ความหมาย
1. นักศึกษามักจะทำตามความประสงค์ของมารดา เป็นไปได้	1.0530	1.6612	ค่อนข้างสูง
2. นักศึกษามักจะทำตามความประสงค์ของบิดา เป็นไปได้	1.2686	1.4582	ค่อนข้างสูง
3. นักศึกษามักจะทำตามความประสงค์ของญาติ เป็นไปได้	1.1696	1.4115	ค่อนข้างสูง
4. นักศึกษามักจะทำตามความประสงค์ของเพื่อนสนิท เป็นไปได้	1.2473	1.3510	ค่อนข้างสูง
5. นักศึกษามักจะทำตามความประสงค์ของเพื่อนร่วมชั้น เป็นไปได้	1.0742	1.3066	ค่อนข้างสูง
6. นักศึกษามักจะทำตามความประสงค์ของอาจารย์ เป็นไปได้	1.2580	1.8567	ค่อนข้างสูง
7. นักศึกษามักจะทำตามความประสงค์ของพี่หรือน้อง เป็นไปได้	1.2120	1.2982	ค่อนข้างสูง
8. นักศึกษามักจะทำตามความประสงค์ของผู้ปกครอง เป็นไปได้	1.3993	1.3420	ค่อนข้างสูง
9. นักศึกษามักจะทำตามความประสงค์ของรุ่นพี่ เป็นไปได้	1.2473	1.3562	ค่อนข้างสูง

ค่าเฉลี่ยของการคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิง
ในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ภาพประกอบ 12 แสดงการแปลผลการคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพ
ธุรกิจขนาดย่อมตาม ตาราง 10 ในรูปแบบกราฟ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 10 พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีการคัดลอกตามกลุ่ม
อ้างอิงที่เป็น ผู้ปกครอง บิดา อาจารย์ เพื่อนสนิท รุ่นพี่ พี่หรือน้อง ญาติ เพื่อนร่วมชั้น มารดา อยู่ใน
ระดับค่อนข้างสูงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ตามลำดับ

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตนาในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

เจตนาในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม	$\bar{x}$	S.D.	การแปล ความหมาย
1. นักศึกษาดังใจที่จะเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม	1.6007	1.2404	ค่อนข้างสูง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 11 พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างดังใจที่จะเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ในระดับค่อนข้างสูง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษา

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 ที่เลือกอาชีพต่าง ๆ ดังนี้

กลุ่มอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ	อาชีพที่
	นักศึกษา ที่เลือกแต่ละอาชีพ		นักศึกษา เลือกมากเป็นอันดับที่
ธุรกิจส่วนตัว/เจ้าของกิจการ เช่น ร้านดอกไม้ ร้านตัดเสื้อผ้า สวนอาหาร ธุรกิจส่งออก ฯลฯ	108	38.16	1
พนักงาน/ลูกจ้างทั่วไป เช่น นักโฆษณา นักประชาสัมพันธ์ นักบัญชี นักการตลาด	75	26.50	2
อาชีพอื่นๆ เช่น ทำงานต่างประเทศ ไม่ทำงาน	46	16.2	3
รับราชการ เช่น อาจารย์ ตำรวจ ทหาร	22	7.8	4
อาชีพอิสระอื่นๆ เช่น ดารา นางแบบ นักร้อง	19	6.7	5
รัฐวิสาหกิจ	13	4.6	6
รวม	283	100.00	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 12 พบว่า นักศึกษาที่เป็นแหล่งข้อมูลนิยมเลือกอาชีพธุรกิจส่วนตัวเจ้าของกิจการ เช่น ร้านตัดเสื้อผ้า ร้านดอกไม้ ร้านอาหาร ธุรกิจส่งออก โรงพิมพ์ ฯลฯ มากเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 38.16 อาชีพพนักงาน/ลูกจ้างทั่วไป เช่น นักโฆษณา นักประชาสัมพันธ์ นักบัญชี นักการตลาด พนักงานคอมพิวเตอร์ มากเป็นอันดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 26.5 อาชีพอื่นๆ เช่น ทำงานต่างประเทศ ไม่ทำงาน มากเป็นอันดับ 3 คิดเป็น ร้อยละ 16.2 ส่วนอาชีพรับราชการ เช่น อาจารย์ ตำรวจ ทหาร เลือกเป็นอันดับ 4 คิดเป็นร้อยละ 7.8 อาชีพอิสระ เช่น ดารา นางแบบ นักร้อง เลือกเป็นอันดับ 5 คิดเป็นร้อยละ 6.7 และอาชีพรัฐวิสาหกิจ เลือกเป็นอันดับ 6 คิดเป็นร้อยละ 4.6

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ภายในของตัวพยากรณ์

การวิเคราะห์ตอนที่ 3 ผู้วิจัยได้นำคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือก การประเมินผล ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือก เจตคติต่อการเลือก ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง แรงจูงใจที่จะ คล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือก และพฤติกรรมการ เลือกมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ดังแสดงในตาราง 13 - 15

ตาราง 13 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของตัวพยากรณ์แต่ละปัจจัย

[illegible]

*มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01

*มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 13 พบว่า การประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือก และเจตคติต่อการเลือก มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ -0.151 และ -0.147 ตามลำดับ

ส่วนค่าสหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแต่ละด้าน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยมีค่า ตั้งแต่ -0.076 ถึง 0.587 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P > .05$ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

- แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เท่ากับ 0.721
- ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เท่ากับ 0.682
- ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์กับเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือก เท่ากับ 0.616
- เจตคติต่อการเลือกมีความสัมพันธ์กับความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง เท่ากับ 0.610
- ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือก มีความสัมพันธ์กับการประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือก เท่ากับ 0.589
- ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เท่ากับ 0.583
- แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์กับเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือก เท่ากับ 0.582
- เจตคติต่อการเลือกมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เท่ากับ 0.531
- การประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกมีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เท่ากับ 0.523
- การประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกมีความสัมพันธ์กับเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือก เท่ากับ 0.499
- การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์กับเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือก เท่ากับ 0.498
- เจตคติต่อการเลือกมีความสัมพันธ์กับเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือก เท่ากับ 0.495
- การประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เท่ากับ 0.480
- การประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกมีความสัมพันธ์กับความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง เท่ากับ 0.452

- การประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการเลือก เท่ากับ 0.432
- เจตคติต่อการเลือกมีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เท่ากับ 0.398
- ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือก มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เท่ากับ 0.331
- ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือก มีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เท่ากับ 0.294
- ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือก มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการเลือก เท่ากับ 0.275
- ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือก มีความสัมพันธ์กับเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือก เท่ากับ 0.251
- ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือก มีความสัมพันธ์กับความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง เท่ากับ 0.237
- การประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การเลือก เท่ากับ -0.151
- เจตคติต่อการเลือกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือก เท่ากับ -0.147
- ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือก เท่ากับ -0.095
- เจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือก เท่ากับ -0.076
- ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือก เท่ากับ -0.051
- การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือก เท่ากับ -0.050
- แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือก เท่ากับ -0.026

ตาราง 14 ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพ
ธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 โดยใช้การ
วิเคราะห์แบบ Stepwise

ปัจจัย	b	β	$\beta\%$	t	R	F
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	1.985	.066	20.88	.811		
การประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับ ผลของการเลือก	2.166	-.135	42.72	-1.722	.033	2.127*
ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง	3.373	-.011	3.48	-.127		
เจตคติต่อการเลือก	1.504	-.104	32.91	-1.304		
รวม		0.316	100.00			
$R^2 = .033$						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 14 พบว่า ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือก ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง เจตคติต่อการเลือก กับเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกโดยรวม 4 ด้านของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ .316 ซึ่งสามารถอธิบายเจตนาเชิงพฤติกรรม โดยรวมทั้ง 4 ด้าน โดยด้านการประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ส่งผลสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 42.72 รองลงมาตามลำดับคือ เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม คิดเป็นร้อยละ 32.91 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง คิดเป็นร้อยละ 20.88 และความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง คิดเป็นร้อยละ 3.48 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 ความสัมพันธ์และค่าน้ำหนักตามปัจจัยในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ
ไอเซน-ฟิชไบน์ (Ajzen & Fishbein, 1980:84)

ปัจจัย	β	$\beta \%$	R	F
เจตคติต่อการเลือก (β_1)	-2.14	61.9		
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (β_2)	1.312	38.1	.147	2.731*
รวม	3.452	100		
$R^2 = .022$				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 15 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมกับเจตนาเชิงพฤติกรรม มีค่าเท่ากับ -2.14 คิดเป็นร้อยละ 61.9 และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับเจตนาเชิงพฤติกรรม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 1.312 คิดเป็นร้อยละ 38.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ มาสรุปตามกรอบทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของไอเซน-ฟิชไบน์ (Ajzen & Fishbein, 1980:84) ดังนี้

1. ผลรวมของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือก และการประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษา ($\sum b_{ij}c_j$) กับปัจจัยส่วนบุคคลด้านเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (A_B) มีความสัมพันธ์กัน โดยมีค่า $r = 0.388^{**}$
2. ผลรวมของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษา ($\sum NB_jMc_j$) กับปัจจัยทางสังคมด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (SN) มีความสัมพันธ์กัน โดยมีค่า $r = 0.713^{**}$
3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (A_B) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม มีความสัมพันธ์พหุคูณ กับเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) โดยมีค่า $R = .147^{**}$ โดยเจตคติมีความสัมพันธ์เชิงสัมพัทธ์กับเจตนาเชิงพฤติกรรม โดยมีค่า $\beta_1 = -2.14$ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์เชิงสัมพัทธ์กับเจตนาเชิงพฤติกรรม โดยมีค่า $\beta_2 = 1.312$
4. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของตัวพยากรณ์แต่ละปัจจัย (จากตาราง 13 หน้า 87)
 - 4.1 เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (A_B) มีความสัมพันธ์ กับเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) โดยมีค่า $r = 0.495^{**}$
 - 4.2 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (SN) มีความสัมพันธ์กับเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) โดยมีค่า $r = 0.498^{**}$
 - 4.3 เจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (I) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (B) โดยมีค่า $r = -0.076^{**}$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร โดยอาศัยกรอบแนวคิดทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (The Theory of Reasoned Action) ของ ไอเซน - ฟิชไบน์ (Ajzen and Fishbein. 1980 : 84) โดยความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า มีดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล คือ เจตคติ (A_B) ต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม กับผลรวมของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกและการประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ($\sum b_i e_i$)
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคม คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (SN) กับผลรวมของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ($\sum NB_i Mc_i$)
3. เพื่อศึกษาปัจจัยพยากรณ์ จากเจตคติ (A_B) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ที่ส่งผลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) และพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (B)

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผลรวมของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม และการประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ($\sum b_i e_i$) มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษา (A_B)
2. ผลรวมของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ($\sum NB_i Mc_i$) มีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษา (SN)
3. เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (A_B) มีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษา (I)

4. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) มีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษา (I)

5. เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (A_p) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (SN) สามารถอธิบายเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ของนักศึกษา (I)

7. เจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (I) สามารถอธิบายพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษา (B)

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูล

เป็นนักศึกษาซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 ใน 3 แผนกวิชา คือ แผนกวิชาการตลาด แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ แผนกวิชาการโฆษณา ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ปีการศึกษา 2544 จำนวน 283 คน เป็นนักศึกษาชาย 141 คน และ นักศึกษาหญิง 142 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน (Fishbein & Ajzen, 1975 : Ajzen & Fishbein. 1980) จำนวน 8 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 2 แบบสอบถามการประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 3 แบบสอบถามเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 4 แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 5 แบบสอบถามแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือก

ประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 6 แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 7 แบบสอบถามเจตนาในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 8 แบบสอบถามพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. นำหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการ โรงเรียนเทคนิควิมลบริหารธุรกิจ ในการนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจคุณภาพแล้ว ไปสอบถามนักศึกษาจำนวน 50 คน เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2545
2. นำหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังสถานศึกษาที่เป็นแหล่งข้อมูล เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพัฒนศึกษาการพระนคร ในการนำแบบสอบถามที่ใช้ได้ ไปสอบถามนักศึกษาที่เป็นแหล่งข้อมูลจำนวน 283 คน ตั้งแต่วันที่ 5 – 8 มีนาคม 2545 โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ฝ่ายวิชาการในการดำเนินการเก็บแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวนทั้งสิ้น 283 ฉบับ
3. คัดเลือกแบบสอบถามในข้อ 2 ที่นักศึกษาตอบครบทุกข้อ ได้แบบสอบถามจำนวน 283 ฉบับ แล้วนำมาตรวจให้คะแนน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

วิธีจัดการกับข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละของแบบสอบถามปลายเปิด

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามทั้ง 7 ชุด

2. สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

2.1 สหสัมพันธ์ระหว่างชุดปัจจัย 6 ชุด ได้แก่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน อย่างง่าย ในการหาความสัมพันธ์ภายใน ปัจจัยทฤษฎีระหว่าง ความเชื่อและการประเมินผลความเชื่อ เกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม และระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและ แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และ สหสัมพันธ์ระหว่างเจตนาเชิง พฤติกรรมกับปัจจัย เจตคติ และ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

2.2 สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมกับเจตนา ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation = R) และความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ ระหว่างเจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง กับเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ ขนาดย่อม และวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบเพิ่มปัจจัย ทีละตัว (Stepwise) และใช้ F-test ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัว พยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปของ ค่าร้อยละของ สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พอยไบซีเรียล ระหว่างเจตนาเชิงพฤติกรรมกับพฤติกรรมการ เลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS FOR WINDOWS ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ภายในของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (A_p) กับความเชื่อ เกี่ยวกับผลของการเลือกและการประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพ ธุรกิจขนาดย่อม ของนักศึกษา ($\sum b_{pe}$) มีความสัมพันธ์กัน ($r = 0.388$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

1.2 ปัจจัยทางสังคมด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (SN) กับความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษา ($\sum NB, Mc$) มีความสัมพันธ์กัน ($r = 0.713$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.. ปัจจัยพยากรณ์ที่ส่งผลต่อ เจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

2.1 เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (A_p) มีความสัมพันธ์ ($r = 0.495$) กับเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (SN) มีความสัมพันธ์ ($r = 0.498$) กับเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (A_p) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (SN) มีความสัมพันธ์พหุคูณ ($R = .147$) กับเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.05 โดยเจตคติมีความสัมพันธ์เชิงสัมพัทธ์กับเจตนาเชิงพฤติกรรม ($\beta_1 = -2.14$) คิดเป็นร้อยละ 61.9 เมื่อวิเคราะห์การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์เชิงสัมพัทธ์กับเจตนาเชิงพฤติกรรม ($\beta_2 = 1.312$) คิดเป็นร้อยละ 38.1

2.4 เจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (I) มีความสัมพันธ์ ($r = -0.076$) กับพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม (B) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถอภิปรายตามแนวทฤษฎีของไอเซน - ฟิชไบน์ (Ajzen & Fishbein. 1980 : 84) ได้ดังนี้

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 ตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของไอเซน - ฟิชไบน์ (Ajzen & Fishbein. 1980 : 84) โดยศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ตามทฤษฎี ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเจตคติ ซึ่งประกอบด้วย ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม และการประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม และปัจจัยทางสังคม ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ซึ่งประกอบด้วย ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรง

งูใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม จากผลการศึกษาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1 การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

1.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเจตคติ ต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ของนักศึกษา มีความเกี่ยวข้องกับเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ เป็นเพราะการตัดสินใจเลือก ประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ดังกล่าว นักศึกษามีความเชื่อว่าเมื่อเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมแล้ว จะต้องตัดสินใจงานด้วยตนเอง มีความเป็นอิสระในการทำงาน สามารถทำให้ชีวิตเป็นสุขได้ ความเชื่อเหล่านี้เป็นสิ่งที่ดี และเชื่อว่าจะทำให้เขาได้สร้างฐานะทางการเงิน เป็นอาชีพที่มีคุณค่า มีความก้าวหน้า น่าสนใจ มีความมั่นคง มีความทันสมัย

เมื่อนักศึกษามีความเชื่อเกี่ยวกับผลการเลือกแล้ว เขายังประเมินผลของความเชื่อนั้น ว่าเป็นผลดีต่อตัวเขามากน้อยเพียงใด ซึ่งเขาเชื่อว่าสิ่งที่เขาเชื่อนี้เป็นสิ่งที่ดีต่อตัวเขา และวงศ์ตระกูล จึงทำให้เขามีความรู้สึกที่ดีส่งผลต่อเจตคติของเขาในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ซึ่งสอดคล้องกับ ไอเซน - ฟิชไบน์ (Ajzen & Fishbein. 1980 : 59) ที่กล่าวว่า บุคคลอาจมีความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหลายอย่าง แต่จะมีความเชื่อเด่น ๆ ที่อยู่ในความคิดคำนึงของบุคคลที่จะระลึกได้ ประมาณ 5 - 9 ความเชื่อ สำหรับเป้าหมายเจตคติแต่ละอย่างในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งเจตคติจะส่งผลต่อเจตนา เจตนาจะส่งผลต่อพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม และสอดคล้องกับ สุชา จันทรเฒ (2536 : 15-17) ที่กล่าวว่า ความเชื่อเป็นการยอมรับข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งความคิดของเขาอาจจะถูกต้องตามความเป็นจริงก็ได้ เป็นสิ่งที่หักห้ามได้ยาก และมีอิทธิพลต่อบุคคลมาก บุคคลมีความเชื่ออย่างใด ก็จะมีพฤติกรรมไปตามความเชื่อของเขา

1.1.2 ปัจจัยทางสังคม คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของนักศึกษา ต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม มีความเกี่ยวข้องกับเจตนาเชิงพฤติกรรม เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ขึ้นอยู่กับบุคคลรอบข้างที่ใกล้ชิดกับนักศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ ผู้ปกครอง พี่หรือน้อง รุ่นพี่ เพื่อนสนิท ญาติ อาจารย์ในโรงเรียน บิคา มารดา และเพื่อนร่วมชั้น ซึ่งความคิดของบุคคลกลุ่มนี้ มีผลต่อนักศึกษา ส่งผลให้นักศึกษาเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับเจตนาที่จะเลือก และมีความเป็นไปได้มากในการที่จะทำตามบุคคลที่เป็นกลุ่มอ้างอิงกลุ่มนี้ จึงมีอิทธิพลต่อตัวนักศึกษามาก ทำให้นักศึกษาเชื่อและมีแรงงูใจที่จะกระทำตามความคิดของกลุ่มบุคคลดังกล่าว และเมื่อเขามีแรงงูใจย่อมจะคล้อยตามความคิดเห็น ของกลุ่มคนดังกล่าว

เป็นการกำหนดการตัดสินใจของตนเองอีกครั้ง ซึ่งการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงนี้ ส่งผลต่อเจตนาของนักศึกษาในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม สอดคล้องกับ ไอเซน - ฟิชไบน์ (Ajzen & Fishbein. 1980 : 59) ที่กล่าวว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถทำนายเจตนาได้

ผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เจตคติ ซึ่งประกอบด้วย ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม และการประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ในครั้งนี้มีค่าน้ำหนักเปอร์เซ็นต์สูงกว่าปัจจัยทางสังคม คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ซึ่งประกอบด้วย ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง นั้นย่อมหมายถึง แม้ว่าความคิดของมารดา บิดา ผู้ปกครอง พี่หรือน้อง มีอิทธิพลต่อตัวเขา ทำให้เขาเห็นด้วยและคล้อยตามความคิดเห็น แต่โดยภาพรวมแล้วนักศึกษาจะเชื่อตัวเองว่าเขาควรจะเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมมากกว่าจนส่งผลต่อเจตนาในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษา อย่างไรก็ตาม ทั้งเจตคติต่อการเลือกของนักศึกษา และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงร่วมกันทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมได้ เป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องกับฟิชไบน์ - ไอเซน (Fishbein & Ajzen. 1975 : 301-302) ที่พบว่า พฤติกรรมบางพฤติกรรมอาจถูกกำหนดโดยเจตคติต่อพฤติกรรมมากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และบางพฤติกรรมอาจถูกกำหนดโดยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากกว่าเจตคติต่อพฤติกรรม แต่บางพฤติกรรมอาจได้รับอิทธิพลใกล้เคียงกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุวัฒนา ตัวสิกบุตร. (2540 : 62-66) ได้ศึกษา พบว่า กลุ่มอ้างอิงและเจตคติ ส่งผลต่อเจตนาที่จะเข้าร่วมโครงการหรือไม่เข้าร่วมโครงการ พสวท. ส่วนผลการศึกษาของซูเปอร์ (Supper. 1957:243) และ ดอบบินส์ (Dobbin. 1963 : 2958-2959) ได้ศึกษาพบว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อการจูงใจให้นักเรียนเลือกศึกษาต่อ

1.1.3 เจตนาเชิงพฤติกรรมของนักศึกษา สามารถอธิบายพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษาได้ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นั้นย่อมหมายความว่า เมื่อนักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมและได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มบุคคลใกล้ชิดนักศึกษา โดยเฉพาะ ผู้ปกครอง ย่อมส่งผลต่อความตั้งใจหรือเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกและเมื่อนักศึกษามีเจตนาที่จะเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม นั้นย่อมหมายถึงว่า ความเป็นไปได้ค่อนข้างสูงที่เขาจะเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม สอดคล้องกับ ไอเซน - ฟิชไบน์ (Ajzen & Fishbein. 1980 : 84) ซึ่งเชื่อว่า มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลและใช้ข้อมูลที่ตนมีอย่างเป็นระบบและมนุษย์พิจารณาผลที่อาจเกิดจากการกระทำของตนก่อนตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ถาวร แซ่ตั้ง (2529 : 117-120) ที่กล่าวว่า เจตนาส่งผลต่อพฤติกรรมการศึกษาต่อวิทยาศาสตร์

เนื่องจากขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 ซึ่งอยู่ในขั้นการตัดสินใจจะเลือกอาชีพแต่ยังไม่ได้เลือก มีแนวโน้มว่าจะเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม นั้นหมายถึง เจตนาของนักศึกษากลุ่มนี้มีต่อพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม สอดคล้องกับไอเซน – ฟิชไบน์ (Ajzen & Fishbein, 1980 : 80-81) ที่ได้เสนอแนวคิดที่สำคัญ คือ การที่มนุษย์จะพิจารณาตัดสินใจลงมือกระทำพฤติกรรมหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้น ขึ้นอยู่กับเจตนาเป็นสำคัญ ถ้าสามารถอธิบายเจตนาได้ก็จะสามารถอธิบายพฤติกรรมได้อย่างแม่นยำ

ข้อเสนอแนะ

1. ในฐานะของนักแนะแนว ควรจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อให้นักศึกษาได้รู้จักและเข้าใจตนเองด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ เจตคติของตนเองต่อการเลือกประกอบอาชีพ นอกจากนั้น ผู้ปกครอง บิดา มารดา อาจารย์ เพื่อน ญาติ มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนให้นักศึกษาเลือกอาชีพ ดังนั้นในการจัดบริการแนะแนว ทางโรงเรียนควรเชิญบุคคลอ้างอิงดังกล่าว ซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดและมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษาร่วมกับนักแนะแนวให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพ เพราะนักศึกษาเชื่อถือและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกลุ่มอ้างอิง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลไปใช้ศึกษาพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับผลของการเลือกประกอบอาชีพอื่น ๆ ในแต่ละระดับ เช่น ในระดับอุดมศึกษา ปีที่ 3 และ 4 ของแต่ละมหาวิทยาลัย ทั้งของรัฐบาลและเอกชน
2. ควรนำทฤษฎีเชิงสาเหตุ (Causal Theory) มาศึกษาเพิ่มเติม หรือศึกษาเปรียบเทียบกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของไอเซน – ฟิชไบน์ (Ajzen & Fishbein) กับการใช้รูปแบบความสัมพันธ์ โดยใช้ Model LISREL (Linear Structural Relationships) และทฤษฎีการเลือกเชิงเหตุผล (Rational Choice Theory) ของ Harsanyi
3. ผู้วิจัย ควรไปเก็บข้อมูลงานวิจัยด้วยตนเอง เพื่อที่จะสามารถอธิบายและทำความเข้าใจกับนักศึกษาเกี่ยวกับแบบสอบถามได้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษณา วงษาสันติ. (2524). ปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียน
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ศึกษา
เฉพาะกรณีโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมืองอุบล จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์
วท.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- คมเพชร ฉัตรสุภกุล. (ม.ป.ป.). บริการสนเทศ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เจริญผล สุวรรณโชติ. (2528). “ทำไมจึงต้องว่างงาน,” การศึกษา กทม. 11(1) : 27-32 ;
พฤศจิกายน.
- ชวนพิศ ทองทวี. (2522). จิตวิทยาการศึกษา (เอกสารประกอบการสอนวิชาศึกษา 122).
มหาสารคาม : วิทยาลัยครูมหาสารคาม.
- ชัยยุทธ ปัญญาสวัสดิ์สุทธิ์ และ สกนธ์ วรรณวิวัฒนา. (2533) รายงานการวิจัยเรื่อง การประกอบ
การขนาดย่อมในชนบทไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชัยพร วิชชาวุธ. (2524). การวิจัยเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชาญศิลป์ อุทธโยธา. (2528). การทำนายและเข้าใจพฤติกรรม การเลือกคณะวิศวกรรมศาสตร์ใน
การสอบโควต้ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปี 2528 : การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการกระทำที่มีเหตุ
ผลของ Ajzen และ Fishbein รายงานวิชาเอกวิจัย. เชียงใหม่ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะ
มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูดา จิตพิทักษ์. (2525). พฤติกรรมศาสตร์เบื้องต้น. โครงการตำราวิชาการ มุทนิธิมหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์. อดัฒ 4 พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทสารมวลชน.
- ชุตีรัตน์ วัชรจรัสกุล. (2522). การศึกษาค่านิยมในอาชีพของผู้ปกครองกับนักเรียนระดับมัธยม
ศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์. (2527). การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์.
- โชติรัส ขวนิชย์ และ คณะ. (2537). ธุรกิจขนาดย่อม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- ถาวร แซ่ตั้ง. (2529). การทำนายพฤติกรรม การเลือกสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ก.ม. (จิตวิทยา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- ธนาภรณ์ ญาณพิทักษ์. (2535). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ธีระพร อุวรรณโณ. (2528). “การวัดทัศนคติ : ปัญหาในการใช้เพื่อทำนายพฤติกรรม,” วารสาร. ครุศาสตร์.
- นิคม จันทรวิจูร. (2530). “เยาวชนกับการศึกษา....เพื่อให้มีงานทำ,” แรงงานสัมพันธ์. 29 (1) : 8 ; มกราคม - กุมภาพันธ์.
- นิตยา ธรรมพันธ์. (2523). ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมของรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปทุมมาศ พูนเกษม. (2539). การใช้คู่มือการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ที่มีต่อการพัฒนาวุฒิภาวะทางอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ประมวล วิทยากร. (2520). ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ปราโมทย์ เจนการ. (2523). การศึกษาอบรมกับความเป็นผู้ประกอบการ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปวรวรรณ ชาติกา. (2541). ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรม ของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีพศึกษาเสาวภา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เป็รื่อง จันดา. (2519). การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคเหนือ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2531). รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาค่านิยมในการทำงานของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 1. กรุงเทพฯ :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- (2529). เอกสารประกอบการสอนวิชาแนะแนว 515. ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ.
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุสดี รุมาคม และ เกศินี วิฑูรชาติ. (2529). การบริหารธุรกิจขนาดย่อม. กรุงเทพฯ : ฟิสิกส์เซ็นเตอร์
การพิมพ์.
- (2544). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549.
กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2531). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : เจริญผล.
- เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. (2535). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ฟิลิป ฮอลแลนด์. (2532). กลยุทธ์สู่ความสำเร็จในธุรกิจส่วนตัว. เรียบเรียงโดย
ก้องเกียรติ โอภาสวงการ. กรุงเทพฯ : บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด.
- ไพบุลย์ เทวรักษ์. (2529). การศึกษาพฤติกรรมภายนอกและภายใน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนูญ ตนะวัฒนา. (2532). “ลักษณะผู้นำที่ประสบผลสำเร็จ,” กลยุทธ์และการสร้างพลังผู้นำธุรกิจ
รุ่นใหม่. กรุงเทพฯ : สามัคคีสาสน์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2529). การบริหารธุรกิจขนาดย่อมและการค้าปลีก หน่วยที่ 1-9.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มารศรี กองเกตุ. (2524). ผลของทัศนคติ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของบิดาที่มีผลต่อการเลือก
อาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ไมตรี วสันตวิงศ์. (2544). ขั้นพื้นฐาน การพัฒนาธุรกิจด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : องค์การ
แรงงานระหว่างประเทศ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม.

- ไมยรา กัดสระ. (2543). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่ได้
 ได้รับความนิยม มากของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
 สามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ยุพิน onganant. (2533). ทศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 ที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. พิมพ์ครั้งที่ 5.
 ฉบับปรับปรุงแก้ไข 2538. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- ลัดดาวัลย์ ไคว้ตระกูล. (2528). การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผน
 การเรียนวิชาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดลำปาง.
 ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร.
- วชิร โอภิชากร. (2533). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมสร้างเสริมในครอบครัวและสถานศึกษา
 กับจิตลักษณะที่เอื้อต่อการเป็นผู้ประกอบการ ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในภาคใต้.
 ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร.
- วินิจ วีรยางกูร. (2528). การบริหารธุรกิจขนาดย่อม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วีรุธ มาพะสิรานนท์. (2543). ธุรกิจส่วนตัว SMEs จะทำอะไรกันดี?. กรุงเทพฯ :
 บริษัทเอ็กซ์เพอร์เน็ท จำกัด.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2524). หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3.
 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เรือนอักษร. โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.
- สถาบันพัฒนาบุคลากรเพื่อพัฒนาธุรกิจและคุณภาพชีวิต. (2539). ชุดฝึกอบรมที่ 1 การศึกษา
 สถานการณ์และวิเคราะห์การตลาด. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
- สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2545). ความรู้เรื่อง SMEs. (ออนไลน์)..
 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม.
- สมชาย นวเจริญพงศ์. (2541). การสร้างแบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม เพื่อพยากรณ์
 ผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านอาชีพของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 7.
 ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร.

- สมพงษ์ มั่นระวัง. (2513). การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2512. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- สมพงษ์ อาภาพันธุ์. (2519). การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมศรี ชูส่องแสง. (2532). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่ขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครราชสีมา. ปริญญานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2539). ทฤษฎีเทคนิคการปรับพฤติกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. (2529). การแนะแนวอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุชา จันทรเฒ. (2536). จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุพัตรา กองเกตุ. (2524). การศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกวิชาชีพพยาบาลของนักเรียนพยาบาลในโรงเรียนพยาบาล สังกัดกระทรวงกลาโหม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2525). การศึกษากับปัญหาการมีงานทำในประเทศกำลังพัฒนา. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุวรรณ จงประเสริฐพร. (2540). การวางแผนอาชีพของนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาทางธุรกิจ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุวัฒนา ดังติกบุตร. (2540). เจตนาเชิงพฤติกรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (วิทยาศาสตร์ศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- แสง สงวนเรือง และ รัญจวน ประวัติเมือง (2545). การจัดการและการวางแผนธุรกิจ. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาพัฒนาการศษ.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2533). การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- ศิวาพร มัชฌุกรานนท์. (2526). การบริหารธุรกิจขนาดย่อม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- เหม ทองชัย. (2523). *ทัศนคติเสมอภาคของเยาวชนเขตพระโขนงกรุงเทพมหานคร*. ปริญญา
นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
อาภา จันทรสกุล และอัญชัน เกียรติบุตร. (2530). *การปรับปรุงพฤติกรรมทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรمان. (2537). *การสู่มตัวอย่างทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัดฟีนีฟับบลิชซิ่ง.
อุทัย หิรัญโต. (2526). *สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- Ajzen Lcek and Fishbein Martin. (1973). "Attitudinal And Normative Variables As Predictors of
Specific Behavior," *Journal of Personality and Psychology*. 27(1) : 41-57.
- Bloom Benjamin S.ed. (1975). *Taxonomy of Educational Objectives Handbook : Cognitive
Domain*. New York : David Mckay Company Inc.
- Bourke, Gerard Joseph. (1976, November). "The Expressed Career Choice Attitudes of Students
in Jesuit High Schools in Japan and the United States," *Dissertation Abstracts
international*. 37 : 2628-A.
- Brinberg, David and Durand, Judy. (1983). "Eating at Fast Food Restaurants : An Analysis
Using Two Behavioral Intention Models,". *Journal of Applied Social Psychology*.
13(6) : 459-472.
- Channay, Reece. (1969, March – April). "Vocational Values of Children as they Relate to
Economic Community Grade Level, Sex and parintal Occupational Level,"
Dissertation Abstracts International. A, 69 : 2957 – 2959.
- Cooker, Phillip George. (1972, May). "Vocational Values of Elementary School Children as
They Relate to Sex and Level in School," *Dissertation Abstracts International*.
35 : 6121-A.
- Cronbach.Lee J. (1972). *The Dependability of Behavioral Measurment : Theory of
Generalizability*. New York : Willy.
- David Krech. (1962). *Individual in Society*. New York : McGraw-Hill Book Company.

- Deleo, John G. (1982, October). "To Determine the Difference in Need for Achievement and Risk Taking Propensity between Mountaineers and Entrepreneurs," *Dissertation Abstracts International*. 43 (4) : A.
- Denton, Nona R. (1986, April). "Perceptions of Entrepreneurs and Secondary Vocational Education on Selected Aspects of Entrepreneurship and Entrepreneurship Education," *Dissertation Abstracts international*. 46 (10) : A.
- Dobbins, Loy Henderson. (1969, March). "Educational and Occupational Aspirations and Expectations of High School Senior Boys in Five Louisiana Parishes," *Dissertation Abstracts*. 29 (2) : A.
- Eaddy, Vanik Silas. (1969, March). "The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisiana," *Dissertation Abstracts*. 29 (9) : 2958-2959.
- Fishbein Martin and Ajzen Leek. (1974). "Attitudes Towards Objects As Predictors of Single And Multiple Behavioral Criteria." *Psychological Review*. Vol.81(1) : 59-74.
- Friedman, albert B. (1984). "Self-Assessment Questionnaire," *Entrepreneurial Test AEA Business Manual No. x1254*. American Entrepreneurs Association.
- Goldenson. Robert M. (1984). *Longman Dictionary of Psychology and Psychiatry*. New York : Longman. P.16.
- Kuroda, Akira and ShuJi Kassakima. (1987). *The Development Strategies for the Small and Medium-scale Industries in Thailand*. Small/Medium Industry Promotion and Finance Project, Development of Industrial, Ministry of Industry.
- Lonnie B. Ezell, and Henny H. Tatate. (1955, November). "High School Students Look to the Future," *Journal of Educational Research*. 49.
- Mori, Takako. (1979, December). "Analysis of Factors Influencing Motivations For Becoming a Teacher," *The Journal of Educational Research*. 60(4) : 174-179.
- Murdoch, Joseph Mc. Lean Rev. (1964, October). "An Investigation of the factor influencing the Occupational Choices of Selected College Students," *Dissertation Abstracts*. 25(4) : 2531.

- Sperber, Branda M., Fishbein Martin and Icek Ajzen. (1980). "Predictiong and Understanding Woman's Occupation Orientations : Factors Underlying Choice Intention."
In Understanding Attitudes and Predicting Social Behavior. By Icek Ajzen and Martin Fishbein. Englewood Cliffs, N.J: Prentice-Hall INC.
- Super Donald E. (1957). *The Psychology of Careers : An Introduction to Vocational Development.* New York : Harper.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แสดงค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือก
ประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือก
ประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ข้อ	t
1.	21.082
2.	11.905
3.	9.440
4.	11.249
5.	19.378
6.	13.149
7.	11.936
8.	17.461
9.	5.915
10.	13.166

ข้อ	t
11.	21.367
12.	10.479
13.	26.704
14.	9.968
15.	11.588
16.	14.159
17.	9.611
18.	14.234
19.	16.806

แบบสอบถามการประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพ
ธุรกิจขนาดย่อม

ข้อ	t
1.	8.762
2.	14.320
3.	1.783
4.	3.033
5.	2.130
6.	4.816
7.	17.154
8.	8.886
9.	16.936
10.	11.879

ข้อ	t
11.	13.909
12.	17.672
13.	12.754
14.	9.567
15.	12.974
16.	13.528
17.	13.494
18.	10.049
19.	9.904

แบบสอบถามเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ข้อ	t
1.	7.673
2.	7.717
3.	5.836
4.	12.923
5.	(r) .425
6.	7.019
7.	(r) .445
8.	(r) .596
9.	(r) .680
10.	(r) .755

ข้อ	t
11.	(r) .778
12.	(r) .715
13.	3.633
14.	(r) .733
15.	(r) .749
16.	12.009
17.	9.162
18.	13.319
19.	7.853
20.	3.660

แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ข้อ	t
1.	4.980
2.	5.311
3.	4.948
4.	(r) .833
5.	2.568
6.	(r) .810
7.	(r) .729
8.	2.948
9.	2.094

แบบสอบถามแรงจูงใจที่จะคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพ

ธุรกิจขนาดย่อม

ข้อ	t
1.	11.108
2.	4.420
3.	(r) .891
4.	(r) .814
5.	(r) .838
6.	3.181
7.	(r) .838
8.	(r) .830
9.	(r) .886

แบบสอบถามการคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ข้อ	t
1.	17.484
2.	20.546
3.	25.732
4.	14.985
5.	20.961
6.	15.567
7.	19.245
8.	15.968
9.	22.848

แบบสอบถามเจตนาในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ข้อ	t
1.	(r) 1.000

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

**แบบสอบถามความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2
ที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม**

นักศึกษาที่รักทุกคน

ผู้วิจัยเป็นนิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการแนะแนว ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใคร่ขอความร่วมมือจากนักศึกษาในการตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ตอนที่ 1 : ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักศึกษา

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของนักศึกษา

- ☐ แผนกวิชาการตลาด
- ☐ แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
- ☐ แผนกวิชาการโฆษณา

ตอนที่ 2 : แบบสอบถามทั้งหมดมี 8 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 2 แบบสอบถามการประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 3 แบบสอบถามเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 4 แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 5 แบบสอบถามแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 6 แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 7 แบบสอบถามเจตนาในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 8 แบบสอบถามพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

คำชี้แจง : โปรดอ่านและพิจารณาแต่ละข้อความแล้วเขียนเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ หน้าข้อความ
ที่ตรงกับที่นักศึกษาต้องการเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ และโปรดตอบทุกข้อใน
แบบสอบถาม

ตัวอย่าง :

การเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
ของนักศึกษา ทำให้นักศึกษากังวล
เป็นไปได้ หรือเป็นไปได้
มากน้อยเพียงใด

เป็นไปได้			ไม่ได้ทั้งสองอย่าง	เป็นไปได้		
มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3
						✓

ถ้านักศึกษาคิดว่า เป็นไปได้มาก ที่การเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
ของนักศึกษา ทำให้นักศึกษา กังวล นักศึกษาโปรดเขียนเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ ตรง
กับมาก ทางด้านเป็นไปได้ ดังตัวอย่างข้างต้น

ให้นักศึกษาระบุว่า ข้อความต่อไปนี้ เป็นไปได้ มากน้อยเพียงใด ในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม	เป็นไปได้			ไม่ได้ทั้งสองอย่าง	เป็นไปได้		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก
1. ต้องมีความพยายามมากขึ้น							
2. ต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มขึ้น							
3. เครียด							
4. วิตกกังวล							
5. กลัวผิดหวัง							
6. สามารถประเมินความรู้ ความสามารถของตนเอง							
7. ภูมิใจในตนเอง							
8. สร้างความภูมิใจให้แก่วงศ์ตระกูล							

ให้นักศึกษาระบุว่า ข้อความต่อไปนี้ เป็นไปได้ มากน้อยเพียงใด ในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม	เป็นไปได้			ไม่ได้	เป็นไปได้		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก
9. เป็นที่ยอมรับของบุคคลที่นักศึกษารู้จัก							
10. มีเกียรติ							
11. มีความมั่นคง							
12. สร้างฐานะทางการเงิน							
13. ต้องตัดสินใจงานด้วยตนเอง							
14. สามารถทำให้ชีวิตเป็นสุขได้							
15. มีความเป็นอิสระในการทำงาน							
16. มีความก้าวหน้า							
17. มีความทันสมัย							
18. น่าสนใจ							
19. มีคุณค่า							

ชุดที่ 2 : แบบสอบถามการประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือก
ประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

คำชี้แจง : โปรดอ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงใน $\square$ ที่ตรงกับ
ความรู้สึกของนักศึกษา มากที่สุด เพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ และโปรดตอบ
ทุกข้อในแบบสอบถาม

ตัวอย่าง :

การที่นักศึกษาเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม
ทำให้ นักศึกษา มีความสุข เป็นสิ่งที่ ดี หรือ ไม่ดี

ไม่ดี			ไม่ใช้ทั้งสองอย่าง	ดี		
มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3
						$\checkmark$

ถ้านักศึกษาคิดว่า การมีความสุข เป็นสิ่งที่ ดีมาก โปรดเขียนเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงใน $\square$
ตรงกับ มาก ทางด้าน ดี ดังตัวอย่างข้างต้น

การที่นักศึกษาเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม นักศึกษารู้สึกว่า ข้อความต่อไปนี้ เป็นสิ่งที่ ดี หรือ ไม่ดี	ไม่ดี			ไม่ใช้ทั้งสองอย่าง	ดี		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก
1. การที่ต้องมีความพยายามมากขึ้น เป็นสิ่งที่							
2. การที่ต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มขึ้น เป็นสิ่งที่							
3. ความเครียด เป็นสิ่งที่							
4. ความวิตกกังวล เป็นสิ่งที่							
5. การกลัวความล้มเหลว เป็นสิ่งที่							
6. การได้ประเมินความรู้ ความสามารถของตนเอง เป็นสิ่งที่							

การที่นักศึกษาเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม นักศึกษารู้สึกว่า ข้อความต่อไปนี้เป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดี	ไม่ดี			ไม่ใช่ว่าทั้งสองอย่าง	ดี		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก
7. ความภูมิใจในตนเอง เป็นสิ่งที่							
8. การที่ได้สร้างความภูมิใจให้แก่วงศ์ตระกูล เป็นสิ่งที่							
9. การได้รับการยอมรับจากบุคคลที่นักศึกษารู้จัก เป็นสิ่งที่							
10. การมีเกียรติ เป็นสิ่งที่							
11. การมีความมั่นคง เป็นสิ่งที่							
12. การได้สร้างฐานะทางการเงินที่ดี เป็นสิ่งที่							
13. การตัดสินใจงานด้วยตนเอง เป็นสิ่งที่							
14. การมีชีวิตที่เป็นสุข เป็นสิ่งที่							
15. ความมีอิสระในการทำงาน เป็นสิ่งที่							
16. การมีความก้าวหน้า เป็นสิ่งที่							
17. การมีความทันสมัย เป็นสิ่งที่							
18. การได้ทำงานที่น่าสนใจ เป็นสิ่งที่							
19. การได้ทำงานที่มีคุณค่า เป็นสิ่งที่							

ชุดที่ 4 : แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

คำชี้แจง : โปรดอ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนเครื่องหมาย✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับ
ความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด เพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ และโปรดตอบ
ทุกข้อในแบบสอบถาม

ตัวอย่าง :

บิดาของนักศึกษาคิดว่านักศึกษา ควรเลือกประกอบ
อาชีพธุรกิจขนาดย่อม หรือ ไม่ควรเลือก

ไม่ควรเลือก			ไม่ได้ทั้งสองอย่าง	ควรเลือก		
มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3
				✓		

ถ้าคิดว่า บิดา ของนักศึกษาเห็นว่านักศึกษา ควรเลือกน้อย โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓
ลงใน ☐ ที่ตรงกับ น้อย ทางด้าน ควรเลือก ดังตัวอย่างข้างต้น

บุคคล หรือ กลุ่มบุคคล ต่อไปนี้คิดว่า นักศึกษา ควรเลือก หรือ ไม่ควรเลือก ประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม	ไม่ควรเลือก			ไม่ได้ทั้งสองอย่าง	ควรเลือก		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก
1. มารดา คิดว่า นักศึกษา							
2. บิดา คิดว่า นักศึกษา							
3. ญาติ คิดว่า นักศึกษา							
4. เพื่อนสนิท คิดว่า นักศึกษา							
5. เพื่อนร่วมชั้น คิดว่า นักศึกษา							
6. อาจารย์ในโรงเรียน คิดว่า นักศึกษา							
7. พี่ หรือ น้อง คิดว่า นักศึกษา							
8. ผู้ปกครอง คิดว่า นักศึกษา							
9. รุ่นพี่ คิดว่า นักศึกษา							

ชุดที่ 5 : แบบสอบถามแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

คำชี้แจง : โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ ที่ตรงกับความต้องการของนักศึกษามากที่สุดเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ และโปรดตอบทุกข้อในแบบสอบถาม

ตัวอย่าง :

โดยทั่วไปนักศึกษาต้องการทำตามในสิ่งที่ บิดา
ของ นักศึกษาประสงค์จะให้ ทำ มากน้อยเพียงใด

นักศึกษาไม่ต้องการ			ไม่ใช้ทั้งสองอย่าง	นักศึกษาต้องการ		
มาก	ปาน	น้อย		น้อย	ปาน	มาก
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3
✓						

ถ้านักศึกษา ไม่ต้องการทำตาม บิดา ของนักศึกษา โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □
ที่ตรง กับ มาก ทางด้าน ไม่ต้องการ ดังตัวอย่างข้างต้น

โปรดพิจารณาว่านักศึกษา มีความต้องการที่จะทำตามความ ประสงค์ของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด ใน การเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม	นักศึกษาไม่ต้องการ			ไม่ใช้ทั้งสองอย่าง	นักศึกษาต้องการ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก
1. ทำตามความประสงค์ของ มารดา							
2. ทำตามความประสงค์ของ บิดา							
3. ทำตามความประสงค์ของญาติ							
4. ทำตามความประสงค์ของ เพื่อนสนิท							
5. ทำตามความประสงค์ของ เพื่อนร่วมชั้น							
6. ทำตามความประสงค์ของ อาจารย์							
7. ทำตามความประสงค์ของ พี่ หรือ น้อง							
8. ทำตามความประสงค์ของ ผู้ปกครอง							
9. ทำตามความประสงค์ของ รุ่นพี่							

ชุดที่ 6 : แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

คำชี้แจง : โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐

ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ และ

โปรดตอบทุกข้อในแบบสอบถาม

ตัวอย่าง :

นักศึกษาคิดว่าเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดที่ นักศึกษา
ควรเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ตามที่
เพื่อนของนักศึกษา เห็นสมควร

เป็นไปไม่ได้			ไม่ใช้ทั้งสองอย่าง	เป็นไปได้		
มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก
-3	-2	-1	0	+1	+2	+3
						☒

ถ้านักศึกษาคิดว่า ควรเลือกตามที่เพื่อนของนักศึกษาเห็นสมควร โปรดเขียนเครื่องหมาย
☒ ลงใน ☐ ที่ตรงกับ มาก ทางด้าน เป็นไปได้ ดังตัวอย่างข้างต้น

โปรดพิจารณาว่านักศึกษา มักจะทำตามความประสงค์ของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ต่อไปนี้ เป็นไปได้มากน้อยเพียงใด ในการเลือก ประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม	เป็นไปไม่ได้			ไม่ใช้ทั้งสองอย่าง	เป็นไปได้		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก
1. นักศึกษามักจะทำตามความประสงค์ของ มารดา							
2. นักศึกษามักจะทำตามความประสงค์ของ บิดา							
3. นักศึกษามักจะทำตามความประสงค์ของญาติ							
4. นักศึกษามักจะทำตามความประสงค์ของ เพื่อนสนิท							
5. นักศึกษามักจะทำตามความประสงค์ของ เพื่อนร่วมชั้น							
6. นักศึกษามักจะทำตามความประสงค์ของ อาจารย์							
7. นักศึกษามักจะทำตามความประสงค์ของ พี่ หรือ น้อง							
8. นักศึกษามักจะทำตามความประสงค์ของ ผู้ปกครอง							
9. นักศึกษามักจะทำตามความประสงค์ของ รุ่นพี่							

ชุดที่ 7 : แบบสอบถามเจตนาในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

โปรดพิจารณาว่านักศึกษา ตั้งใจ หรือ ไม่ตั้งใจ ที่จะเลือก ประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม มากน้อยเพียงใด	ไม่ตั้งใจ			ไม่ใช้ทั้งสองอย่าง	ตั้งใจ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก
1. นักศึกษที่ตั้งใจหรือไม่ตั้งใจที่จะเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม							

ชุดที่ 8 : แบบสอบถามพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

โปรดจัดอันดับการเลือกประกอบอาชีพ ตามที่นักศึกษาประสงค์จะเลือก มา 4 อันดับ โดยเรียงตามลำดับความต้องการ (กรุณาตอบทั้ง 4 อันดับ)

- อาชีพที่นักศึกษาต้องการเลือกมากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ.....
- อาชีพที่นักศึกษาต้องการเลือกมากที่สุดเป็นอันดับ 2 คือ.....
- อาชีพที่นักศึกษาต้องการเลือกมากที่สุดเป็นอันดับ 3 คือ.....
- อาชีพที่นักศึกษาต้องการเลือกมากที่สุดเป็นอันดับ 4 คือ.....

ขอบคุณค่ะ

ภาคผนวก ก

หนังสือราชการขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5726, 5644

ที่ ทม 1012/ 1451

วันที่ 30 กุมภาพันธ์ 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปณิดา วิโรจน์กุล นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร” โดยมี ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ หงส์ประยูร เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวปณิดา วิโรจน์กุล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

หนังสือราชการขอความร่วมมือเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

.

ที่ ทม 1012/ 1683

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1 มีนาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทคนิควิมลบริหารธุรกิจ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวปณิดา วิโรจน์กุล นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร” โดยมี ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นักเรียนระดับ ปวส. ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการตลาด การโฆษณา และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 50 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ในระหว่างเดือนมีนาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปณิดา วิโรจน์กุล ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

ภาคผนวก จ

หนังสือราชการขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ทม 1012/ 1504

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

5 มีนาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาเขตพัฒนวิชาการพระนคร สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวปณิดา วิโรจน์กุล นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพัฒนวิชาการพระนคร” โดยมี ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นักเรียนระดับ ปวส. ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการตลาด การโฆษณา และ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 283 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพัฒนวิชาการพระนคร ในระหว่างเดือนมีนาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปณิดา วิโรจน์กุล ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวปณิดา วิโรจน์กุล
วันเดือนปีเกิด	8 มีนาคม 2519
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	5/56 ซอยชินเขต 2/34 ถนนงามวงศ์วาน แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2541	บริหารธุรกิจบัณฑิต (สาขาการจัดการ) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
พ.ศ. 2545	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร